

ЗДРАВСТВЕНИ БИЛТЕН 2023

ЗДРАВСТВЕНИ БИЛТЕН О РЕАЛИЗОВАНИМ АКТИВНОСТИМА
ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У ОПШТИНИ ВРБАС
У 2023. ГОДИНИ

**САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС**

ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА У 2023. ГОДИНИ

за суфинансирање мера популационе политике и подршке у области породице и деце јединица локалне самоуправе у Републици Србији

Општина Врбас и Министарство за бригу о породици и демографију, реализујући програм унапређења мера популационе политике, обезбедили су 1.810.000 динара вредну опрему за Службу поливалентне патронаже Дома здравља "Вељко Влаховић". Ради се о рачунарској и видео опреми, али и разним помагалима и опремом за усвајање вештина родитељства и добре бриге о новорођенчадима.

ШКОЛА ЗА ТРУДНИЦЕ се континуирано спроводи више од 10 година. У последњих 5 година школу је похађало више од 350 трудница (рад школе је био обустављен за време забране окупљања због Ковид епидемије). Уз сагледавање могућности родитеља да допринесе очувању и унапређењу здравља свог новорођенчета, потребно је пружити им одговарајућу социјалну и емоционалну подршку као и подршку кроз одговарајуће информације о развоју детета и савете и обуку за подстицање његовог правилног развоја. Служба за поливалентну патронажу Дома здравља „Вељко Влаховић“ има именованог координатора за дојење која ће у оквиру Школе за труднице организовати и школу дојења.

ТЕОРИЈСКИ ДЕО припреме обухвата предавања на теме које се односе на трудноћу, порођај и период бабиња и одојчета.

1. Набавка тв-а за потребе предавања на теме које се односе на трудноћу, порођај и период после порођаја у првих шест недеља.
2. Набавка лап топа и штампача за потребе поделе писаних препорука

ПРАКТИЧНИ ДЕО подразумева методе демонстрације везане за дојење и негу новорођенчета и породице. Обезбеђена је савремена опрема за рад:

3. Силиконска дојка – модел за демонстрацију
4. Модел за негу новорођенчета дечак и девојчица
5. Јастуке подковице 6 комада Јастук за дојење и грудњаци за дојење имају циљ да олакшају подој. пумпице за измузавање млека
6. чај за лактацију,
7. улошци за груди

Континуирано спровођење и мотивисање трудница за Школу дојења Правилно дојење подразумева сваки сегмент дојења у коме је беба сита, а мајка задовољна. Неким женама ће дојење од почетка ићи од руке, неким отежано, али разлога за бригу готово и да нема. За правилно дојење су најважнији положај мајке и бебе, али и правилно постављање бебе на дојку.

Поводом обележавања Светске недеље дојења, која траје од 01. до 07. августа, Комисија за популациону политику општине Врбас дарује поклон пакете опреме за све мајке и бебе са територије општине Врбас, рођене у августу текуће године. ом здравља “Вељко Влаховић” – Одељење поливалентне патронаже, у сарадњи са Комисијом за популациону политику општине Врбас, организује радионице за труднице под називом “Дојење најздравији почетак”, „Десет корака до успешног дојења“, „Превенција и контрола инфекција“, „Мој дневник дојења „.

Организација предавања-радионица:

- Школа дојења
- Психомоторни раст и развој одојчета,
- Најчешћи проблеми и компликације током периода новорођенчета и одојчета,
- Нормалне хормонске промене код новорођенчета,
- Нега бабињаре.

САДРЖАЈ

Уводна реч	2
I Здравствено - промотивне активности које су реализоване у 2023. години	3
1.1. Промоција здравља и превенција болести	3
1.2. Ментално и физичко здравље	39
1.3. Поступање у кризним и ванредним ситуацијама	58
1.4. Животна средина здравље становништва	73
II Репродуктивно здравље	82
III Социјално здравље	89
IV Пројекти у области здравства	94
V Инвестиције	106
VI Здравство у јавном информисању	113

Нека ментално здравље и добробит

постану приоритет за све

У складу са **Законом о здравственој заштити** ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019-40, 92/2023-3849,), члан 13 и члан 16 и **Законом о јавном здрављу** ("Сл. гласник РС", број 15/16), члан 2, Савет за здравље, у циљу обавештавања јавности о реализованим активностима из области јавног здравља штампа „Здравствени билтен за општину Врбас за 2023. годину“.

Јавно здравље је систем знања, вештина и активности усмерених на унапређење здравља, спречавање и сузбијање болести, продужење и побољшање квалитета живота путем организованих мера друштва.

Дијабетес је једно од најчешћих хроничних незаразних обољења, али у великој мери превентабилна болест и представља велики јавноздравствени проблем. Дијабетес је у свету пети, а у Србији трећи водећи узрок умирања од свих узрока смрти и пети узрок оптерећења болешћу. Савет за здравље општине Врбас је овогодишње обележавања Светског дана здравља посветио женама у ризику од дијабетеса, јер велики постотак жена има шећерну болест и велики број њих је у репродуктивном периоду, што намеће потребу адекватног мониторинга пре, за време и после трудноће.

Истраживања показују све чешће обољевање деце и младих од шећерне болести, те да се проценат гојазних у тој старосној популацији мора смањивати. У циљу превенције дијабетеса Савет за здравље општине Врбас, реализовао је низ здравствено-промотивних активности и медијску промоцију истих јер је битно да се дијабетес у медијима препозна као важна тема, те да се успостави поверење између пацијената и лекара, које је било пољуљано, како је истакао и покрајински секретар за здравство.

Светска здравствена организација (World Health Organization – WHO) и Међународна федерација за дијабетес (International Diabetes Federation – IDF) су 1991. године покренуле иницијативу за обележавање Светског дана борбе против шећерне болести, као одговор на пораст оболелих од дијабетеса широм света. Овај дан представља највећу глобалну кампању посвећену подизању свести о дијабетесу. Тема којој је посвећен Светски дан борбе против дијабетеса за период 2021 - 2023. године је „Приступ дијабетолошкој здравственој заштити“. Циљ кампање је да подигне свест јавности о значају унапређења квалитета и доступности дијабетолошке заштите, која представља често једину шансу за нормалан живот за овај изузетно велики број људи у нашој земљи,

У Србији од дијабетеса болује око 800.000 особа или чак 12% одраслог становништва, док у Војводини болује око 300.000 особа, највише у нашој држави. Истраживања су показала да 50% особа које имају повишен шећер у крви, ни не знају да се сусрећу са овим проблемом.

Градска апотека Врбас, у сарадњи са Удружењем "Плави Врбас", традиционално обележава 14. новембар - Светски дан борбе против дијабетеса. Овим поводом у Градској апотеци, сви заинтересовани грађани имају прилику да изврше брзе, бесплатне контролне прегледе нивоа шећера у крви.

ЗДРАВСТЕНО-ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ РЕАЛИЗОВАНЕ ТОКОМ 2023.

Из области промоција здравља и превенција болести:

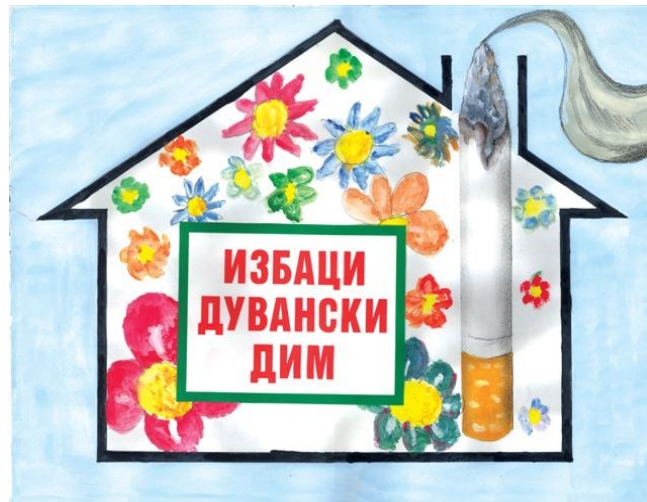
Савет за здравље обележава значајне датуме из календара здравља који даје Институт за јавно здравље „Милан Јовановић Батут“:

Календар здравља

Јануар

- Трећа недеља јануара Европска недеља превенције рака грлића материце
- 31. јануар Национални дан без дувана

Национални дан без дувана

Национални дан без дувана обележава се сваког 31. јануара, а Светски дан без дуванског дима 31. маја, на иницијативу Светске здравствене организације (СЗО). Један од циљева обележавања овог датума и кампања које га прате, јесте и активна промоција мера које воде ка контроли и сузбијању ове глобалне јавноздравствене претње по здравље становништва. Наиме, према подацима СЗО, употреба дувана се повезује са смртним исходом код око 6 милиона људи у свету годишње.

Национални дан без дуванског дима у нашој земљи традиционално се обележава 31. јануара и представља симбол борбе против пушења као великог глобалног и националног јавноздравственог проблема. Слоган овогодишње националне кампање је „Свака цигарета смета“.

Резултати Истраживања здравља становништва из 2013. године, показују да су грађани Србије у великој мери свесни негативних последица дувана - више од половине пушача (58,8%) и скоро половина испитаних непушача (47,1%) забринуто је за своје здравље због последица изложености дуванском диму. Међутим, и поред сагледавања ових ризика, чињеница је да у Србији и даље

пуши више од трећине становника старијих од 15 година (34,7%), а оно што посебно брине је благи пораст процента пушача у односу на претходно истраживање из 2006. године (33,6%).

Подсећамо да је Република Србија од 2006. године потписница Оквирне конвенције о контроли дувана, 2007. године је усвојена и Национална стратегија контроле дувана, а од 2010. године у нашој земљи је на снази Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму.

Фебруар

- 4. фебруар   Светски дан борбе против рака
- 15. фебруар   Међународни дан деце оболеле од рака

Међународни дан деце оболеле од рака

05. фебруар 2023. Дом здравља обележио Светски дан борбе против рака /www.vrbas.net/

Дом здравља "Вељко Влаховић" обележио је у суботу 04. фебруар - Светски дан борбе против рака. Овим поводом организована је посебна трибина о врстама овог обољења која најчешће погађају женску и мушку популацију, превенцији и важности редовних контролних прегледа и лечењу канцера. Ове године у току је нова трогодишња кампања у циљу смањења неједнакости у приступу превентивним услугама, дијагностици, лечењу и нези оболелих од рака.

Иначе, у Србије је на Светски дан борбе против рака означен и почетак националне кампање "Рак је излечив 2". Циљ кампање је проширити свест о томе да рак може да се спречи и излечи, те да је превенцијом могуће избећи чак 40 одсто малигних болести.

Подизање свести о малигним болестима у дечјем узрасту, важан је задатак који се обавља здружено са циљем пружања подршке напорима за обезбеђивање адекватне дијагностике, лечења и неопходне помоћи родитељима и породицама. Међународни дан деце оболеле од рака (15. фебруар) установљен је 2002. године, ради уједињавања активности и слања јасне поруке у контексту претходно побројаних циљева. Утемељивач обележавања овог датума била је Међународна кофедерација Удружења родитеља деце оболеле од рака, док је део Календара јавног здравља у Републици Србији постао 2013. године.

Светска здравствена организација (СЗО) процењује да се у свету годишње постави око 400.000 дијагноза малигнух болести код деце узраста 0 - 19 година. Најчешће врсте малигнух болести у дечјем узрасту биле су леукемије, тумори мозга, лимфоми, неуробластом и Вилмсов тумор. Рана и тачна дијагноза малигнух болести код деце, праћена ефективним лечењем, треба да буде циљ сваког делотворног приступа у контроли ових болести.

Успех излечења рака код деце је велики, знатно већи него у популацији одраслих. У високоразвијеним земљама света, стопа преживљавања прелази 80%. Рано откривање и тачна дијагноза малигнух болести код деце могу значајно утицати на повећање вероватноће преживљавања, бољи одговор болести на терапију, као и мање скупо и мање интензивно лечење. Сматра се да концепт ране дијагнозе малигне болести код деце обухвата три компоненте: знање и свест родитеља и здравствених радника о потенцијалним симптомима болести; тачну и благовремену клиничку процену и постављање дијагнозе; брз приступ потребној терапији. Постизање бољег ефекта програма који промовишу адекватан приступ у раном препознавању и тачној дијагностици малигнух болести у дечијем узрасту, оствариво је као заједнички циљ (који обухвата и заједничку акцију) владиних тела, невладиних организација као и родитељских и удружења грађана.

MNOGO JE VAŽNO DA ZAGRLIŠ SNAŽNO

15. FEBRUAR SVETSKI DAN
DECE OBOLELE OD RAKA

Акције добровољног давања крви /Црвени крст Врбас/

- 06.02.2023.године, ПОНЕДЕЉАК, од 8 до 11 часова – Црвени крст Врбас
- 14.02.2023.године, УТОРАК, КУЦУРА, основна школа, 12 – 13 часова
- 14.02.2023.године, УТОРАК, САВИНО СЕЛО, месна заједница, 13.30-14.30 часова
- 21.02.2023.године, УТОРАК, од 8 до 11 часова – Црвени крст Врбас
- 24.02.2023.године, ПЕТАК, од 8 до 11 часова, Црвени крст Врбас

Март

- Други четвртак у месецу Светски дан бубрега
- 22. Март
- **14. март 2023. године** – Поводом обележавања 14. марта, Светског дана бубрега –Савет за здравље је израдио флајере, које је припремила Општа болница Врбас, а грађанима су подељени преко и представника Црвеног крста и Опште болнице Врбас.

БИТИ СВЕТАН

- болести бубрега
- завлач обимног откривања примарне болести бубрега која је довела до бубрежне слабости (хипертензија, шећерна болест прве степена)
- адекватном и правременом терапијом основних обољења не долази до равнотеже компензација у виду оштећене бубрежне функције, а уколико до оштећења дође, редукована бубрежна функција се континуирано прати од стране специјалиста нефролога.
- неповољности квалитета у лечењу компликација оштећене бубрежне функције (анбулгантеза предјазичне и дилатационог)

ТЕРЦИЈАРНА превенција бубрежне болести има за циљ да успори прогресивну болест и што дуже саčuва функционалну бубрежну функцију.

- обавремена дијагноза хроничних болести бубрега и лечење већ насталих компликација
- дијететско - дијететске мере (специјалне мере намењене бубрежним болесницима које подразумевају рестрикцију уноса течности и калоријског уноса хране, ограничавање протеинског уноса хране до 20g /kg ТМ, смањени унос електролита калијума и фосфора у исхрани)
- препознавање фактора погоршања бубрежне функције (смањено мокрење, појава нередуваног крвног притиска, оток лица, екстремитета, стомака, раних анемијског синдрома или његово погоршавање, појава опорукастичких инфекција, опорукастички синдром услед акумулације урее и креатинина у шарљацији)
- неопходна редовна контрола од стране специјалистичке службе намењене овим пацијентима
- адекватна терапија - дозирање лекова према према актуелном стању бубрежне функције

ОСОБЕ ВИСОКОГ РИЗИКА ЗА БОЛЕСТИ БУБРЕГА:

- ОСОБЕ СА ПОВИШЕНИМ КРВНИМ ПРИТИСКОМ
- ОБОЛЕЛИ ОД ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ
- СТАРИЈА ЖИВОТНА ДОБ (преко 50 година - бубрези су стари колико и ми!)
- СИСТЕМСКЕ БОЛЕСТИ
- КВС БОЛЕСТИ
- ОСОБЕ СА ЈЕДИМ БУБРЕГОМ
- ПРИСТВО БОЛЕСТИ БУБРЕГА У ПОРОДИЦИ
- ЗАПАЉЕНСКЕ БОЛЕСТИ
- ХРОНИЧНЕ БОЛЕСТИ ДРУГИХ ОРГАНА
- БЛОКАДА МОКРАТНОГ СИСТЕМА (камен у бубрегу, увећана простата)
- ГЕНЕТСКИ УСЛОВЉЕНЕ БОЛЕСТИ

МОДИФИКАЦИЈА ПРОМЕНЉИВИХ ФАКТОРА РИЗИКА

Ако спадате у ризичну групу редовно идите на контроле – једанпут годишње; после 40 година живота – два пута годишње.

Обавезан преглед:

- Мокраће
- Крвне слике
- Урее и креатинина у крви + Ултразвук бубрега (оптимални скрининг)

КОНТРОЛА И РЕДОВНО ЛЕЧЕЊЕ КРВНОГ ПРИТИСКА

НОСТИВАЈТЕ ОПТИМАЛНИХ ВРЕДНОСТИ КРВНОГ ПРИТИСКА

КОНТРОЛА ШЕЋЕРА У КРВИ И АДЕКВАТНО ЛЕЧЕЊЕ ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ

СВРОВОЉЕНЕ НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

СТРАТЕГИЈЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ И ЛЕЧЕЊА БОЛЕСТИ БУБРЕГА

ОБРАЗОВАЊЕ И ЕДУКАЦИЈА СУ ОД ОДЛУЧУЈУЋИХ ФАКТОРА!

Израдио: Савет за здравље општине Врбас
Општа болница, Општа болница Врбас
Департе и општина Врбас
Тираж: 200 примерака

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ ОПШТИНЕ ВРБАС

ЗДРАВЉЕ БУБРЕГА свима и свуда

“ЗДРАВЉЕ БУБРЕГА СВИМА И СВУДА”

Светски дан бубрега се обележава на иницијативу Међународног друштва за нефрологију и Интернационалног удружења Фондације за бубрег у више од 180 земаља широм света. Од 2006. године обележава се сваког другог четвртка у марту месецу.

Слоган и овогодишње кампање “Здравље бубрега свима и свуда” има за циљ да се понови свест о значају оснаживања пацијената и њиховом активном укључивању у процес лечења, са крајњим циљем побољшања квалитета живота.

Поред значаја ефикасности мера за спречавање настанка и даље прогресије болести бубрега, појединачно је битна подршка друштвеним заједницама како нефролошким болесницима, тако и дијализно зависним и трансплантираним пацијентима, али уопште и њиховом неговатељима, најближима посебно током изазовног периода пандемије Covid-19 инфекцијом.

ЗАШТО СУ БУБРЕЗИ ВАЖНИ И ШТА ЈЕ ЊИХОВА УЛОГА?

- едминистрирају крвне производе метаболита и токсине
- одржавају равнотежу воде, соли и рН вредности организма
- производе хормоне који стимулишу производњу крвних крвних зрнаца
- регулишу крвни притисак
- важни су у метаболизму коштаног система
- контролишу ткивни раст

БУБРЕЖНЕ БОЛЕСТИ

Глобални подаци

- 850 милиона људи има неко обољење бубрега
- свака десета одрасла особа има болест бубрега
- 20 милиона људи има оштећену бубрежну функцију
- болести бубрега могу довести до оштећења других органа (срце, плућа, коштано-зглобни систем)
- болести бубрега ће постати ПЕТИ најчешћи узрок смрти у нашој земљи,
- због тога са мокраћним путевима, или са бубрезима, лекару се јави преко 600.000 људи
- болесници се лечи 40.000, а на дијализи је 5.000 пацијената

“Бубрег не боли ни кад трпи”

Оштећена бубрега могу бити и до 70% - да не постоје клинички знаци болести

БУБРЕЖНА БОЛЕСТ ЈЕ УВЕК ВЕЗАНА ЗА:

- високе (енормне), здравствено - економске издатке
- лош квалитет живота
- скрпење радног и животног века
- 2-3% годишњег буџета за здравство се троши на пацијенте са хроничним болестима бубрега
- трошковима дијализе и трансплантације бубрега

ДА ЛИ МОЖЕМО ДА САЧУВАМО ЗДРАВЕ БУБРЕГЕ И СПРЕЧИМО НАСТАНАК БУБРЕЖНЕ СЛАБОСТИ?

ДА ЛИ МОЖЕМО ДА ОДЛОЖИМО НАПРЕДОВАЊЕ БУБРЕЖНЕ СЛАБОСТИ ДО КРАЈЊЕГ СТАДИЈУМА?

ДА!

ПРЕВЕНЦИЈА

ПРИМАРНА превенција бубрежне слабости

- Како водити рачуна о здравим бубрезима?
- здрана, умерена и избалансирана исхрана
- смањени унос соли (5-6 г/24ч)
- довољан унос течности (у случају здраве бубрежне функције 2-2,5 л течности/24ч, у случају бубрежне слабости количина изомокреног урина + 500 мл мах 724ч)
- без конзумације вештачких слатких, незаслађаних и заслађаних напитака
- ограничење оди престајан уноса алкохола
- престанак пушења
- Здрав начин живота:
  - Редовна и адекватна физичка активност
  - Довољно спавања
  - Велики опрез код узимања лекова - посебно антиреуматика и антибиотика, разних суплемената и биљних екстраката
  - Радиолошке процедуре - контрастна средства
- РЕДОВНА КОНСУМАЦИЈА НЕЗДРАВЕ ХРАНЕ УНИШТАВА БУБРЕГЕ!**
- КОД ГОДИШЊИ БУБРЕГ РАДИ ЗА ДВОЈЕ! КОНТРОЛИШИТЕ ЗДРАВЉЕ ВАШИХ БУБРЕГА ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ!!!**

СЕКУНДАРНА превенција бубрежне слабости

Спроводи се код особа које већ имају оштећене бубреге!

Акција добровољног давања крви / Бачка Пресс бр.152. /

17. 03. 2023. године, петак, од 8 до 11 часова, просторије Црвеног крста Врбас;

Акција добровољног давања крви /Црвени крст Врбас/

24.03.2023. године, петак, од 8 до 11 часова, просторије Црвеног крста Врбас;

•21. март 2023. године –У Савином Селу обележен Међународног дана особа са Дауновим синдромом /www.vrbas.net/

Поводом Међународног дана особа са Дауновим синдромом, који се обележава 21. марта, помоћница председника општине Врбас, Јована Вујтовић, заједно са сарадницима, посетила је Николу Раичевића, из Савиног Села и уручила му неколико хиљада чепова прикупљених у акцији "Чеп за хендикеп", те таблет на поклон. "Брига о свим грађанима је задатак свих нас, а Николина харизма, креативност и воља у свему што ради додатни су мотив за све нас да будемо и вреднији и одговорнији", рекла је након посете Вујтовић. Свим особама са инвалидитетом треба дати шансу да воде живот достојан човека, да живе, раде и допринесу друштву у складу са својим могућностима – порука је поводом 21. марта - Међународног дана особа са Дауновим синдромом.

Април

07. април 2023. Обележен светски дан здравља /www.vrbas.net/

• Поводом обележавања 07. априла - Светског дана здравља, Савет за здравље општине Врбас, организовао је трибину на тему "Мислите о дијабетесу, смањите ваше ризике". Предавања о болести од које, како је речено, болује сваки десети становник општине Врбас, одржале су мр сц. мед. др Драгана Балаћ из Института за јавно здравље Војводине, и др Бојана Копривица, специјалисткиња ендокринологије у Општој болници Врбас. "

Светски дан здравља био је повод за још једну **акцију провере нивоа шећера у крви**, коју је у Градској апотеци Врбас организовало Удружење за борбу против дијабетеса "Плави Врбас". Ово

удружење и настоји да на локалу пружи подршку свим особама оболелим од шећерне болести, којих је у популацији најмање десет одсто.

Нормална количина глукозе у крви износи од 3,9 до 6,1 мили мола по литри. Одступања од ових вредности већ показују да особа има дијабетолошких проблема. На то највише утичу начин живота и наследни фактор. Први знаци шећерне болести су повећан осећај жеђи, обилније мокрење, умор и постепено смањење телесне тежине, па су већ то показатељи да особа треба да оде на лекарски преглед.

**САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС**

ПРЕДАВАЊЕ НА ТЕМУ

**МИСЛИТЕ О ДИЈАБЕТЕСУ,
СМАЊИТЕ ВАШЕ РИЗИКЕ**

ПРЕДАВАЧИ:

субспецијалиста ендокринологије др Бојана Копривица и
др специјалиста хигијене Драгана Балаћ

**ЧЕТВРТАК
06. АПРИЛ 2023.
У 18:00 ЧАСОВА**

**АНЕКС САЛА
ЦЕНТРА ЗА ФИЗИЧКУ КУЛТУРУ "ДРАГО ЈОВОВИЋ"
ПАНОНСКА 2, ВРБАС**

**САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС**

СВЕТСКИ ДАН ЗДРАВЉА 7. АПРИЛ

**МИСЛИТЕ О ДИЈАБЕТЕСУ,
СМАЊИТЕ ВАШЕ РИЗИКЕ**

**Шећерна болест (DIABETES MELLITUS)
једна је од најчешћих незаразних болести.**

Типови дијабетеса

ДИЈАБЕТЕС ТИП 1

ДИЈАБЕТЕС ТИП 1 се најчешће јавља код млађих особа (истод 30-те године живота) са њихом још увијек у време зрелости.

ДИЈАБЕТЕС ТИП 2

ДИЈАБЕТЕС ТИП 2 је често називан и дијабетесом одраслих, је често болест код које долази до постепеног смањивања да на прави начин искористи шећер и инсулин, суштинцу коју производе панкреас да би смањили ниво шећера у крви након оброка.

За рано откривање дијабетеса Шила 2 препоручује се озбиљак изабраном лекару где ће се након процене фактора ризика одређити ниво шећера у крви, напосред, и уколико је потребно урадити и додатне анализе крви. Препоручује се чешће шаштирање особа које имају породица са овим који имају више окружених фактора ризика.

СИМПТОМИ ДИЈАБЕТЕСА

- изражена жеђ
- учестало мокрење
- губишак телесне масе
- брзо замарање
- и осећај малаксалости
- мучнина

РИЗИЦИ ЗА НАСТАНАК ДИЈАБЕТЕСА

- јојазносћ
- нејравилан начин исхране
- физичка неактивносћ
- генетска предраслозиција

КОМЕ СЕ ОБРАТИТИ ЗА ПОДРШКУ?

- Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас; 021-795-4400
- Изабрани лекар
- Општа болница Врбас; Амбуланта за ендокринологију, дијабетрс и функционалну дијагностију; 021- 795-4-534
- Удружење за борбу против дијабетеса Врбаса "ПЛАВИ ВРБАС"; plavivrbas2013@gmail.com
- Институт за јавно здравље Војводине
- Саветовалиште за исхрану; 021-4897-873, др специјалиста хигијене Драгана Балаћ

- **Промоција добровољног давања крви /Црвени крст Врбас и образовне установе/
8.05.2023. године - од 8 до 11 часова Средња стручна школа „4. јули“ Врбас**

11. мај – Национални дан добровољних давалаца крви

Национални дан добровољних давалаца крви се традиционално обележава сваког 11. маја, док се у свету он обележава сваког 14. јуна, још од 2005. године, када је Светска здравствена скупштина уврстила овај датум у свој Календар здравља. Циљ обележавања овог датума јесте да се ода почаст и признање свим добровољним даваоцима крви, који овим хуманим и несебичним чином помажу да се спасу милиони живота широм света.

У званичној презентацији Института за трансфузију крви Србије, наводи се да само једна јединица крви може спасити 3 живота. Нашој земљи, током једне године, потребно је 240 000 јединица крви, а чак 64% нашег становништва у старосној доби од 18 до 65 може да донира крв. Сваки мушки становник може дати крв 4 пута годишње, а женски 3 пута.

19.05.2023. Промотивна акција добровољног давалаштва крви за матуранте /Црвени крст Врбас/

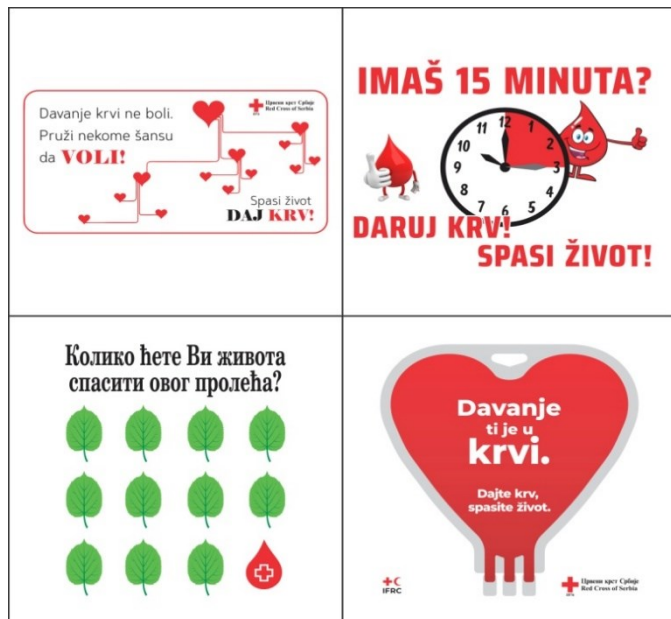
<p>РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ У ПРОГРАМСКОЈ ОБЛАСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА – ДОБРОВОЉНО ДАВАЛАШТВО – јавно овлашћење Црвеног крста (Закон о трансфузијској медицини, Закон о Црвеном крсту Србије)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ОБАВЕШТЕЊА за даваоце о термину акције путем ДОПИСНИЦА, које се шаљу поштом, • ОБАВЕШТЕЊА за даваоце о термину акције путем СМС порука, са службеног телефона Црвеног крста Врбас, који даваоцима је користан и за додатне информације о акцијама, • ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВИ за даваоце у акцијама за пацијенте, којима су потребни тромбоцити, • ОБАВЕШТЕЊЕ за даваоце о термину акције путем ПЛАКАТА, штампање (РЕПРИНТ) плаката финансира локална самоуправа, • ОБАВЕШТЕЊЕ за даваоце о термину акције путем ОБЈАВЕ на званичној ФЕЈСБУК и ИНСТАГРАМ страници Црвеног крста Врбас, • ОБАВЕШТЕЊЕ за партнере – ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС, СО ВРБАС – ОДЕЉЕЊЕ ЗА ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ, СО ВРБАС – САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ, ЛОКАЛНИ МЕДИЈИ, • ПАРТНЕРСКА САРАДЊА са координаторима акција у селима – МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И ШКОЛЕ, све акције у Врбасу се организују у простору Црвеног крста Врбас, • ВОЛОНТЕРИ – ангажман волонтера који су учесници едукација за мотиваторе у области добровољног давалаштва (организатор Црвени крст Војводине)
<p>ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА У ПРОГРАМСКОЈ ОБЛАСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА – ДОБРОВОЉНО ДАВАЛАШТВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ПРОМОТИВНЕ ДЕЛАТНОСТИ – израда промотивног материјала за 14 јуни – Светски дан добровољних давалаца крви (локална самоуправа), Црвени крст Војводине), штампање цепног календара (Завод за трансфузију

	<p>крви Војводине), штампање стоног календара (локална самоуправа)</p> <ul style="list-style-type: none"> • РЕАЛИЗАЦИЈА КОНКУРСА “КРВ ЖИВОТ ЗНАЧИ” – литерарно-ликовни конкурс са темом добровољног давалаштва, за ученике основних и средњих школа, свечаност уручивања награда, а ликовни радови се примењују у промотивним активностима • ГОДИШЊА СВЕЧАНОСТ уручивања захвалница и плакета Црвеног крста Србије за вишеструке добровољне даваоце крви, уз пригодне поклоне спонзора и локалне самоуправе, поводом 11. маја – Националног дана добровољних давалаца крви • МАТУРСКЕ АКЦИЈЕ (април, мај) – припрема за акцију – радионица „Симулација акције добровољног давања крви“ (едукативни материјал Црвеног крста Војводине) са матурантима средњих школа у Врбасу.
--	---

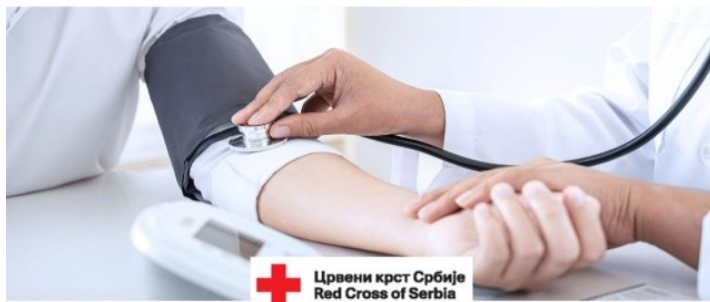
19. маја 2023. године

У Гимназији "Жарко Зрењанин" у Врбасу, одржана је промотивна акција добровољног давалаштва крви за матуранте. Том приликом је Савет за здравље општине Врбас доделио мајице матурантима даваоцима крви, који су прошли обуку добровољног давалаштва крви. Савет за здравље је такође доделио захвалнице професорки, Кристини Беретић и ученицима ССШ "4. јули", који су радили промо спот "Промоција добровољног и анонимног давалаштва крви" Одржана је и радионица: Симулација акције добровољног давања крви у средњим школама, као припрема за матурске акције добровољног давања крви. Презентацију припремала Тамара Гајинов, волонтер Црвеног крста и добровољни давалац.

Од свих пружених услуга, **75 % је из области здравственог програма: прва помоћ, брига о менталном здрављу, психосоцијална подршка, очување здравља у кризним ситуацијама, промоција здравља, хигијене, превенција обољевања**

29. мај 2023. "ТЕСТИРАЈ СЕ НА ХИВ ЈЕР ЈЕ ВАЖНО ДА ЗНАШ!"

Акција која је реализована у сарадњи са Саветом за здравље општине Врбас, Домом здравља "Вељко Влаховић", Канцеларијом за младе општине Врбас и Гимназијом "Жарко Зрењанин". Дођи и сазнај свој ХИВ статус и на Хепатитис који је је запаљењска болест ткива јетре, бесплатно и то у року од пола сата, поручили су организатори.

У склопу акције "ТЕСТИРАЈ СЕ НА ХИВ ЈЕР ЈЕ ВАЖНО ДА ЗНАШ!", представници Института за јавно здравље Војводине организовали су у четвртак, 01. јуна од 11.00 до 13.00 часова, саветовање и бесплатно тестирање на ХИВ у Врбасу, у дворишту Гимназије "Жарко Зрењанин".

Јун

СПАСИТЕ ЖИВОТ

ДАРУЈТЕ КРВ

14. јун 2023. године – Поводом обележавања Светског дана добровољних давалаца крви организована је радионица-Симулација акције добровољног давања крви у Гимназији "Жарко Зрењанин" у Врбасу. Радионици су присуствовали матуранти, којима су дати савети и сугестије, како се припремити за добровољно давање крви. Поред младих волонтера Црвеног крста Врбас, радионицу су подржале својим стручним објашњењима др Маријана Панцијевић и др Александра Недељковић, лекари специјалисти у Одељењу банке крви Опште болнице Врбас. Након ових радионица, матуранти

Гимназије су се прикључили следећој организованој акцији добровољног давања крви.

На предлог Завода за трансфузију крви Војводине, Црвени крст Врбас овогодишњи је добитник Златне плакете за солидарност и допринос у стварању сигурних резерви крви, која се додељује поводом обележавања 78 година добровољног давалаштва у Војводини. Црвени крст Врбас једна је од 10 организација Црвеног крста у Војводини добитница значајног признања, које је уручио проф. др Зоран Гојковић, потпредседник владе АП Војводине и покрајински секретар за здравство.

"Без добровољних давалаца крви било би немогуће пружити одговарајућу здравствену заштиту грађанима, тако да њихова дела дословно спасавају животе. Нужно је анимирати што већу популацију на овакав чин и пронаћи што адекватнији облик пажње и поштовања према хуманима који несебично помажу онима којима је помоћ најнеопходнија", казао је потпредседник Покрајинске владе и покрајински секретар за здравство проф. др Зоран Гојковић приликом уручења признања.

"Наша организација је ово признање заслужила због кооперативног става свих учесника акција добровољног давања крви - добровољних давалаца, волонтера и сарадника у свим фазама припреме и реализације. Активности Црвеног крста Врбас и у овој области рада су подржане од стране општине Врбас", саопштено је из Црвеног крста Врбас.

ПОСЛОВИ ЦРВЕНОГ КРСТА У ОБЛАСТИ ДОБРОВОЉНОГ ДАВАЛАШТВА

ПРИПРЕМА акција – дописнице, плакат, објаве на друштвеним мрежама, СМС поруке даваоцима;

РЕАЛИЗАЦИЈЕ акције – у Црвеном крсту, у месним заједницама у селима, у школама, адекватни услови;

ИЗВЕШТАЈ О АКЦИЈИ – заједнички извештај Црвеног крста и мобилне екипе Завода за трансфузију крви Војводине, који достављамо Црвеном крсту Војводине;

ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ:

Обележавање 11. МАЈА, Националног дана добровољних давалаца крви – уручивање награда учесницима литерарно-ликовног конкурса КРВ ЖИВОТ ЗНАЧИ;

Обележавање 14. ЈУНА, Светског дана добровољних давалаца крви, подела промотивног

материјала у центру града, подршка СО Врбас у реализацији свечаности – мајице за добровољне даваоце крви, као поклон уз захвалнице Црвеног крста Србије за вишеструко давање крви, мајице за матуранте, учеснике акција у средњим школама уз захвалнице Црвеног крста Србије за прво давање крви;

Наградни литерарно-ликовни конкурс КРВ ЖИВОТ ЗНАЧИ за ученике основних и средњих школа;

Симулација акција добровољног давања крви у средњим школама (упознавање са процедурама на акцији добровољног давања крви);

Матурска акција добровољног давања крви – сарадња са службама средњих школа;

Свечаност уручивања захвалница Црвеног крста Србије;

Поводом обележавања 78 година добровољног даваштва у Војводини, у Извршном већу Војводине, у октобру 2023. године је организована свечаност доделе признања за организаторе акција добровољног давања крви. Признања је уручио проф. Др Зоран Гојковић, потпредседник владе АП Војводине и покрајински секретар за здравство.

Црвени крст Врбас је једна од 10 организација Црвеног крста у Војводини, које су добиле ЗЛАТНУ ПЛАКЕТУ за показану солидарност и допринос у стварању сигурних резерви крви, према предлогу Завода за трансфузију крви Војводине. Остале организације Црвеног крста које су примиле признање – Црвени крст Инђија, Црвени крст Бачка Паланка, Црвени крст Зрењанин, Црвени крст Сремска Митровица, Црвени крст Вршац, Црвени крст Панчево, Црвени крст Кикинда, Црвени крст Сомбор и Црвени крст Сента. Награда није показатељ остварених резултата у броју прикупљених јединица, у нашем случају, већ због кооперативног става свих учесника акције добровољног давања крви - добровољних давалаца крви, волонтера и сарадника, у свим фазама припреме и реализације.

Национална кампања добровољног давања крви – БЕЗ ДАВАЛАЦА КРВИ ЖИВОТУ СУ РУКЕ ВЕЗАНЕ

Радна група за кампању за промоцију, регрутовање и задржавање добровољних давалаца крви, коју је формирало Министарства здравља Републике Србије (а где су и представници Црвеног крста Србије), донела је дугорочне и поједине краткорочне одлуке:

1. **ЗА СЛОГАН КАМПАЊЕ ИЗАБРАН ЈЕ: „ БЕЗ ДАВАЛАЦА КРВИ ЖИВОТУ СУ РУКЕ ВЕЗАНЕ“**, за 2023.годину.
2. Из кабинета Министарства здравља је упућен допис директорима свих здравствених установа у коме се позивају сви здравствени. У допису се позивају сви здравствени радници на максимално поштовање давалаца крви, уважавање шифре којом се даваоци крви ослобађају плаћања партиципације у здравственим установама и добијање приоритета приликом лечења и заказивања прегледа.
Здравствене установе су у обавези да на видном месту код шалтера истакну текст **„ПРЕДНОСТ ИМАЈУ ДОБРОВОЉНИ ДАВАОЦИ КРВИ“**. Како је обавештење упућено свим здравственим установама истакнуто је да се давање предности добровољним даваоцима крви на дијагностичке и друге прегледе не односи на рад у хитним службама.

09. јун 2023. Свртски дан борбе против можданог удара /Вести из медија - РТВ/

Говорила је директорка Опште болнице Врбас, др Цвијета Рогановић истакавши да је мождани удар локални или глобални поремећај мождане функције који настаје нагло и траје дуже од 60 минута и последица су поремећаја мождане циркулације. То је стање када није довољна циркулација у мозгу, а самим тим није ни довољна снабдевеност нервних ћелија са кисеоником и глукозом. У дијагнози можданог удара примењује се тромболитичка терапија и подразумева да од појаве момента симптома до примене терапије не сме да прође четири ипо сата. То је терапија која се даје интравенски која разграђује тромб и која делимично или потпуно некад реканализује крвни суд. Ако га потпуно реканализује, тада дође и до потпуног опоравка пацијента. Пацијенти требају на време да препознају симптоме и да реагују позивајући службу хитне помоћи.

26. јул 2023. Континуирано унапређивање рада Поливалентне патронаже у Врбасу /Вести из медија - РТВ/

Одељење поливалентне патронаже Дома здравља у Врбасу враћа се у старе просторије, одакле је измештено за време рада Ковид амбуланте. Супервизије, које организује Уницеф, за запослене из ове службе, имали су три дубинске обуке у оквиру пројекта "Разиграно родитељство". Супервизија се спроводила у целој Србији и из сваког Дома здравља учествовала је по једна патронажна сестра. Супервизија има за циљ да повећа квалитет рада патронажне службе. Коначан циљ је да патронажне сестре буду мотивисане за свој рад, јер ће увек имати подршку супервизора. Прошле су кроз три дубинске обуке где су учествовале три патронажне сестре, педијатар и педагог. Једна се обука зове "Подстицајно родитељство кроз игру", друга је "Читање са бебом" и трећа је "Респонзивно храњење". У прошлом месецу, кад је био месец родитељства одржана је акција "Твоја патронажна ти чита".

Саопштење грађанима путем штампаног материјала

Ne izlazite se prekomernom suncu

Ne pretopljavajte se

Rashladujte prostorije u kojima boravite

Izbegavajte fizičke napore

Unosite dosta tečnosti

Ne konzumirajte alkohol

Imajte redovne obroke

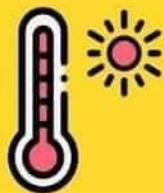
Vodite računa o kućnim ljubimcima

Budite u kontaktu sa porodicom, prijateljima i komšijama

Ne ostavljajte decu ili ljubimce u parkiranoj vozilu

Toplotni talas: Korisni saveti

Црвени крст Србије
Red Cross of Serbia

Ukoliko osetite tegobe tokom toplotnog talasa:

Potražite pomoć ukoliko osetite vrtoglavicu, slabost, anksioznost ili pojačanu žeđ i glavobolju

Uđite što pre u rashlađenu prostoriju

Pijte vodu kako biste se rehidrirali

Držite vaše lekove na temperaturi ispod 25°C ili u frižideru

Toplotni udar: Simptomi

Glavobolja

Grčevi u rukama,
nogama i stomaku

Vrtoglavica i
zbunjenost

Ubrzано дисање или
puls

Gubitak apetita,
simptomi i osećaj
bolesti

Telesna temperatura
od 37°C или виша

Pojačano
znojenje

Pojačana žeđ

Bleda i vlažna koža

Deca mogu da se
osećaju usporeno или
sanjivo

Август

Радионица "Мајчино млеко је храна, лек и љубав"

среда, 02. август 2023.

Поводом обележавања Светске недеље дојења, Дом здравља "Вељко Влаховић" - Одељење поливалентне педијатрије, уз подршку Комисије за популациону политику општине Врбас, организовало је радионицу под називом "Мајчино млеко је храна, лек и љубав".

Присутним трудницама кроз обраду неколико важних тема упућене су универзалне поруке да је "дојење нит живота која повезује мајку и новорођенче, темељ будућег односа пуног љубави, а мајчино млеко темељ имунитета и здравља". "Дојење је најбољи поклон који можете и требате приуштити свом новорођенчету", речено је у Дому здравља "Вељко Влаховић".

Заменица председника општине Врбас и председница Комисије за популациону политику, Тијана Алексић, искористила је прилику и трудницама уручила поклоне, који могу бити од помоћи у првим данима дојења и родитељства, уз речи да на сваки начин треба промовисати дојење и охрабрити мајке да доје своју децу.

"Са циљем промоције дојења, у недељи посвећеној овој теми, подсећамо на значај које дојење има у најранијем узрасту детета, посебно за правилан развој и психо-физичко здравље, али и за успостављање односа између мајке и детета. Разговарало се и о Школи за труднице у којој будуће маме добијају све информације, које им могу користити у току трудноће и након порођаја. Циљ је указати полазницама на значај правилне неге бебе, али и на значај дојења, јер је мајчино млеко природна и најбоља храна за дете", рекла је Тијана Алексић. Подршку радионици пружио је и др Горан Ђуровић, директор ДЗ "Вељко Влаховић".

Септембар

9. септембар - Обележавање СВЕТСКОГ ДАНА ПРВЕ ПОМОЋИ

- На овај дан организације Црвеног крста широм света настоје да скрену пажњу јавности о значају познавања прве помоћи за појединца и за друштвену заједницу.
- Годишње више од 14 милиона људи у организацијама Црвеног крста широм света научи како да пружи прву помоћ.
- У Србији сваке године, више од 10.000 школске деце и младих и исто толико одраслих особа изложених ризику, због посла или учешћа у саобраћају, научи вештине прве помоћи у организацијама Црвеног крста.
- Што већи број људи влада вештинама прве помоћи, то је заједница безбеднија и снажнија. Црвени крст Врбаса је делио пропагандни материјал школама.

Тема овогодишњег Светског дана прве помоћи гласи: **"Прва помоћ у дигиталном свету"**.

Дигитална технологија данас омогућава свакоме да уз помоћ апликација, тестова, курсева, едукативних видеа и сл. стекне основна сазнања о томе када и како применити прву помоћ. Интернет је користан ресурс за размену искуства у пружању прве помоћи са људима из целог света и све то од куће, сопственим темпом, без уклапања са задатим распоредом.

Примена дигиталних технологија у области прве помоћи може бити прилагођена различитим циљним групама.

Деца све више користе дигиталне уређаје и платформе у својим свакодневним активностима. Дигитални алати могу помоћи деци да науче вештине прве помоћи на интерактиван начин кроз различите ресурсе као што су: видео снимци, игре и симулације. Ово помаже деци да разумеју и запамте важне принципе и поступке прве помоћи и омогућава им да се тога подсети у било ком тренутку.

УЗ прегледи за карцином дојке у Врбасу и Змајеву

понедељак, 25. септембар 2023.

Караван "Буди храбра, прегледај се" Удружења "Жена уз жену", који припадницама лепшег пола до 50 година старости нуди бесплатне, превентивне УЗ прегледе на карцином дојке, посетио је Врбас и Змајево. За само неколико сати у дворишту Месне заједнице Змајево и на Тргу Николе Пашића, у Врбасу, прегледано је више десетина жена, чиме је на најбољи начин обележен Међународни месец борбе против рака дојке.

Општина Врбас и Удружење "Жена уз жену" обележиће великом акцијом бесплатних прегледа Међународни месец борбе против рака дојке. У оквиру кампање "Буди храбра, прегледај се", за недељу, 24. септембар у Змајево, и понедељак, 25. септембар у Врбасу, заказани су бесплатни ултразвучни прегледи за девојке и жене из општине Врбас.

Караван подразумева доступност бесплатних ултразвучних прегледа у посебно креираној покретној дијагностичкој кабини, опремљеној ултразвучним апаратом и свом неопходном опремом за дијагностичке прегледе којом руководи еминентни радиолог. Важност кампање "Буди храбра, прегледај се" огледа се кроз велики број прегледаних жена (6.000) које су прегледане у више од 70 градова широм Србије. Поред прегледа, у току каравана, спроводи се и стручно анкетирање жена, са питањима важним за даљи рад на превенцији и очувању здравља жена, након чега се добијени одговори обрађују са циљем да се добије статистика о редовним и нередовним прегледима код жена из града који је караван у том часу посетио. Бесплатни ултразвучни прегледи намењени су девојкама, младим женама и женама до 50 година старости, док су ограничени за дојиље, труднице и жене преко 50 година старости (за жене преко 50 година обавезни су мамографски прегледи).

Прегледи у Змајево вршиће се у дворишту Месне заједнице, а у Врбасу на Тргу Николе Пашића.

октобар

БРИГА О МЕНТАЛНОМ ЗДРАВЉУ

Предавана, трибине, промоције књига...
нека то постане стварност за све

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ ОПШТИНЕ ВРБАС ОБЕЛЕЖАВА МЕСЕЦ МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА - ОКТОБАР 2023.

03.10.2023. У 18 ЧАСОВА
ЈАВНА БИБЛИОТЕКА „ДАНИЛО КИШ“
Промоција књиге
„Филозофија умишља успешаног старења - додати живот годинама“
Нинић, Валентина; Жикић, Милорад

06.10.2023. У 10 ЧАСОВА
КЛУБ ЗА СТАРА И ОДРАСЛА ЛИЦА
Концепт „активни старости“
културно-забавне активности
радне терапије са старијим лицима
Носиоци активности радни терапеут
ГЦ Врбас Михаило Симић
и организатор ванконт.соц.
заштите Ненад Стејићковић

09.10.2023. У 13 ЧАСОВА
ДРУШТВЕНА САЛА ДОМА ЗДРАВЉА
„ВЕЉКО ВЛАХОВИЋ“
Предавање др Цвете Роговоић
„Деменициј, значај ране дијагнозе“

10.10.2023. У 18 ЧАСОВА
У САЛИ ТРЕЋЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
Трибина „Брига о менталном здрављу“
др Маја Куч, Михајло Симић,
др Никола Римуш, др Жељко Бибић

11.10.2023. У 17.30 ЧАСОВА
ЈПУ „БОШКО БУХА“
„Школица раног развоја - Како развијати психолошку отпорност код деце“
„Разиграни родитељ - срећно дете.“
(Онај игра за развој детета, васпитачки, радионица са децом и родитељима),
радионица за децу и родитеље
Реализатори психолог Бојана Јоцићевић Делић
и васпитачи Слађана Татарски и Јелена Митровић

20.10.2023. У 18 ЧАСОВА
ЈАВНА БИБЛИОТЕКА „ДАНИЛО КИШ“
Промоција књиге проф. др Александра Мисојчића
„Животиј Мешвић“, психобиографија

• **ОКТОБАР месец-** Савет за здравље општине Врбас организовао је током октобра серију предавања и трибина под мотом **"Брига о менталном здрављу: нека то постане стварност за све"**. Савет за здравље са својим сарадницама, предавачима, припремио је програм који се бави широким спектром менталног здравља. Предавања, радионице, панел дискусије су усмерене на интересовања и потребе свих генерација, а предавачи су дали своје препоруке у вези са темама које су актуелне. Већина предавача су реномирани стручњаци из нашег града, али ту су и лекари, психолози и психотерапеути са значајним референцама и искуством у пракси из Београда и Новог Сада. Веома се водило рачуна да су теме обухватиле потребе свих генерација, од младих који су одабрали емоционалну интелигенцију и невербалну комуникацију, као нешто о чему би волели више да сазнају, до људи из средње генерације, за које је анксиозност предмет интересовања.

Савет за здравље општине Врбас обележиће серијом предавања, трибина, радионица и промоција ОКТОБАР - МЕСЕЦ МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА. Октобар је месец подизања свести о менталном здрављу, а од 1992. године, сваког 10. октобра обележава се Светски дан менталног здравља.

У Геронтолошком центру Врбас обележен је Међународни дан старијих особа

Обележавање Међународног дана старијих особа подразумева велики број здравствено-промотивних активности у целом свету. Пре 75. година Генерална скупштина УН је усвојила Универзалну декларацију о људским правима. У складу са обележавањем годишњице овог важног документа тема овогодишњег обележавања Међународног дана старијих особа је „поштовање људских права старијих особа као испуњење визије Универзалне декларације о људским правима кроз генерације“.

Посетом и учешћем у богатом културно-уметничком програму ученици гимназије „Жарко Зрењанин“ из Врбаса поделили су своје знање, таленат и љубав ка животу са корисницима Геронтолошког центра Врбас.

У поздравном говору старијим грађанима су овај важан дан честитале Тијана Алексић, заменица Председника општине Врбас, Јасна Бијелица, члан Општинског већа за социјална питања, директорка Геронтолошког центра Врбас, Радмила Мусић и Татјана Кажих, директорка Гимназије „Жарко Зрењанин“.

03. октобар - Јавна библиотека "Данило Киш" у 18.00 часова - промоција књиге "Филозофија умећа успешног старења - додати живот годинама"; Нинић, Валентина; Жикић, Милорад

Филозофија умећа успешног старења - додати живот годинама упућује на одржавање физичког и унапређивање менталног здравља свакодневним креативним радом, здравим навикама свакодневног живота, уживањем у природи, породици, и друштву.

Књига је подршка обележавању Деценије здравог старења Светске здравствене организације. Старији и стари заслужују да уживају у Трећем животном добу у коме највећу пажњу треба поклањати здрављу као темељу живота и тако остварити победу над свим погрешно навођеним заблудама и митовима! Старији и стари, упућени у умеће успешног старења и прихватања реалности, којима је Треће доба живота испуњено окружењем ближњих, могу да им се

- посвете,
- примају и чине добра дела,
- деле међусобно разумевање,
- размењују осећања,
- преносе знања и богато животно искуство на млађе,

што у људским животима представља најважније његове делове - сасвим довољно што човек треба и може да уради у животу! Циљ књиге је да подржи савременике у њиховим бременитим животима, напорима да избегну или превазиђу странпутице и путање у неизвесност.

Писана је са намером да подстакне заинтересоване да унапреде своје способности за успешно старење и тако стигну што је даље могуће, и до најудаљеније Луке Живота.

Професионална мрежа ResearchGate, осмишљена за научнике и истраживаче из целог света, вођена улогом повезивања света науке, да би га учинила отвореним за све, са више од 15 милиона чланова који га користе за дељење, откривање и дискусију о истраживањима, само поглавље из књиге ЕСЕЈ О СТАРЕЊУ И СТАРИМА представља са већ 9625 прегледа, што и књигу, коју за читање препоручују реномирани истраживачи, представља на веома респектабилном нивоу!

Шта значи успешно старење?

Успешно старење подразумева оптимално прилагођавање процесу старења, а постиже се прихватањем да одређене способности са годинама опадају и да особа треба да проналази начине да се неизбежни губици компензују. Већина људи успева да свој животни стил прилагоди насталим променама.

Особа која успешно стари и додаје живот годинама, што је и поднаслов нашег приручника, одлучила је да и даље буде активна телесно, интелектуално, емоционално и социјално, у складу са својим способностима и могућностима, а последица тога ће бити обогаћивање већ стечене животне мудрости и интегрисаног искуства.

Шта је то што највише мучи старије људе на основу мог искуства када је у питању ментално здравље?

Одлазак у пензију је за неке људе стрес и може изазвати изразитије емоционалне реакције у виду депресивног расположења и пролонгираног стреса, што захтева емотивну подршку, социјалну и медицинску помоћ. Важно је фокусирати се на позитивне делове свог идентитета, јер пензионисањем губимо социјалне улоге, губимо и неке драге и значајне особе у животу, али, подучени животним искуством и мудрошћу имамо алате и механизме за адаптацију на нове околности. Потребно је бити адекватан изазовима које живот носи, извучити поуке из њих, живети овде и сада.

Неки старији људи не перципирају себе позитивно. Често други имају предрасуде да су стари људи болесни, немоћни, сви тешки, исти, не треба да уче, усамљени су, неспособни да доживе емоције и да старост почиње са 60 година. Све то утиче на слику о себи старијих људи и отежава адаптацију на треће доба. Позитивни ставови других људи а и опажање самих себе као позитивних има кумулативни ефекат у таквом доживљају и стварању реално позитивне представе о себи.

Истраживањем дужине живота 660 људи старијих од 50 година током 23 године, они који су имали позитивну перцепцију себе, током старења су живели дуже у просеку седам и по година од оних чија је перцепција била негативна. Особе према којима су се други односили са уважавањем имале су побољшано памћење, сигурност у себе, биле су расположеније.

Један од изазова у старости може бити и „синдром празног гнезда“ када деца оду својим путем из заједничког домаћинства. Осећање блискости са њима и „на даљину“ ствара доживљај душевне испуњености, који пружа утеху и задовољство. То је значајан фактор отпорности у прилагођавању на очекиване и неочекиване промене које доноси треће доба.

Како могу сами себи старији људи да помогну?

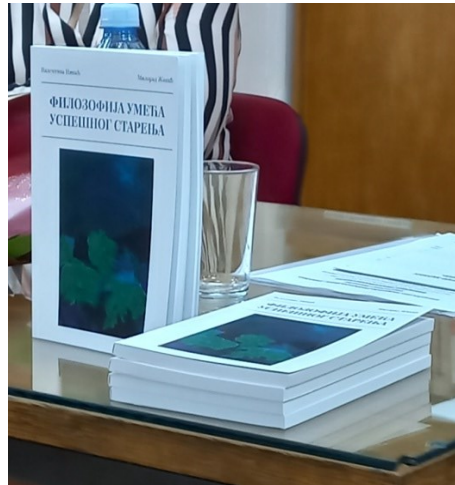
Најважније је да прихвате реалност да су у старијем добу а и даље способни да раде на себи и својој несавршености, уче ново у складу са могућностима. На том путу требају да ‘чувају друге од себе и себе од других’, што је рекао Марко Миљанов. Старији треба да преносе искуства млађима, да уживају у тренуцима, јер имају доста минулог рада у свим животним сферама, да посвећују пажњу здрављу и што је могуће буду у доброј или задовољавајућој психофизичкој форми. Успеће ако имају структуру дана, креативност у складу са могућностима и ако себи постављају реалне циљеве.

Активност у друштвеној заједници и допринос кроз бригу за будуће генерације даје снагу људима да се лакше носе са променама и ишчекивањима које доноси старост.

Порука читаоцима о умећу старења!

Нема успешног старења без аутентичног старења, дељења бриге и за друге, хуманости, емпатије, солидарности, бриге о нараштањима. Као што каже наш Нобеловац, Иво Андрић:” Наше је само оно што дајемо другима”. Неговати међусобно поштовање, помагање и пажњу.

Старије особе познају живот, имају искуство, мудрост и знање, зато не треба да дозволе да их предрасуде и заблуде спутавају да наставе живот у складу са способностима. Треће доба живота је посебно и специфично те, самим тим ако се дочека и доживи треба допустити да се у њему ужива. Без обзира колико изазова у животу има, сваки период је посебан и непоновљив, те нас тако и живот у старијем узрасту учи новој мудрости, бриси нас и обогаћује.

06. октобар - Клуб за стара и одрасла лица у 10.00 часова - концепт "Активне старости" – културно-забавне активности радне терапије са старијим лицима; носиоци активности радни терапеут Геронтолошког центра Врбас, Михаило Симић и организатор ванинституционалне социјалне заштите Ненад Стијеповић

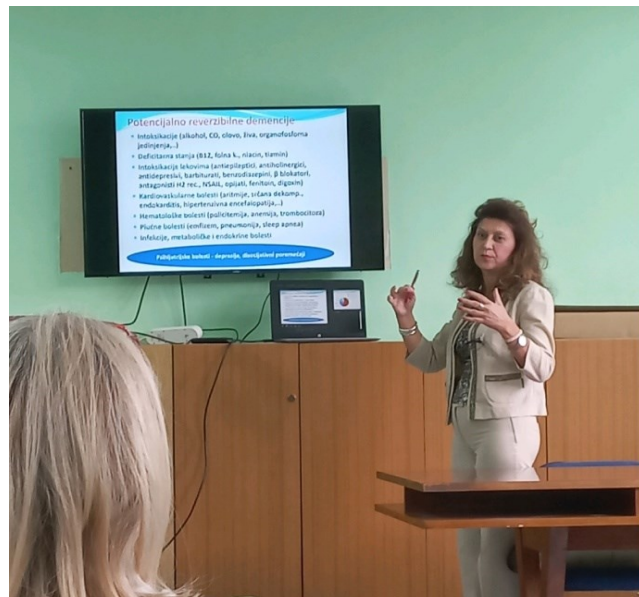

У просторијама клуба, уз присуство чланова Клуба и корисника Геронтолошког центра Врбас, одржана је презентација активности радне терапије Геронтолошког центра Врбас. Носиоци активности организатор ванинституционалних услуга социјалне заштите, Ненад Стијеповић и радни терапут Геронтолошког центра Врбас Михаило Симић су заинтересованим члановима Клуба за стара и одрасла лица представили предности активног старења, кроз упознавање и учествовање у активностима радне терапије, која се свакодневно годинама спроводе у Геронтолошком центру Врбас.

Суштински елемент активног старења чини динамика индивидуалне и социјалне стимулације очуваних когнитивних и психофизичких способности у контексту слободног изражавања посебности сваког појединца. Било да су у питању индивидуалне креативне радионице или групне активности попут квиза, стратешких или спортских игара, акценат је како на ангажовању индивидуалних способности појединца уз стварање и неговање подржавајућих и подстицајних друштвених односа.

У том смислу током дружења одржан је и заједнички турнир у доминама, који је укључио кориснике Геронтолошког центра Врбас и чланове Клуба, као илустрација наведених стимулативних предности живота у установи социјалне заштите попут Геронтолошког центра Врбас.

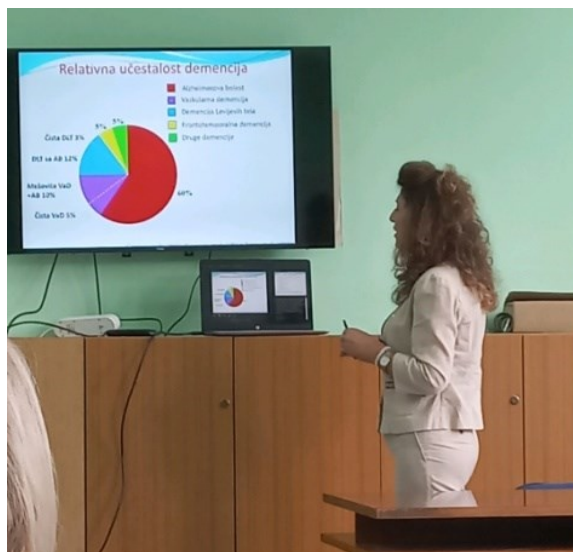
09. октобар - Дом здравља "Вељко Влаховић" у 13.00 часова - предавање др Цвете Рогановић за здравствене раднике "Деменција, значај ране дијагнозе"

Деменција је стечено, постојано стање глобалног опадања когнитивних функција, удружено са изменама личности и довољног степена да компромитује професионалну активност и социјалне релације болесника.

Когнитивно пропадање у бар две области: - Памћење – Говор -Виднопросторне способности (опажање људи и објеката у простору, препознавање, цртање и оријентација у простору, слагање елемената у целину,..) - Личност и понашање - Друге когнитивне способности (апстрактно мишљење, рачунање, просуђивање, планирање).

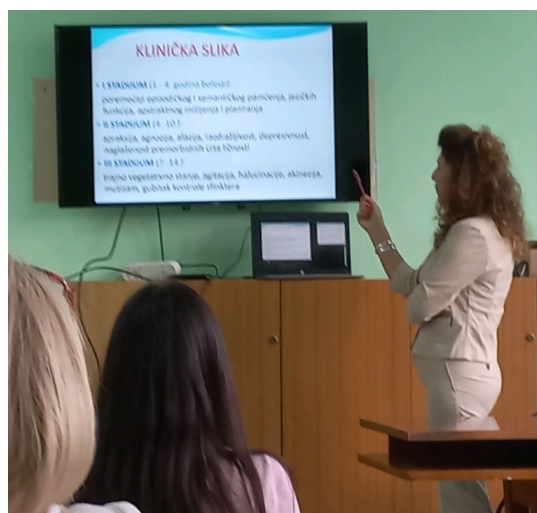
Дегенеративне: - Алцхајмерова болест - Фронтотемпоралне деменције - Болест дифузних Левијевих тела - Паркинсонова болест - Мултипла системска атрофија - Вилсонова болест - Хантингтонова болест - Халлеворден Спатцова болест - Кортикобазална дегенерација – Леукодистрофије и др.

Недегенеративне: - Мултипли кортикални инфаркти - Бинсвангерова болест- Лакунарна стања - ХИВ, неуролуес – МС - Нормотензивни хидроцефалус – Депресија - Мултипли церебрални инфаркти - Дефицит витамина Б 12, фолне к. - Енцефалопатије (ендокрине, пост трауматске, метаболичке, алкох.) - Васкулитиси (СЛЕ).

Фактори ризика за АД: - Старост - набитнији ризико фактор за развој АД - Породична историја - Аполипопротеин Е 4 генотип - Гојазност - Инсулинска резистенција - Васкуларни фактори – Хипертензија - Дислипидемија - Инфламаторни маркери -Трауматска повреда мозга.

Фактори ризика за васкуларно когнитивно оштећење: - Васкуларни (ХТА, ДМ, ХЛП, ИМ, коронарна болест, атријална фибрилација, атеросклероза, пушење) - Фактори везани за мождани удар - место, - величина инфаркта, тихи инфаркти; ТИА - Генетски (породична историја, патогене мутације (Notch3, TREX 1, APP, cystatin Ц, gelsolin, TTR, ПОрП, Бри 2 - Специфични генски полиморфизам (АпоЕ, ангиотензин конвертујући ензим (Sierra 2002), ендотелијална НО синтетаза) - Демографски (старост, ниска едукација).

КЛИНИЧКА СЛИКА: 1 СТАДИЈУМ (1.- 4. година болести): поремећаји епизодичког и семантичког памћења, језичких функција, апстрактног мишљења и планирања - 2 СТАДИЈУМ (4.-10.): апраксија, агнозија, афазиа, раздражљивост, депресивност, наглашеност преморбидних црта личности - 3 СТАДИЈУМ (7.-14.): трајно вегетативно стање, агитација, халуцинације, акинезија, мутизам, губитак контроле сфинктера.

Подела памћења: Семантичко - није везано за одређено место и време (семантика = значење: чињенице, концепти, речи, веровања и т.д.) . Епизодичко - везано за место и време (сећамо се где смо боравили у одређено време, кога смо тамо срели, шта смо са њим разговарали или где смо и кад нешто прочитали).

Нивои памћења: *Непосредно упамћивање* (радна меморија) количина информација коју појединац задржава у свести, без активног напора упамћивања – 7 бројки поремећено код изолованих, фокалних лезија горњих делова фронталне коре - *Краткорочно памћење* обухвата задржавање и могућност присећања специфичних информација (догађаји, речи, бројеви) након периода од неколико минута до неколико сати – шта сте доручковали? Ским сте јутрос разговарали? поремећено код лезија медиалног темпоралног режња, посебно хипокампуса и парахипокампалних структура - *Дугорочно памћење* се односи на старе, дуго познате информације (успомене из школе, прва учитељица, детаљи везани за завичај, имена особа значајних у периоду детињства и др.) поремећено код дифузних лезија неокортикалних структура.

- 1 Стадијум - Заборављају имена мање познатих особа, предходне договоре, познате телефонске бројеве, не памте нове информације - У говору теже налазе речи, теже разумеју сложену конверзацију или када разговара више особа, понављају иста питања, говор оскудан, стереотипан - Дезорјентисани у времену и простору - Мишљење и извршне функције нарушене, мање ефикасни у послу, губе мотивацију, држе се познатих рутина.
- 2 Стадијум - Све оскудније свакодневне активности, не могу да обављају професионалне активности - Не памте нове догађаје, људе - Говор оскудан, алексија, аграфија - Захтевају сталну помоћ у обављању свакодневних активности: кување, спремање, не сналазе се са новцем, не рукују кућним апаратима, не одржавају хигијену - Дезорјентација у простору изражена, не сналазе се у саобраћају; агресивни, депресивни, параноидни.
- 3 Стадијум - Потпуно несамостални - ниво детета! - Не препознају блиске особе, не препознају предмете, не сналазе се у сопственом дому - Потребна помоћ при јелу, одржавању хигијене, облачењу - Поремећаји понашања изражени- неприкладно понашање у друштву халуцинације - Поремећај контроле сфинктера, гутања, везани за постељу или инвалидска колица.

БПС код деменције: - Најчешћи су апатија, агесија, анксиозност - Блага деменција: апатија, депресија благог или умереног степена, блага до умерена параноидност (неко краде ствари...) иритабилност, губитак интереса за хоби, забаву - Умерена деменција: агитација, анксиозност, моторна хиперактивност, лутање, сумануте идеје - Тешка: агитација, агесија, халуцинације, сумануте идеје, поремећаји спавања, апатија, депресивност.

Агесија: Синдром који обухвата физичко и вербално агресивно понашање иритабилност и дезинхибицију физичка агесија корелира са суманутим идејама.

Агитација: Обухвата неподесно вербално, вокално или моторно понашање које према процени посматрача није настало као последица потреба или конфузије.

Дезинхибициони синдром: - Импулсивно и социјално неприхватљиво понашање - Губитак емоционалне контроле - Недостатак увида.

Симптоми дезинхибиције: - Плакање – Еуфоријан - Вербална агесија - Физичка агесија - Ауто-

деструктивно понашање - Сексуална дезинхибиција – Лутање - Компулсивно куповање или друге радње.

Халуцинације: Визуелне: комплексне, у колору, обично познати или анонимни људи, животиње или делови тела. Аудитивне: гласови људи који могу или не морају бити у соби.

Депресија као први симптом деменције: Код пацијента који су пробитно означени као депресивна псеудодеменија или “реверзибилна деменција”, а код којих након ремисије депресије не долази до опоравка когнитивних функција. - “Иреверзибилна деменција” се најчешће дијагностикује 2 год. од иницијалног опоравка од депресије.

Клиничке карактеристике депресије код деменције: - Депресивни симптоми флукутирају - Доминирају: анхедонија, тешкоће започињања и извршавања активности, иритабилност, социјална изолација, забринутост, страх од напуштености, ...Мање испољени: туга, аутоакузација, суицидалност.

ДИЈАГНОСТИЧКИ ПОСТУПАК Анамнеза и, не мање значајна, хетероанамнеза: - Брзина развоја деменције - Распоред појављивања когнитивних дефицита и поремећаја понашања - Оштећење социјалних функција - Оштећење општег здравља - Релевантне болести (мождани удар, повреде главе, стање исхрањености, употреба неких лекова и породична анамнеза).

У свакодневној пракси се користе лако применљиви тестови за оријентацију когнитивног пропадања

ММСЕ (Мини Ментал Статус Ехаминатион тест) Оријентација у времену, простору, памћење, серијско одузимање, испитивање говора (разумевање и извршавање вербалних и писаних захтева, понављање реченице, писање) и прецртавање. Максимални скор 30. Гранична вредност ММСЕ је 24.

Рутински протокол: ККС, СЕ, уреа, креатинин, АСТ, АЛТ, урин ЕКГ, РТГ ПЦ ТСХ, ниво витамина Б12, фолна киселина ВДРЛ (сифилис), ХИВ ЛП, ББГ, ЦТ, НМР, ПЕТ.

ТЕРАПИЈА: - ИАцхЕ (донепезил (Арицепт, Трегона, Донецепт), ривастигмин (Ехелон), галантамин) Бенефит на когницију и не когнитивне домене постоји у благој до умерено тешкој фази.– Мемантин Бенефит на когницију и на побољшање бихевиоралних домена а нарочито на агитацију и сумануте доживљаје код пацијената са умерено тешком и тешком формом болести.

ЦИЉ: Олакшати живот са деменцијом: - Успорити прогресију симптома у деменцији и тиме побољшати свакодневни живот или бар спречити његову брзу детериорацију - Очувати болесникову самосталност, продужити време до институционализације - Болесницима и особама које брину о њима задржати калитет живота што је могуће дуже.

10. октобар 2023. III Месна заједница у 18.00 часова - трибина "Брига о менталном здрављу" мр Маја Куч, Михајло Симић, др Никола Рмуш, др Жељко Бибић

Поводим обележавања дана менталног здравља, дана, 10.10.2023. г, одржана је трибина под називом "Брига о менталном здрављу" у организацији Савета за здравље општине Врбас. На трибини су говорили: мр Маја Куч, педагог и психотерапеут, др Никола Рмуш, психијатар и др Жељко Бибић, психијатар, психотерапеут. Учесници су упознали присутне грађане са различитим факторима који позитивно или негативно утичу на ментално здравље. Лекари су предочили симптоматска понашања која изискују обавезно обраћање за стручну помоћ. Упознали су присутне и са разликама између психијатријске и психотерапијске стручне подршке. Посебно је истакнут значај квантитета и квалитета слободног времена за очување здравља. Обратили су се и примаријус др Милован Тијанић, психијатар у пензији и др Благоје Орбовић, радиолог у пензији који су са присутнима поделили корисне савете из свог богатог стручног искуства. На трибини је присуствовао велики број грађана, и из године у годину, приметан је тренд све већег интересовања за садржаје трибине.

среда, 11. октобар - ПУ "Бошко Буха" у 17.30 часова - "Школица раног развоја - Како развијати психолошку отпорност код деце", "Разиграни родитељ срећно дете", "Значај игре за развој детета"; радионица за децу и родитеље; реализатори психолог Бојана Јоцовић Делић и васпитачи Слађана Татарски и Јелена Митровић

Психолошка отпорност и како је развијати код деце. Задатак родитеља јесте да гради функционалну толеранцију код детета.

Како? - Немојте журити да одмах задовољите све потребе детета -Полако повећавајте време чекања на нешто - Хвалите код детета ситне кораке - Прихватите дететове непријатне емоције, једноставно морамо их пустити да прођу кроз нас. Некада је и нама одраслима то тешко - У реду је да их разумете да им је тешко, али немојте одмах спасавати дете - Дете мора научити да је ок да седи са својим негативним емоцијама -Учите их како да се умире, шта да раде када су љути, тужни. Поделите са њима своје искуство у сличној ситуацији - Укажите им увек на алтернативе за решавање проблема - Немојте их ослобађати онога што нерадо раде, или им је тешко.

Ако желите ментално јаку децу, оно што не треба да радите је: - Немојте их чувати од науспеха, дете итекако треба да доживљава неуспехе и да из њих учи-неуспех, губитак туговање су саставни део живота - Немојте чинити да им је увек удобно и да добију све што желе-када деца добију све што желе, они не развијају вештине самодисциплине и посвећености да стигну до циља - Немојте заборавити на своје потребе и границе-ако ми не поштујемо своје потребе и границе детету стаљемо поруку да је то ок, и да треба да трпе, и не воде бригу о себи, симбиоза је добра само док је дете беба, а касније дете треба да научи да и мама и тата имају своје време и потребе - Не преузимајте одговорност уместо деце, пуштајте их да доносе мини одлуке и да снесу последице својих понашања. Пр. Хладно је, дете неће јакну.

ЕДУКУЈТЕ СЕ О РОДИТЕЉСТВУ - Ми не можемо да одгајамо децу као што су нас наши родитељи, осим неких основних принципа, јер време у коме смо ми одрастали више не постоји.

петак, 20. октобар - Јавна библиотека "Данило Киш" у 18.00 часова - промоција књиге проф. др Александра Мисојчића "Живојин Мишић", психобиографија

За препоруку је било чути предавање личности и карактера великог војводе, Живојна Мишића из перспективе лејара, истакнутог психијатра, проф. др Мисојчића, који на интересантан начин проучава поступке, значајне карактерне особине, у циљној основи је војни идентитет који нас и данас инспирише : „ Живот је велика борба. Ко сме, тај може. Ко не зна за страх тај иде напред.“

“На свету нема ништа јаче и немоћније од речи!”

Иван Сергејевич Тургенев

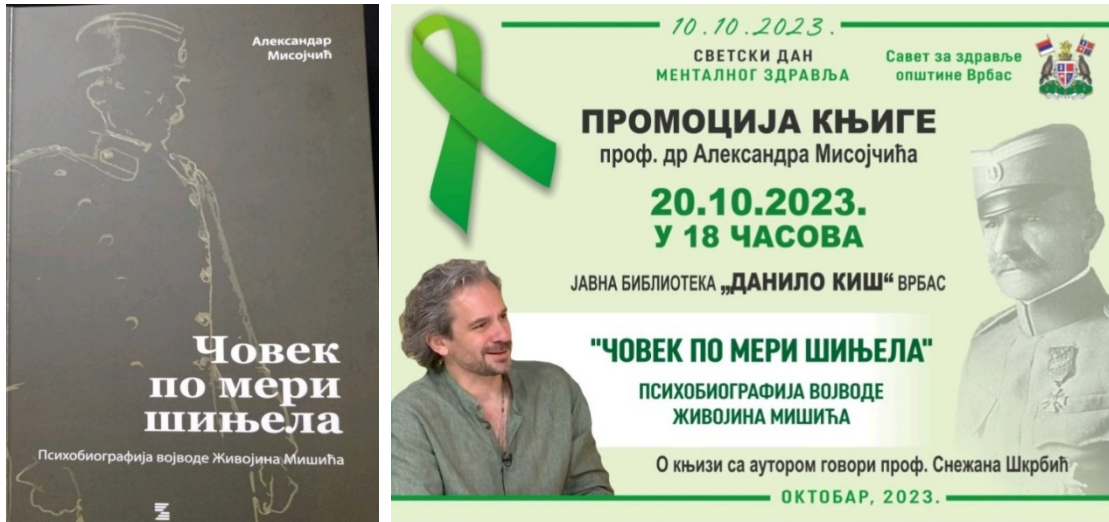
Библиотерапија (терапија читањем) је изражајна терапија која користи однос између појединца и садржаја књиге, поезије и других облика писаних речи, а најчешће се примењује уз терапију писања.

Још су стари Грци веровали у лековиту моћ читања и зато су увек изнад врата библиотеке стављали натпис "Лековито место за душе".

Домаћи портал Здравље наводи да је основни концепт библиотерапије да је читање лековито искуство, а књижевни извори могу помоћи у решавању сложених проблема.

Код деце библиотерапија може добро да утиче на њихово самопоуздање, јер књига детету може објаснити како да се носи са стресом, развија креативност и решава проблеме. Код ученика се библиотерапија показала одличном као помоћ код задиркивања, исмејавања, страхова, сексуалних промена, тескобе и смрти блиских особа. У већини случајева, библиотерапија се користи као додатак традиционалној психотерапији. Код оних који се лече когнитивно - бихевиоралном терапијом библиотерапија сваком пацијенту приступа на посебан, индивидуалан начин. На пример, особа која пати од булимичке највероватније ће добити за читање књиге које описују њено стање, а такве информације помажу пацијентима да боље разумеју разлоге лечења и да пораде на променама у свом понашању.

Библиотерапија највероватније неће бити корисна код људи који пате од поремећаја мисли, психозе, ограничене интелектуалне способности, дислексије или активног отпора на лечење. Библиотерапија се такође примењује и код многих врста психичких проблема, а стручњаци су установили да је одлична за лечење поремећаја исхране, расположења, страха од отвореног простора (агорафобије), алкохола, разних видова зависности, стреса, анксиозности... За разлику од многих стандардних облика психотерапије, библиотерапеут има приступ који најчешће укључује конкретне примере са којима се пацијент може поистоветити. Стручњаци указују да библиотерапеут мора бити стабилна особа, истински заинтересована за друге, способна да саосећа са другим људима, без моралисања, претњи или наређивања.

13. октобар 2023. У недељу превентивни прегледи у Дому здравља /www.vrbas.net/

У недељу, 15. октобра од 08.00 до 16.00 часова, у око 150 здравствених установа широм Србије били су организовани превентивни прегледи. Једна од установа у којој су грађани имали прилике да изврше ове прегледе је и Дом здравља "Вељко Влаховић".

"За преглед није било потребно заказивање, грађани требало је само да дођу до Дома здравља 'Вељко Влаховић' од 08.00 до 16.00 часова. За жене старије од 40 година организован је ултразвучни преглед дојке, а за мушкарце старије од 49 година ПСА тест којим се може дијагностиковати рани стадијум карцинома простате. Они код којих постоји сумња на болест, биће упућени на додатну дијагностику. Превенција и рана дијагностика од кључног су значаја за позитиван исход лечења сваке болести", саопштио је др Горан Ђуровић, директор Дома здравља "Вељко Влаховић".

21. и 22. октобар 2023. Одржани викенд превентивни прегледи штитне жлезде/ ДЗ Врбас/

У суботу 21. и недељу, 22. октобра од 8 до 16 сати у око 170 здравствених установа широм Србије били су организовани превентивни прегледи. За преглед није било потребно заказивање већ само грађани да дођу до здравствене установе од 8 до 16 сати. У ова два дана одрађени су превентивни прегледи штитасте жлезде, и то ултразвучни преглед, као и одређивање нивоа хормона штитасте жлезде (ТСХ, ФТ4, антитереоглобулинска антители).

28. октобар 2023. У недељу и у понедељак превентивни прегледи „Буди храбра – прегледај се“ / www.vrbas.net /

У недељу у Врбасу и у понедељак у Савином Селу, општина Врбас и Удружење "Жена уз жену" поново организују акцију бесплатних ултразвучних прегледа за девојке и жене на карцином дојке. Кампања "Буди храбра, прегледај се" део је активности којим се обележава Међународни месец борбе против рака дојке.

Новембар

14. новембар	Светски дан борбе против шећерне болести Међународни дан борбе против опструктивне болести плућа Међународни дан детета
15. новембар	
20. новембар	

Поводом обележавања **14. новембра - Светског дана борбе против дијабетеса**, Удружење за борбу против дијабетеса "Плави Врбас", као члан Дијабетолошког савеза Србије, учествоваће у кампањи под називом "770.000". Кампања позива на унапређење приступа савременој здравственој заштити за особе са дијабетесом, којих у Србији има управо 770.000. Циљ кампање је да подигне свест јавности о значају унапређења квалитета и доступности дијабетолошке заштите, која представља често једину шансу за нормалан живот за овај изузетно велики број људи у нашој земљи, саопштено је из "Плавог Врбаса".

"Тема овогодишњег Светског дана дијабетеса је приступ савременој дијабетолошкој заштити. Она наглашава важност системске бриге друштва о особама са дијабетесом и подразумева приступ модерним, иновативним терапијама, технолошким решењима, као и одговарајућу доступност лекара пацијентима, како би им се омогућио нормалан живот. За иновативне терапије у лечењу дијабетеса залажемо се већ годинама. Најмодернији инсулини увелико су нам доступни, али иновативна терапија подразумева и модерне неинсулинске опције, предвиђене свим релевантним водичима за лечење дијабетеса, које још нису доступне у Србији. Радују нас најаве Републичког фонда за здравствено осигурање да би то ускоро требало да се промени. Сваки дан одлагања увођења нових терапија носи озбиљне последице за пацијенте.

Шећерна болест је један од највећих изазова савременог човечанства и представља велико оптерећење не само за оболеле особе него и за њихове породице, окружење и развој земље у целини. Број особа са шећерном болешћу свуда постепено расте, а данас приближно сваки десети становник Србије има ово обољење. Општина Врбас, не заостаје у овим бројкама, процењује се да је близу 10% становништва оболело од дијабетеса.

Ове године обележавамо 100 година од открића инсулина, лека чија је употреба означила историјску прекретницу и отворила нову перспективу оболелима. Читав век после тога је обележен бројним открићима у области терапија и унапређењима лечења, која још нису добила пуну практичну примену и нису доспела до свих оболелих, што указује да се у блиској будућности може очекивати значајан даљи напредак у лечењу овог обољења.

Током пандемије коронавируса особе са дијабетесом суочавају се са бројним тешкоћама, а једна од њих је немогућност редовног одласка код лекара. Особе са дијабетесом су у већем ризику од здравствених компликација услед COVID 19 пандемије, а подаци на светском нивоу показују да је свака трећа особа преминула услед коронавируса имала дијабетес. Ако особа са дијабетесом живи годину дана са нерегулисаним шећером, опасност од инфаркта миокарда већа је за чак 67 одсто", саопштено је из "Плавог Врбаса" чији је представник члан Савета за здравље Врбаса.

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС

ДИЈАБЕТЕС

ШТА ЈЕ ДИЈАБЕТЕС?

Шећерна болест на високом седмом мјесцу по смртности. Дијабетес је хронична болест код које организам не производи или њак недовољно користи хормон инсулина. Ниво шећера низак - хипогликемије
Ниво шећера превисок - хипергликемија онда кажемо за пацијента да има дијабетес.

КОЈИ ТИПОВИ ДИЈАБЕТЕСА ПОСТОЈЕ?

- Први тип - јесте - дијабетес тип 1 се још назива и дијабетес мелитус јуvenilни. Прочинат пацијента се креће од 5 до 10% код којих је забележен, а он увек почиње у млађим годинама.
- Други тип - најчешћи облик дијабетеса - дакле пацијент не мора да користи инсулин.
- Трећи тип - дијабетеса је гестациони дијабетес и он се углавном јавља током трудноће, а обухвата око 5% трудница.

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС

КАКО ПРЕПОЗНАТИ ДИЈАБЕТЕС?

Дијабетес - тихи убица (погмукла болест)

СИМПТОМИ ХИПЕРГЛИКЕМИЈЕ СУ:
умор, појачан апетит, екстремна жеђ, губитак тежине, слоб вид, ошамућеност, ивица мрља на крају, константан умор.

СИМПТОМИ СНИЖЕНОГ НИВОА ШЕЋЕРА У КРВИ СУ:
појачан апетит, ошамућеност и учестало знојење.

У РИЗИКУ ДА ДОБИЈУ ДИЈАБЕТЕС СУ:

- старији људи - јер разлик расте с годинама
- генетика игра важну улогу
- они који су гојазни
- они који имају висок крени притисак
- људи који живе стресним начином живота
- људи који имају неправилну исхрану

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ
ОПШТИНЕ ВРБАС

КАКО СЕ ЛЕЧИ ДИЈАБЕТЕС?

ШЕЋЕРНА БОЛЕСТ СЕ ЛЕЧИ УРЕДНИМ СТИЛОМ ЖИВОТА КРОЗ:

1. правилну исхрану
2. физичку активност
3. одржавање нормалне тежине

Један од начина који у великој мери може помоћи да се дијабетес направи начин лечи јесте коришћење чајева - неке биљне мешавине могу држати добар ниво глукозе у крви.

ПОЈЕДИНИМ ПАЦИЈЕНТИМА ПОТРЕБНО ЈЕ УКЉУЧИТИ И ЛЕКОВЕ.

Обележен Светски дан превремено рођених беба

субота, 18. новембар 2023.

<https://www.vrbas.net/info/8800-svetski-dan-prevremeno-rodjenih-beba>

И овог љубичастог 17. новембра, општина Врбас придружила се обележавању Светског дана превремено рођених беба. Уз забаву, поклоне и велико срце љубави, из Културног центра Врбаса и са Трга Николе Пашића, упућена је подршка малим великим херојима, који се свакодневно боре да "удахну живот пуним плућима", као и разумевање за проблеме са којима се суочавају породице превремено рођених беба и жеља да буду видљивији у друштву.

"Општина Врбас је решила да буде део обележавања 17. новембра и да пружи подршку малишанима и њиховим родитељима. Организовали смо дружење како бисмо се боље упознали, разумели и да родитељи размене своја искуства. Смисао овога јесте да подигнемо свест о свим изазовима са којима се сусрећу ове породице и њихова деца и да дамо пуну подршку свим нашим малим дивовима који воде своје велике битке", рекла је поводом Светског дана превремено рођених беба Тијана Алексић, заменица председника општине Врбас.

Према статистици, у Србији је свака 11. беба превремено рођена. Превремени порођај је порођај који се догоди прерано, пре 37. недеље трудноће. Бебе рођене прерано могу се суочити са компликацијама опасним по живот и имати доживотне здравствене проблеме. Такође, бебе које су рођене пре времена су ситније, имају ниску телесну температуру, тешкоће са дисањем и проблеме са храњењем. Још увек се не зна шта тачно узрокује превремено рођење.

Децембар

недеља, 03. децембар 2023. [vrbas.net https://objektiv24.rs/opstina-vrbas-je-svecano-obelezila-medjunarodni-dan-osoba-sa-invaliditetom/](https://objektiv24.rs/opstina-vrbas-je-svecano-obelezila-medjunarodni-dan-osoba-sa-invaliditetom/)

Општина Врбас је свечано обележила Међународни дан особа са инвалидитетом кроз разноврсне културне и спортске манифестације. У холу Центра за физичку културу "Драго Јововић" за чланове разних удружења организоване су ликовна колонија, такмичења у шаху, пикаду, куглању, затим полигони, играње у зимском базену за децу са развојним потешкоћама из Удружења "Мултиарт", као и декупаж радионица за чланове Удружења за помоћ МНРО "Кућица".

Заменица председника општине Врбас, Тијана Алексић, истакла је десетогодишње напоре општине у реализацији пројеката усмерених ка побољшању живота свих становника. Посебан нагласак стављен је на значајне инвестиције у области културе и спорта, с реконструкцијом и изградњом домова културе као кључних тачака друштвеног живота.

Наш циљ је пружити још боље услове за спортске и културне активности суграђана с инвалидитетом, јер знамо да физичка активност и културни догађаји доприносе изградњи нових пријатељств, очувају здравље и независност", истакла је Алексић.

Низом културних и спортских програма осмишљених с намером да промовишу дружење и помогну изградњу поверења и снажнијих односа међу разним организацијама и њиховим члановима, у Врбасу је под покровитељством локалне самоуправе обележен 03. децембар - Међународни дан особа с инвалидитетом. Учествовао је велики број организација: Општинска организација инвалида рада, Друштво за спорт и рекреацију инвалидних лица општине Врбас, Међуопштинска организација Савеза слепих и слабовидних, Удружење ратних војних инвалида Врбас, Удружење за помоћ МНРО "Кућица" Врбас, Удружење "Мултиарт" Врбас и друге.

У холу Центра за физичку културу "Драго Јововић" за чланове разних удружења организоване су ликовна колонија, такмичења у шаху, пикаду, куглању, затим полигони, играње у зимском базену за децу са развојним потешкоћама из Удружења "Мултиарт", као и декупаж радионица за чланове Удружења за помоћ МНРО "Кућица".

Заменица председника општине Врбас Тијана Алексић истакла је да се општина Врбас води идејом да не истиче различитости већ да негује посебности, како би сви њени грађани добили прилику да покажу своја знања и вештине.

У програму су учествовала и удружења ивалида рада и особа с инвалидитетом из Сомбора и Новог Сада.

Из области физичко, ментално и здравље становништва:

•26. јануар 2023. године – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу;

30.јануар 2023.године је Служба за поливалентну патронажу одржала предавања ученицима трећих разреда основних школа на тему -„Опасности по здравље и како помоћи себи“;

•6. фебруар 2023. године – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу;

•14. фебруар 2023. године – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Куцури;

•14. фебруар 2023. године – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Савином Селу;

•21. фебруар 2023. године – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине

организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу;

- **21. фебруар 2023. године** -ЈКП „Комуналац“ даровало је прве три бебе рођене у Породилишту Опште болнице Врбас, настављајући тако петогодишњу акцију „Рода Комуналца дарује вашег малца“.
- **06. март 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.
- **17. март 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.
- **15.март 2023.године** је Служба за поливалентну патронажу одржала предавања ученицима првих разреда основних школа на тему -“Хигијена“
- **24. март 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.
- **30. март 2023. године** – Неуморни штићеници и њихови васпитачи /Бачка Пресс бр. 153/ Чланови Удружења МНРО “Кућица“поводом осмог марта на штанду у центру Врбаса изнели своје интересантне радове, које су вредно припремали за суграђане са својим васпитачима уз подршку Црвеног крста.
- **Април 2023.** – Здравствено-промотивне активности у месним заједницама у Врбасу организовао Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас – мерење шећера у крви, крвног притиска и ЕКГ-а;
- **03. април 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.
- **07. април 2023. године** – Светски дан здравља Светска здравствена организација посветила је особама оболелим од дијабетеса, стога је *Савет за здравље општине Врбас* организовао предавање на тему дијабетеса и здраве исхране, чији су предавачи били др Бојана Копривица, специјалиста ендокринолог и др Гордана Балаћ нутрициониста са Института за јавно здравље Војводине. Већ сутрадан 08.04.2023. године Удружење Плави Врбас је организовало проверу нивоа шећера у крви у просторијама Апотеке Врбас уз поделу едукативних флајера. Прилоге саме акције можете погледати на следећим линковима:
- **08.април 2023.године** је Служба за поливалентну патронажу одржала предавања ученицима четвртих разреда основних школа на тему -„Пубетет“-
- **09.04.2023. године** –У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавање Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка је: „**Акутне и хроничне компликације дијабетеса**“, предавачи су били: ендокринолог доц. Др Ђорђе Поповић УКЦ Војводине, нефролог асс. Др Ана Булатовић, КБЦ Звездара.
<https://www.youtube.com/watch?v=OUM8oPzkW4M>

У интервалу од 09-11 сати, у просторијама Плавог Врбаса, вршено је мерење шећера у крви,

телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела флајера.

• **19. април 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.

• **07.05.2023. године** – У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавањае Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка се „**Дијабетес и гојазност – две пандемије савременог доба**“. На састанку су говорили ендокринолог Др Драгана Бубања УКЦ Крагујевац и психолошкиња Дуња Божовић.
<https://www.youtube.com/watch?v=fMOcXTkTY5s>

У интервалу од 09-11h у просторијама Плавог Врбаса вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела едукативних флајера.

• **09-14.05.2023. године – 10. Едукативни камп за младе лидере у дијабетесу „Дијабетес лидери Србије“** од 18-30 година, где смо имали једног полазника. Камп је одржан у Старој Пазови у хотелу „Филија“. Камп обухвата како едукативна предавања, тако и многе физичке активности, као што су дуга вожња бициклима, пењање уз вештачке стене, брзи ход, трчање, пливање и друге, уз костантну проверу новог шећера у крви и надзоре лекара. Удружење за борбу против дијабетеса града Врбаса „Плави Врбас“ имао је једног учесника. Поред учешћа на кампу, Удружење за борбу против дијабетеса града Врбаса „Плави Врбас“ имао је и редовне пројектне активности провере нивоа шећера у просторијама Удружења.

12.мај 2023.године је поводом Међународног дана физичке активности Служба за поливалентну патронажу одржала предавања ученицима других разреда основних школа на тему „Правилна исхрана и физичка активност“

• **16. мај 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао прву мајску акцију добровољног давања крви у нашој општини

• **19. мај 2023. године** – У Гимназији „Жарко Зрењанин“ у Врбасу, одржана је матурска акција добровољног давања крви. Лекари и особље Завода за трансфузију крви Војводине, потпомогнути члановима Општинске организације Црвеног крста и уз подршку Савета за здравље општине Врбас, прикупљали су залихе крви од ученика завршних разреда врбаске Гимназије. Сличне акције одржавају се и у другим средњошколским установама, а већ по устаљеној пракси претходе им припреме нових давалаца.

• **19. мај 2023. године** – <https://www.vrbas.net/info/>

Слепи и слабовиди куглаши из општине Врбас, чланови СК "Вид Марези", поново су забележили сјајне резултате на престижним такмичењима и постали шампиони Србије и Војводине у више дисциплина.

На Првенству Србије у куглању за слепе и слабовиде, које је пре пар дана одржано у Апатину - Бања Јунаковић, Владо Миловић постао је првак државе у категорији Б3.

На Првенству Војводине, одржаном у Центру за физичку културу "Драго Јововић", освојене су чак четири медаље; у категорији Б1 златну медаљу је освојила Мара Хорњак, а сребрну Ђоко Раковић.

У категорији Б2 злато је освојио Миодраг Вуканић, а у категорији Б3 још једно злато Владо Миловић.

Сјајни резултати препоручили су управо Миловића да као члан репрезентације Републике Србије учествује на Европском првенству у куглању за слепе и слабовиде, које ће се у периоду од 28. маја до 03. јуна одржати у Румунији.

• **01. јун 2023. године** – "ТЕСТИРАЈ СЕ НА ХИВ ЈЕР ЈЕ ВАЖНО ДА ЗНАШ!"/www.vrbas.net/
У склопу акције "ТЕСТИРАЈ СЕ НА ХИВ ЈЕР ЈЕ ВАЖНО ДА ЗНАШ!", представници Института за јавно здравље Војводине организовали су у четвртак, 01. јуна од 11.00 до 13.00 часова, саветовање и бесплатно тестирање на ХИВ у Врбасу, у дворишту Гимназије "Жарко Зрењанин".

Акција је реализована у сарадњи са Саветом за здравље Врбас, Домом здравља "Вељко Влаховић", Канцеларијом за младе општине Врбас и Гимназијом "Жарко Зрењанин". Дођи и сазнај свој ХИВ статус и на Хепатитис који је запаљењска болест ткива јетре, бесплатно и то у року од пола сата, поручили су организатори.

• **04. јун 2023. године**- У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавање Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка је „**Дијабетес и трудноћа**“ На састанку су говорили: ендоринолог Др Љиљана Лукић са Клиничког центра Србије, као и гинеколог проф. Др Мирослава Гојнић, начелница Одељења патологије трудноће у Гинеколошко-акушерској клиници Клиничког центра Србије. На састанку су искуства поделиле и мајке које живе са дијабетесом. <https://www.youtube.com/watch?v=NTka7E5n3V8>

У интервалу од 09-11h у просторијама Плавог Врбаса вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела едукативних флајера.

05. јун 2023. године- Служба за поливалентну патронажу одржала предавање у Општој болници Врбас, присутно 12 здравствених радника. на тему „**Здрави стилови живота и здравствени радници**“

• **12. јун 2023. године** – Црвени крст Врбас у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у просторијама Црвеног крста Врбасу, Куцури и Савином Селу;

• **20. јун 2023. године** – Улаз на летњи базен Центра за физичку културу "Драго Јововић"у Врбасу, током сезоне био је бесплатан, заједничком одлуком руководства ове установе и општине Врбас. Радно време базена од 09.00 до 18.00 часова, а данима викенда базен је радио до 19.00 сати.

• **26. јун 2023. године** – Врбас и Мала школа поново потврдили хуманост /www.vrbas.net/

Врбашки тренинг центар, Хумани Врбас и Удружење Осмех организовали су првих дана јуна у на теренима Мале школе једну од највећих хуманитарних акција у Србији - II хуманитарни турнир у баскету 3x3. Како је саопштено после детаљног обрачуна разних параметара, укупно је учествовало 150 баскеташа у 30 екипа, подршка је стигла од 60 спонзора, прикупљено је 1,1 милион динара за лечење деце из општине Врбас, док је 60.000 динара усмерено у сређивање дворишта вртића "Полетарац". Упоредо, на фудбалском терену је организована забава за децу, томбола и разни други садржаји. Турнир је био под генералним покровитељством општине Врбас.

• **02. јул 2023. године** – У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавањае Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка је: „**Дијабетес и штитна жлезда**“. На састанку су говорили: Ендокринолог Др Милена Голубовић из Клиничког центра Ниш, као и психолошкиња Дуња Божовић. <https://www.youtube.com/watch?v=5c0XXRNyDWw>

У интервалу од 09-11h у просторијама Плавог Врбаса вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела едукативних флајера.

• **03. јул 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.

• **04-10. јул 2023. године- 2. Дечији камп за децу са дијабетесом** који је организован на Дивчибарама. Камп је био намењен деци старости од 10-14 година и 14-16 година. Прву групу су похађала деца са родитељима, а старију групу деца самостално. На кампу су са децом 24 сата била два педијатра ендокринолога, као и четири медицинске сестре, као и многи активисти удружења и Дијабетолошког савеза Србије. На кампу су деца и родитељи научили много о свом стању, лечењу дијабетеса, како се понашати у одређеним ситуацијама. Такође имали су свакодневне физичке активности, као и психолошке радионице. Камп су похађала два детета из Удружења Плави Врбас из обе старосне групе.

• **12. јула 2023. године** – Организована акција добровољног давања крви у трансфузиомобилу Завода за трансфузију крви Војводине на платоу испред Градског музеја у Врбасу. Организатори су Црвени крст Врбас и мобилна екипа Завода за трансфузију крви Војводине уз дозволу Одељења за инспекцијске послове СО Врбас.

• **20. јул 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу.

• **06. август 2023. године** — У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавањае Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка је: “**Отпори у дијабетесу**“. На овом састанку говорили смо о првим корацима у превазилажењу отпора у дијабетесу уз психолога Дуњу Божовић. <https://www.youtube.com/watch?v=AQsfalFAx1A>

У интервалу од 09-11h у просторијама Плавог Врбаса вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела едукативних флајера.

• **07. август 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу;

• **23. август 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине и организовао акцију добровољног давања крви у Врбасу;

• **25. август 2023. године** – Црвени крст у сарадњи у сарадњи са мобилном екипом Завода за трансфузију Војводине у трансфузиомобилу организовао акцију добровољног давања крви у Равном Селу, Змајеву и Бачком Добром Пољу;

- **12. август 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви Врбасу;
- **22. август 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви Врбасу;
- **03. септембар 2023. године** — У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавањае Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка: „**Зашто су нам бубрези важни**“ О важности бубрега, како их одржати у што бољем стању упркос дијабетесу, како препознати када „пате“ и многим другим темама говорила нам је нефролог Др Ана Булатовић – КБЦ Звездара. <https://youtu.be/T2xaAqxabwo>
У интервалу од 09-11h у просторијама Плавог Врбаса вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела едукативних флајера.
- **21. септембар 2023. године**-Обележена Европска недеља мобилности

Тренинг безбедне вожње за мотоциклисте

Општина Врбас и Савет за координацију послова безбедности саобраћаја, у сарадњи са Агенцијом за безбедност саобраћаја Републике Србије, која спроводи кампању "Пази друге, мисли на себе", наставили су са активностима које у фокус стављају младе возаче, овога пута мотоциклисте, са жељом да што пре и што боље савладају све вештине безбедне вожње и безбедног понашања у саобраћају. За њих је овога пута припремљен посебан полигон и тренинг како би им се указало на евентуалне грешке које могу да чине управљајући овим возилима.

• **22. септембар 2023. године**-Обележена Европска недеља мобилности

Општина Врбас и ове године била је део Европске недеље мобилности, кампање која има за циљ да фаворизује немоторизоване видове превоза у градовима у односу на аутомобилски саобраћај. За општине и градове, Европска недеља мобилности пружа одличну прилику да грађанима представе одрживе алтернативе у саобраћају и да им објасне еколошке изазове са којима се суочавају. Учествовањем у акцији, градови и општине могу да прикажу грађанима које су предности избора чистијих видова саобраћаја и да тиме унапреде стање саобраћаја у својој локалној средини.

Вођени овим мотивима, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја општине Врбас и Полицијска станица Врбас организовали су сусрет са бициклистима на Тргу Николе Пашића и кроз разговор и заштитне опреме још једном указали на све предности ове врсте превоза, на безбедно понашање у саобраћају и бенефите које бициклистима доноси свакодневна возња дводочкаша.

• **22. септембар 2023. године**- У петак, 22. септембра у Центру за физичку културу "Драго Јововић" почиње са радом зимски базен. Зимски базен је пре три године у значајној мери реновиран, те је сада простор за купање веома пријатан, топао, без сувишне влаге, а температура воде је идеалних 25 и више степени

• **24. и 25. септембар 2023. године**- Караван „Буди храбра, прегледај се“ посетио је Врбас, а претходно и Змајево, у склопу шире акције превентивних ултразвучних преледа дојке за жене до 50 година старости. На овај начин општина Врбас и Удружење „Жена уз жену“ обележили Међународни месец борбе против рака дојке.

Лекари истичу у први план добар одзив жена и сарадњу са општином Врбас. Бесплатни ултразвучни прегледи намењени су девојкама, младим женама и женама до 50 година старости, док су ограничени за дојиље, труднице и жене преко 50 година старости. За жене из популације старијих од 50 година обавезни су мамографски прегледи.

• **01. октобар 2023. године** – Обележен Међународни дан старих и Дан Геронтолошког центра

У Геронтолошком центру Врбас организована је прослава 01. октобра - Међународног дана старих и Дана установе.

Тема овогодишњег обележавања Међународног дана старијих особа било је поштовање људских права старијих особа као испуњење визије Универзалне декларације о људским правима кроз генерације.

• **02. октобар 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви Врбасу;

• **04. октобар 2023. године** – Књига под називом „Филозофија умећа успешног старења – додати живот годинама“ представљена је у Врбасу. Први је програм који током октобра Савет за здравље општине Врбас посвећује бризи о менталном здрављу. Књига чији су аутори Валентина Нинић, психолог Опште болнице Врбас и неуропсихијатар, професор доктор Милорад Жикић писана је у форми приручника са низом позитивних примера и савета за квалитетно старење.

Активности Савета за здравље настављена је и током месеца. Поред тема посвећених старијој популацији, одржане су трибине, радионице и промоције посвећене другим категоријама друштва, као и различитим аспектима менталне хигијене, односно бриге о менталном здрављу.

•04. октобар 2023. године – Значај раног дијагностиковања деменције

Савет за здравље општине Врбас предавањем о значају ране дијагностике деменције у Дому здравља „Вељко Влаховић“ наставио је са програмима којима обележава важне датуме везане за бригу о менталном здрављу.

Доктор Цвета Рогановића, неуролог, вршилац дужности директора Опште болнице Врбас и стални члан Савета за здравље, наменила је ово предавање запосленима у примарној здравственој заштити.

Колико је ово обољење озбиљно сведочи податак да у свету сваких седам секунди једна особа оболи од деменције. Савет за здравље општине Врбас током октобра наставља да промовише бригу о менталном здрављу разним предавањима, трибинама и промоцијама књига.

Пилот пројекат „Свако дете има право да одраста здраво“

У оквиру реализације пилот пројекта „Свако дете има право да одраста здраво“, у циљу јачања развојног система физичког и здравственог васпитања и спорта у Републици Србији, а у коме учествују Министарство просвете, Министарство здравља и Министарство спорта, у Новом Саду је одржан први јавни родитељски састанак.

Министарка здравља Даница Грујичић истакла је да ће се пројекат спроводити првенствено код ученика основних и средњих школа, али га је потребно пренети и на вртиће, како би се и код најмлађе деце појачала свест о важности здравља и развоја физичких способности.

"Када у једном одређеном узрасту дете стекне свест да два пута недељно има два сата за неку врсту физичке активности то постаје навика. То је вероватно следећа фаза пројекта, а ово су за сада специјални прегледи посебно за децу која се баве спортом", рекла је Грујичић.

У оквиру пројекта биће прегледано 3420 деце на територији целе Србије. Укључено је 76 домова здравља који организују систематске/спортско медицинске прегледе, а које ће обављати педијатари у школама. Циљ ових прегледа је, поред утврђивања здравственог стања, и провера здравствених способности деце за учешће у школском спорту.

У оквиру Меморандума о сарадњи, планирани су јавни родитељски састанци на којима ће се кроз излагања стручњака на разноврсне теме и из различитих улога говорити о организацији предмета "Физичко и здравствено васпитање" у образовним установама у Републици Србији, као и о спортским прегледима, здравственим аспектима и могућностима бављења спортом.

05. октобар 2023. године- Служба за поливалентну патронажу је одржала предавање на тему „Здрави стилови живота и хроничне болести“.

•**05. и 06. октобар 2023. године** – Здравствено-промотивне активности у Куцури и Равном Селу организовао Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас - мерење шећера у крви и крвног притиска;

• **08. октобар 2023. године** — У просторијама Плавог Врбаса презентовано предавање Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара). Тема састанка: „У сусрет 14. новембру“. На овом састанку су говорили ендокринолог Др Марина Анђелић из КБЦ Звездара и кардиолог Др Никола Шекуларац из опште болнице МедиГроуп. <https://www.youtube.com/watch?v=DEyjhiF0fZU>

Служба за поливалентну патронажу је одржала предавање на тему - „**Правилна исхрана и физичка активност**“ - ПУ „Бошко Буха“ - „**Правилна исхрана и физичка активност**“ -2 групе деце и „Бебе не доносе роде“ - На иницијативу запослених у ЈПУ „Бошко Буха“, у току Дечије недеље, деци су одржана 2 предавања на ову тему „**Светски дан борбе против гојазности**“ -3 групе деце.

•**11. октобар 2023. године** – **Обележавање светског дана борбе против дијабетеса 14. Новембра.** Тема овогодишњег Светског дана борбе против дијабетеса је **доступност лечења дијабетеса.**

Удружење за борбу против дијабетеса града Врбаса „Плави Врбас“, у сарадњи са Апотеком Врбас организовали акцију провере нивоа шећера у крви, дана 11. новембра. Контролу су прошле 122 особе различитих узраста, док су код пет особа откривене врло високе вредности нивоа шећера у крви, а да ти људи уопште нису ни знали да болују од овог тихог убице. Сви посетиоци добили су информативне флајере удружења а они са повишеним вредностима шећера упућени су лекарима ради даљег лечења. https://www.youtube.com/watch?v=EOjf8_m1qqM&t=2s

Овим пројектом едуковања, провере здравља, саветовању о здравим стилевима живота, такође и буђењу свести код грађана о настанку и последицама дијабетеса, који је ту од постанка човечанства, дугорочно је допринео смањењу компликација које ова болест носи, што има за циљ да смањи трошкове Општинског и Државног буџета, а са друге стране доприноси реализацији Плана јавног здравља Општине Врбас у све три кључне тачке деловања, кроз побољшање физичког, менталног и социјалног здравља становништва.

•**12. октобар 2023. године** – Здравствено-промотивна активност у Врбасу организовао Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас – мерење шећера у крви и крвног притиска;

•**16. октобар 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви у Куцури и Савином Селу;

•**18. октобар 2023. године** – Црвени крст у сарадњи са Заводом за трансфузију Војводине организовао акцију добровољног давања крви Врбасу;

•**21. и 22. октобар 2023. године** - Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас организовао превентивне прегледе штитасте жлезде (УЗ);

•**29-30. октобар 2023. године** – Општина Врбас и Удружење "Жена уз жену" поново организовали акцију бесплатних ултразвучних прегледа за девојке и жене на карцином дојке. Овога пута прегледи су били доступни у Врбасу и Савином Селу, и то 29. и 30. октобра.

Кампања "Буди храбра, прегледај се" део је активности којим се обележава Међународни месец борбе против рака дојке.

30. октобар 2023. године

На предлог Завода за трансфузију крви Војводине, Црвени крст Врбас овогодишњи је добитник Златне плакете за солидарност и допринос у стварању сигурних резерви крви, која се додељује поводом обележавања 78 година добровољног даваштва у Војводини. Црвени крст Врбас једна је од 10 организација Црвеног крста у Војводини добитница значајног признања, које је уручио проф.др Зоран Гојковић, потпредседник владе АП Војводине и покрајински секретар за здравство.

Признања су добиле и организације ЦК Инђија, ЦК Бачка Паланка, ЦК Зрењанин, ЦК Сремска Митровица, ЦК Вршац, ЦК Панчево, ЦК Кикинда, ЦК Сомбор и ЦК Сента.

"Наша организација је ово признање заслужила због кооперативног става свих учесника акција добровољног давања крви - добровољних давалаца, волонтера и сарадника у свим фазама припреме и реализације. Активности Црвеног крста Врбас и у овој области рада су подржане од стране општине Врбас", саопштено је из Црвеног крста Врбас.

• **04.-05. новембра 2023. године** –Превентивни прегледи у Дому здравља

У 170 здравствених установа широм Србије, међу којима је и укључен и Дом здравља "Вељко Влаховић" у Врбасу, грађани су могли да ураде превентивне прегледе.

Акција је трајала за суботу и недељу, 04. и 05. новембра, од 08.00 до 16.00 сати, а сви заинтересовани грађани су урадили кардиолошки преглед, односно ЕКГ, мерење крвног притиска и одређивање нивоа глукозе, триглицерида и холестерола у крви.

Болести срца и крвних судова водећи су узрок оболевања и умирања у Србији и у свету. У већини случајева кардиолошке болести изазване су факторима ризика који се могу контролисати или лечити – висок крвни притисак, гојазност, пушење, недовољна физичка активност. Држава овим прегледима жели да укаже на значај превенције и да превентивне прегледе учини приступачнијим грађанима, наведено је у саопштењу РФЗО. Подсећају да су у октобру рађени ултразвук дојке, ПСА тест и прегледи штитасте жлезде.

• **14. новембра 2023. године** – „Плави Врбас“ у сарадњи са Апотеком Врбас обележио Светски дан борбе против дијабетеса.

Акцијом мерења нивоа шећра у крви Удружење за борбу против дијабетеса града Врбаса „Плави Врбас“ и Апотекаска установа придружили су се обележавању Светског дана борбе против ове болести, која је све распрострањенија у популацији.

Дијабетес типа 1 јавља се код млађих особа, испод 30. године живота, јер бета ћелије панкреаса не производе инсулин у потрбној мери. Много распрострањенији је дијабетес типа 2. Највише код особа старијих од 40 година када организам створи отпорност на хормон инсулина.

Редовна умерена физичка активност и квалитетнија исхрана, најбоља су у превенцији овог обољења.

• **14-30. новембра 2023. године** – Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас организовао превентивне прегледе у Сaрпexи – ЕКГ, мерење ТА, одређивање гликемије и гликолизираног хемоглобина, липидни статус;

• **17. новембра 2023. године** – Обележен Светски дан превремено рођених беба

Општина Врбас придружила се обележавању Светског дана превремено рођених беба. Уз забаву, поклоне и велико срце љубави, из Културног центра Врбаса и са Трга Николе Пашића упућена је подршка малим великим херојима који се свакодневно боре да "удахну живот пуним плућима", као и разумевање за проблеме са којима се суочавају породице превремено рођених беба и жеља да буду видљивији у друштву.

• **19. новембра 2023. године** – Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас организовао превентивне

прегледе – мерење телесне масе, израчунавање степена ухрањености, мерење ТА, одређивање гликемије и гликолизираниог хемоглобина, липидни статус;

• **23. новембра 2023. године** – Малишани из "Полетарца" у посети Градској апотеци

У склопу пројекта "Цвеће здравља" у ком најмлађи уче о биљкама и њиховом лековитим својствима, малишани из вртића "Полетарац" Предшколске установе "Бошко Буха" посетили су данас Градску апотеку Врбас.

1. и 2. децембра 2023. године Служба за поливалентну патронажу је одржала предавања „ХПВ инфекција“ и „Контрацепција“ - у Средњој медицинској школи “Козма и Дамјан“

• **3. децембра 2023. године** - Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас организовао превентивне прегледе – УЗ дојке и ПСА тест;

• **10. децембра 2023. године** - Дом здравља „Вељко Влаховић“ Врбас организовао превентивне прегледе – УЗ дојке и ПСА тест.

15. децембар 2023. године Служба за поливалентну патронажу је одржала предавање ученицима осмог разреда-„Полно преносиве болести“

ЗДРАВСТВЕНЕ ЕДУКАЦИЈЕ ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС

ОПШТА БОЛНИЦА
Број: 3359/ 2/ 2024
14.06.2024. године
ВРБАС

Извештај о активностима из области едукација и здравственог васпитања и саветовања за унапређење здравља у 2023. години

служба	едукација	присутни лекари	медицинске сестре
В.д.Директор-а ОБ Врбас, Рогоновић др Цвета	Менаџмент у здравству, специјалистички рад: „ Испитивање квалитета пружене здравствене услуге са аспекта корисника у Општој болници Врбас“, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, 2023.	1	
Помоћник директора за правне и опште послове	Основи финансијског управљања и контроле, Министарство финансија РСрбије, Београд, новембар 2023.	Дипл.правник 1	
Интерни ревизор	Обука из коришћења IPARD, Врбас, август-септембар 2023.	Дипл.економиста 1	
	Основи финансијског управљања и контроле, Министарство финансија РСрбије, Београд, новембар 2023.	Дипл.економиста 1	
	Основи интерне ревизије, Основи финансијског управљања и контроле, Министарство финансија РСрбије, Београд, април 2023.	Дипл.економиста 1	
Интерна медицина	Предавање Др Бојана Копривица, презентација лека Liraglutid, компаније Novo nordisc, фебруар 2023.год	10	6
	Међународни конгрес ХИСПА и ЕАСУ, Београд, март 2023.	1	
	Међународни конгрес о срчаној инсуфицијенцији, Cardios Београд, март 2023	4	
	Конгрес Пролећна кардиолошка радионица, април 2023	2	
	Једнодневни семинар ендокринологије, април 2023.	1	
	Европски ендокринолошки конгрес, Инстамбул, мај 2023.	1	
	Једнодневни семинар Интерна медицина, теме и дилеме „СЛД-ДЛВ-Подружница Врбас и Интернистичка служба, мај 2023.	10	
	Конгрес хемодијализа, новине, Кладово, мај 2023.	1	
	Конгрес интерниста Врњачка Бања, јуни 2023.	4	
	Европски конгрес у Амстердаму, август 2023.	1	
	Конгрес кардиолога Србије, октобар 2023.	2	
	Едукација особља за рад на полипектомијама, УКЦ Војводине, новембар 2023.	2	1
	Дијабетолошки конгрес у Београду, децембар 2023.	1	

ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића 66
Централа: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

ОПШТА БОЛНИЦА

Број: 3359/ 2/ 2024

14.06.2024. године

ВРБАС

ДБ Хемодијализа	XXX Конгрес „ Нега и лечење нефролошких, дијализних и трансплантраних болесника“, Кладово , мај 2023.		3
	VI Конгрес нефролога Србије, Београд	2	
	ЛД Војводине- Интерна медицина теме и дилеме, мај 2023.	2	
	Нефролошка секција- 60 година Клинике за нефрологију ВМА: правци развоја, Београд	1	
	Едукативни скуп Колор доплер ултрасонографија	1	
Пулмологија	Стручни састанак“ Trimbowy терапији тешког стадијума ХОБП-са, Општа болница Врбас, Пулмологија, март 2023.	7	17
	I Симиозијум Подружнице лекара Врбас,“ Интерна медицина- теме и дилеме“, Врбас, мај 2023.	2	
	Стручни састанак“ АКSEF 500 mg- употреба и начин примене антибиотика, Општа болница Врбас, Пулмологија, јуни 2023.	7	17
	Стручни састанак „ ПророMucil- природни антибиотик код респираторних инфекција“, Општа болница Врбас, Пулмологија, септембар 2023.	4	15
	Стручни састанак“ Одабир антибиотика у акутној егзацербацији ХОБП-а“, Општа болница Врбас, Пулмологија, октобар 2023.	5	12
	Стручни састанак“ Важност одабира ефикасног антибиотика у лечењу акутне егзацербације ХОБП-а2, Општа болница Врбас, Пулмологија, новембар 2023.	3	10
	Стручни састанак“ Relwar у терапији астме „ , Општа болница Врбас, Пулмологија, новембар 2023.	4	8
	Стручни састанак“ Важност одабира ефикасног антибиотика у лечењу инфекција респираторног тракта „ , Општа болница Врбас, Пулмологија, новембар 2023.	2	6
	Стручни састанак“ Leflogal tbl 500mg,, , Општа болница Врбас, Пулмологија, новембар 2023.	3	7
Неурологија	Конгрес“ The 17th World Congress on Controversies in neurology“ Дубровник, март 2023.	1	
	Континуирана медицинска едукација“ Примена ултразвука у неурологији“, Клинички центар Војводине, трајање 330 час	1	
	Семинар „Belgrade Stroke forum“ Београд, јуни 2023.	1	
	XIII/ XIX конгрес неуролога Србије са међународним учешћем, Ниш, септембар 2023.	2	
	Семинар I категорије“ Дијагностички и терапијски изазови у разним клиничким стањима“, Београд, септембар 2023.	2	

ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића 66
 Централна: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
 e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

ОПШТА БОЛНИЦА
Број: 3359/ 2/ 2024
14.06.2024. године
ВРБАС

	Семинар „ Challenges in Storke VIII“, Београд, октобар 2023.	1	
	Семинар“ Новине у патофизиологији и праћењу тока мултипле склерозе и других демиелинизационих болести: терапијска имплементација“, Београд, новембар 2023.	1	
	Национални семинар I категорије „ Репетиторијум: најчешћи симптоми и синдроми у неурологији“ I део, децембар 2023.	1	
	Национални семинар I категорије „ Репетиторијум: најчешћи симптоми и синдроми у неурологији“ II део, децембар 2023.	1	
Онкологија	Стручни састанак на тему:“ Спуштање биолошке терапије на секундарни ниво здравствене заштите“, јуни 2023. (01.07.2023. отпочела примена биолошке терапије код пацијената са колоректалним карциномом)	1	
	Курс „ Сестринске интервенције при употреби порт система“, Институт за плућне болести Војводине, Сремска Каменица, септембар 2023.		1
	60. канцеролошка недеља, од 29.11.- 02.12.2023.	1	
	Интерне едукације на тему примене лека и начина на који је лек прихваћен, више пута	1	
Гинекологија и акушерство	VI европски конгрес „ Нега у току порођаја“ (ЕЦИЦ), март 2023.		
	Мастерклас гинеколошке онкологије	2	
	Конгрес“ Адолесцентна гинекологија“ 2023.	1	
	Стручни састанак I категорије „ Важност правилне исхране новорођенчета и одојчета“, Сомбор, јуни 2023.		6
Педијатрија	Симпозијум дечије гастроентерологије, Нови Сад, јануар 2023.	1	
	Међународни конгрес IST HOT TOPICS EUROPAEDIATRICS Београд, октобар 2023.	1	
Служба за анестезију, реаниматологију и интензивно лечење	Симпозијум анестезиолога, Ниш	3	
	Бисоп- Београд	2	
	Перкутана дилатациона трахеостомија, Нови Сад	2	
	Европски конгрес о болу	1	
Општа хирургија	Међународни конгрес“ Испружимо руке да победи живот“ Златибор	1	
	Стручни састанак хируршке секције Друштва лекара Војводине, Врбас	2	2
	„Константинови дани колопроктологије“, Ниш	5	

ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића 66
Централа: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

ОПШТА БОЛНИЦА
Број: 3359/ 2/ 2024
14.06.2024. године
ВРБАС

	VII Конгрес српског удружења за лечење рана, Београд	3	
Урологија	Стратегија лечења хроничних рана- Национални хируршки семинар		
Оргонедија	X школа српског удружења за лечење рана, Виминацијум		2
	Национални семинар друге категорије Стратегија лечења хроничних рана, Врбас	2	6
ОРЛ	Национални хируршки семинар "Стратегија лечења хроничних рана"	6	8
Биохемијска лабораторија	XXV IFCC-EFLM EuroMedLab-WorldLabCongress Rim, 2023.	2	6
	Дани лабораторијске дијагностике Републике Србије са међународним учешћем, Тара, 2023	2	
Болничка банка крви	XI Национални симпозијум са међународним учешћем, Тара, 2023		6
	XIX конгрес удружења анестезиста, реаниматора и трансфузиста Р Србије, са међународним учешћем, Врњачка Бања		6
Физикална медицина и рехабилитација	Стручни скуп „ Спинална мишићна атрофија из угла физиотерапије“, Медицински факултет Нови Сад, март 2023.	1	3
	Национални курс I категорије“ Сензорна интеграција- принципи третмана“, Медицински факултет Нови Сад, октобар, 2023.		9
Психолог	Стручни састанак у организацији Центра за подршку женама за унапређење одговора здравственог система на родно засновано насиље, Кикинда, јуни 2023.		11
	Предавања, трибине и радионице Савета за здравље Општине Врбас, октобар 2023.	1	
	Округли сто“ Живот без насиља у породици“ Савет за остваривање родне равноправности Општине Врбас	1	
	Едукативни ниво о штетности психоактивних супстанци, рад са зависницима и члановима њихових породица од алкохола у циљу здравственог просвећивања и унапређења менталног здравља, континуирано у току године	1	
Социјални радник	Едукативни ниво о штетности психоактивних супстанци, рад са зависницима и члановима њихових породица од алкохола у циљу здравственог просвећивања и унапређења менталног здравља, континуирано у току године	1	
Радиологија	XI СТ школа Удружења струковних медицинских радиолога Војводине, Сремска Каменица, децембар 2023.		4
Дерматовенерологија	Континуирана медицинска едукација из области примене ласера у дерматовенерологији, Удружење Сеснам,	1	

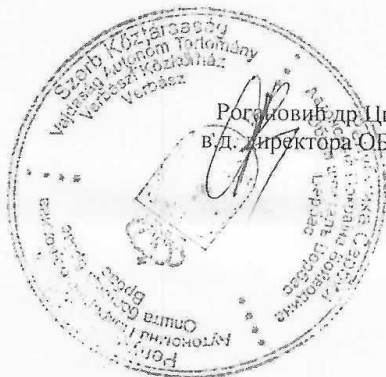
ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића бб
Централа: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

ОПШТА БОЛНИЦА
Број: 3359/ 2/ 2024
14.06.2024. године
В Р Б А С

	Београд, јули 2023.		
	„Dermatological Beauty program Masterclassa“, Хрватско дерматовенеролошко друштво, Опатија, септембар 2023.	1	
	„ Salveo Derma Samit“, континуирана медицинска едукација, октобар 2023.	1	
Медицинске сестре Онкологије, Гинекологије, Ургентне медицине, Јил-а, Болничке апотеке	XII конгрес СЗР Војводине, Копаоник, мај 2023.		6
Медицинске сестре и лекари свих служби Опште болнице	Национални семинар друге категорије „Стратегија лечења хроничних рана од мапирања проблема до коначног решења“ Врбас, новембар 2023.	158	410
УКУПНО:		304	588

Лана Страјнић
 в.д. главна сестра болнице
Lana Strajnic

Роговић др. Цвета
 в.д. директора ОБ Врбас

ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића 66
 Централа: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
 e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

ОПШТА БОЛНИЦА
 Број: 3359/ 2- 1/ 2024
 14.06.2024. године
ВРБАС

Извештај о обављеним превентивним прегледима у 2023. години

У акцији превентивних прегледа које спроводи Министарство здравља у циљу ране дијагностике и промоције превенције као најефикаснијег начина бриге о здрављу у току 2023. године у Општој болници Врбас обављено је :

у оквиру лабораторијске дијагностике:

- 647 прегледа хормона штитасте жлезде,
- 354 прегледа ПСА хормона,
- 18 прегледа HgA1C,

У оквиру радиолошке дијагностике:

- 71 ултразвучни преглед дојке,
- 65 ултразвучних прегледа штитасте жлезде.

	Лабораторијска дијагностика Хормони штитасте жлезде	Лабораторијска дијагностика ПСА	Лабораторијска дијагностика HgA1C	УЗ дојке	Уз штитасте жлезде
15.10.2023.		249		51	
21.10.2023.	254				
22.10.2023.	393				36
28.10.2023.				5	21
12.11.2023.					8
19.11.2023.			9		
03.12.2023.		58	9		
10.12.2023.		47		8	
Укупно:	647	354	18	71	65

Лана Страјнић
 в.д. главна сестра болнице
Лана Страјнић

Розановић др Цвета
 в.д. директора ОБ Врбас

ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС ул.: др Милана Чекића бб
 Централа: 021 / 7954 – 500; Директор: 021 / 7954 – 560; Факс: 021 / 798 – 209
 e-mail: bolnica.vrbas.upravnik@eunet.yu

КАЛЕНДАР ОБАВЕЗНЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2023.

Узраст   Врста вакцине, надлежна установа

На рођењу   BCG – против туберкулозе
Нер В – против хепатитиса Б
+НБИГ*, породилиште

2. месец
(након
навршених
месец дана)   Нер В – против хепатитиса Б,
дом здравља

3. месец (са
навршена два
месеца)   Комбинована петовалентна вакцина:
IPV – против дечје парализе
DTaP – против дифтерије, тетануса
и великог кашља
Hib – против обољења која изазива
хемофилус инфлуенце тип б

PCV – против обољења изазваних
стрептококусом пнеумоније,
дом здравља

Са навршених
3,5 месеци   Комбинована петовалентна вакцина:
IPV – против дечје парализе
DTaP – против дифтерије, тетануса
и великог кашља
Hib – против обољења која изазива
хемофилус инфлуенце тип б
дом здравља

6. месец
(са навршених
5. месеци)   Комбинована петовалентна вакцина:
IPV – против дечје парализе
DTaP – против дифтерије, тетануса
и великог кашља
Hib – против обољења која изазива
хемофилус инфлуенце тип б

PCV – против обољења изазваних
стрептококусом пнеумоније,
дом здравља

Узраст   Врста вакцине, надлежна установа

Са навршених
6 месеци   Нер В – против хепатитиса Б,
дом здравља

2. година (са
навршених
12. месеци)   MMR – против малих богиња, заушки
и рубеле, дом здравља

2. година (са
навршених
12 месеци до
навршених
18 месеци)   Ревакцинација
PCV – против обољења изазваних
стрептококусом пнеумоније,
дом здравља

2. година (са
навршених
18. месеци)   Прва ревакцинација
Комбинована петовалентна вакцина:
IPV – против дечје парализе
DTaP – против дифтерије, тетануса
и великог кашља
Hib – против обољења која изазива
хемофилус инфлуенце тип б,
дом здравља

7. година (пре
уписа у први
разред ОШ)   Друга ревакцинација
Комбинована четворовалентна вакцина:
DTaP – против дифтерије, тетануса
и великог кашља
IPV – против дечје парализе

Ревакцинација
MMR – против малих богиња,
заушки и рубеле,
дом здравља

14. година
(осми
разред ОШ)   Трећа ревакцинација
dT – против дифтерије и тетануса,
дом здравља

*имуноглобулин против хепатитиса Б (ХБИГ) примају новорођенчад ХБСаг+ мајки, њима се дају четири дозе вакцине по шеми 0, 1, 2, 12 месеци.

Поступање у кризним и ванредним ситуацијама

13.јул 2023.године

Медији су извештавали о елементарној непогоди која је задесила општину Врбас

Врбас као после бомбардовања, солитер уништен, ролетне ишчупане, а прозори сломљени. Олујни град потпуно је разорио Врбас. Кугле леда сручиле су се на варошицу, а мештани јутро након катастрофе проводе покушавајући да скупе остатке свега што су годинама стварали.

Путеви и тротоари прекривени су водом, црепом, стаклом и грањем, а људи? Они се срећу на улицама и препричавају једни другима шта су преживели и организују се у колективне акције како би помогли онима којима је штета највећа.

У Врбас олујни град дошао је из Куле и оставио траг на сваком објекту на који је наишао, а највиши објекти највише су страдали.

Солитер са црвено-белом фасадом потпуно је уништен. Прозори су сломљени, ролетне ишчупане а фасада уништена. Савино Село, Куцура, Врбас и Бачко Добро Поље места су која су највише оштећена. Хиљаду домаћинстава остало је без струје у неком тренутку, а ветар је ишчупао и јелку стару чак 30 година, однео кров са вртића и покосио њиве.

Одлука о допуни одлуке о проглашењу елементарне непогоде у јулу 2023. године

Влада Србије је на седници одржаној 18. августа 2023. године усвојила Одлуку о допуни одлуке којом се проглашава за елементарну непогоду јак олујни ветар, град и киша проузрокована климатским променама, која је у јулу 2023. године захватила део територије Републике Србије, и то за следеће јединице локалне самоуправе: Лесковац, Пожаревац, Вршац, Чачак, Јагодина и Ваљево, **Врбас**, Жабал, Александровац, Бољевац, Озаци, Дољевац, Тићевац, Ражањ, Мајданпек, Нови Бечеј, Кула, Трстеник, Гацин Хан, Србобран и Богатић и градске општине града Београда – Гроцка, Лазаревац, Нови Београд, Стари град, Младеновац, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Сурчин, Вождовац, Врачар, Земун и Звездара.

Одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

На основу члана 5. Закона о обнови након елементарне и друге непогоде („Службени гласник РС”, број 112/15) и члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

ОДЛУКУ

о проглашењу елементарне непогоде

"Службени гласник РС", бр. 65 од 4. августа 2023, 69 од 18. августа 2023, 71 од 25. августа 2023.

1. Проглашава се за елементарну непогоду јак олујни ветар, град и киша проузрокована климатским променама, која је у јулу 2023. године захватила део територије Републике Србије, и то за следеће јединице локалне самоуправе: градови Нови Сад, Зрењанин, Крагујевац, Краљево, Ниш, Панчево, Смедерево, Сомбор, Сремска Митровица, Суботица, Ужице Лесковац, Јагодина, Пожаревац, Вршац, Чачак и Ваљево и општине Пожега, Ариље, Бач, Бачка Паланка, Беочин, Владимирци, Инђија, Велико Градиште, Ириг, Кладово, Књажевац, Мајданпек, Рума, Сечањ, Стара Пазова, Темерин, Врбас, Србобран, Жабал, Александровац, Бољевац, Озаци, Дољевац, Тићевац, Ражањ, Мајданпек, Нови Бечеј, Кула, Трстеник, Гацин Хан и Богатић и градске општине града Београда – Гроцка, Лазаревац, Нови Београд, Стари град, Младеновац, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Сурчин, Вождовац, Врачар, Земун, Звездара, Чукарица и Барајево, Шид.

*Службени гласник РС, број 69/2023

**Службени гласник РС, број 71/2023

2. Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 217-7104/2023

У Београду 2. августа 2023. године

Влада
Председник,
Ана Брнабић, с.р.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ОДЛУКЕ

Одлука о допуни Одлуке о о проглашењу елементарне непогоде: „Службени гласник РС”, број 69/2023-6

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Одлука о допуни Одлуке о о проглашењу елементарне непогоде: „Службени гласник РС”, број 71/2023-10

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О акту
Верзије пречишћеног текста
Преглед гласила у PDF-у

КАКО ДРЖАВА РЕАГУЈЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

Како држава реагује на ванредне ситуације, пре свега на елементарне непогоде

Држава има кључну улогу у реаговању на ванредне ситуације, посебно када су у питању елементарне непогоде. Овакве ситуације, као што су поплаве, земљотреси, пожари, олује или суше, могу изазвати велику штету и угрозити животе и имовину грађана. Ево како држава обично реагује на ове ванредне ситуације:

Проглашава се ванредна ситуација

Када се догоди елементарна непогода или друга ванредна ситуација, локалне или државне власти могу прогласити ванредну ситуацију. Проглашење ванредне ситуације омогућава мобилизацију ресурса и хитну реакцију на кризну ситуацију.

Активација кризног штаба

Држава обично активира кризни штаб који се састоји од стручњака и представника релевантних министарстава и служби. Овај штаб је одговоран за координацију и управљање кризом, доношење кључних одлука и пружање смерница за хитно деловање.

Евакуација и спасавање

У случајевима када је потребно евакуисати људе из угрожених подручја, држава организује спасавање и евакуацију становништва. Припадници служби за хитне интервенције, војска, полиција и волонтери обично сарађују како би обезбедили безбедност и евакуацију становништва.

Пружање хуманитарне помоћи

Држава организује пружање хуманитарне помоћи угроженом становништву. Ово може укључивати обезбеђивање хране, воде, лекова, одеће и других основних потрепштина. Такође, пружа се и медицинска помоћ за повређене и болесне.

Обнова и санација

Након што прође непосредна опасност, држава прелази на обнову и санацију оштећених подручја. Ово укључује обнову инфраструктуре, поправку оштећених зграда и путева, као и помоћ у обнављању пољопривредних и привредних активности.

Превентивне мере и планирање

Да би се смањило утицај будућих елементарних непогода, држава улаже напоре у превентивне мере и планирање. Ово може укључивати изградњу заштитних инфраструктура, развој система раног упозоравања, подизање свести јавности о ризицима и едукацију становништва о поступању у ванредним ситуацијама.

Међународна сарадња

У неким случајевима, када је ванредна ситуација превелика за националне капацитете, држава може тражити помоћ и подршку од међународних организација или других земаља.

Све ове активности део су целовитог приступа државе у реаговању на ванредне ситуације. Важно је нагласити да је брза и координирана акција кључна како би се смањили ризици, заштитили животи људи и ублажили штетни утицај елементарних непогода на заједницу.

Санитарни контејнери као хитна решења у ванредним ситуацијама

Ванредне ситуације као што су природне катастрофе, пандемије, хуманитарне кризе или привремено смештање избеглица захтевају брзе и ефикасне мере како би се осигурало безбедно смештај и основни услови за људе у невољи. У овим хитним ситуацијама, санитарни контејнери се све више користе као практична и флексибилна решења за обезбеђивање хигијенских потреба на терену.

Једна од највећих предности санитарних контејнера у хитним ситуацијама је њихова мобилност и брза поставка. Ови преносиви тоалети, умиваоници и тушеви могу се лако транспортовати на место ванредне ситуације и брзо поставити како би пружили основне хигијенске услуге онима којима су најпотребније. Њихова преносивост омогућава брзу интервенцију и прилагођавање капацитета према промењивим потребама на терену.

Поред тога, санитарни контејнери обезбеђују приватност и сигурност за кориснике. У ванредним ситуацијама, људи су често смештени на привремена места где је приватност ретка или одсутна. Присуство санитарних контејнера омогућава корисницима да одржавају своју достојанственост и интиму током обављања основних хигијенских потреба.

Спречавање ширења потенцијалних зараза

Још једна кључна предност је одржавање хигијене и спречавање ширења зараза. Санитарни контејнери се редовно чисте и одржавају, што помаже у стварању чистог и безбедног, еколошки чистог окружења за кориснике. У ванредним ситуацијама, где је ризик од ширења зараза посебно висок, ово је од суштинског значаја за заштиту здравља и добробити људи.

Санитарни контејнери такође омогућавају бољу организацију и управљање ресурсима у ванредним ситуацијама. Уз њихову помоћ, ресурси попут воде и канализације могу се ефикасније користити, а организација смештаја и хигијенских услуга постаје лакша и ефикаснија.

Уз све наведено, важно је напоменути да санитарни контејнери играју кључну улогу у обезбеђивању хуманитарне помоћи и бриге у ванредним ситуацијама. Њихова примена помаже у олакшавању тешких околности и пружању неопходне помоћи онима који су угрожени и у невољи.

Коначно, санитарни контејнери као хитна решења у ванредним ситуацијама показују своју вредност и важност у пружању основних хигијенских потреба и подршке људима у кризним ситуацијама. Њихова мобилност, ефикасност, приватност и одржавање хигијене чине их незаменљивим ресурсом

у обезбеђивању хитне помоћи и подршке у тешким временима.

•**14. јул 2023. године** - Позив грађанима да пријаве штету /www.vrbas.net/

Снажно невреме које је обележио град за који најстарији Врбашани кажу да је био незапамћене величине, сручило се синоћ на општину Врбас. Материјална штета на стамбеним објектима, аутомобилима, пољопривредном земљишту, у фабрикама и предузећима, почиње да се процењује, а посебно су страдали Врбас, Бачко Добро Поље, Куцура, Савино Село и Косанчић, док су Змајево и Равно Село, срећом, остали поштеђени.

Овим поводом заседао је Штаб за ванредне ситуације општине Врбас и донео прве одлуке о формирању тимова и увођењу целодневног дежурства, како би сви грађани што пре могли да пријаве насталу штету.

•**17. јул 2023. године** - У току санација последица великог невремена /www.vrbas.net/

Радници Пословне јединице "Чистоћа" ЈКП "Комуналац" ових дана већину активности усмерили су санацију штете настале услед олујног невремена које је претходне седмице задесило општину Врбас.

•**19. јул 2023. године** - Упозорење РХМЗ /www.vrbas.net/

Републички хидрометеоролошки завод - Центар за хидрометеоролошки систем, ране најаве и упозорења, издао је УПОЗОРЕЊЕ О УТИЦАЈУ ВАНРЕДНЕ/ОПАСНЕ ПОЈАВЕ за период од 20. до 22. јула.

Према прогнози, на подручју Јужно бачког округа на снази ће бити потенцијално опасна појава локалне грмљавине са или без падавина, као и опасна појава удара ветра снаге 24 м/с (85 км/х) и локалне грмљавине са градом.

•**25. јул 2023. године** - Упозорење за подручје Војводине на временске непогоде /www.vrbas.net/

Грмљавинско невреме са подручја Славоније и Босне и Херцеговине које се премешта у западно - југозападној струји захватиће у наредних сат времена Срем и Бачку, а затим и подручје средњег и северног Баната.

Очекују се интензивни пљускови са јаком грмљавином, градом као и јак и олујни ветар.

На основу Одлуке о допуни Одлуке о проглашењу елементарне непогоде („Службени гласник РС“ број 69/2023) којом је Влада Републике Србије донела одлуку о проглашењу елементарне непогоде на територији општине Врбас, Општинско веће општине Врбас расписује Јавни позив за пријаву штете настале на породичним стамбеним објектима у својини грађана на територији општине Врбас услед елементарне непогоде - јаког олујног ветра, града и кише, проузроковане климатским променама, у јулу 2023. године - којим се позивају сви грађани на територији општине Врбас да то учине у року од 15 дана од дана објављивања овог Јавног позива. Грађани који су до сада пријавили штету, нису у обавези да тај поступак понове.

Услов за пријаву штете на породичном стамбеном објекту јесте, да је исти оштећен услед јаког олујног ветра, града и кише у јулу месецу 2023. године, да је оштећена или уништена ствар која служи и неопходна је за задовољење основних животних потреба, те је као таква била у свакодневној или редовној употреби, да је ствар чувана са пажњом и на прописан начин као и да су предузете све мере ради смањења ризика од елементарне и друге непогоде, као и да су испуњени други услови у скаладу са законом (Пријава штете која се односи на помоћне објекте и викенд куће, као и за покретну имовину неће бити разматрана од стране Комисије. Такође оштећења која спадају у текуће одржавање неће бити разматрана).

Сектор за заштиту и спасавање
mup.gov.rs
<http://prezentacije.mup.gov.rs> ›

САВЕТИ ГРАЂАНИМА

шта треба да знате или како да поступите у случају ...

Прва помоћи настрадалом лицу

У пружању прве помоћи повређеној особи или нагло оболелој особи учествује низ субјеката који имају заједнички циљ - спасавање живота, спречавање настанка трајних последица и скраћење лечења и брз опоравак.

Остваривање овог циља је успешније ако је деловање свих оних који учествују у пружању помоћи повезано. Поступци пружања помоћи које сликовито називамо "карикама у ланцу спасавања" су: предузимање хитних мера за спасавање живота, позивање помоћи, пружање прве помоћи, интервенција хитне медицинске службе и болничко збрињавање.

Особа која пружа прву помоћ започиње спасавање живота и збрињавање повређеног, битно утиче на успешност предузетих мера у прве три "карике у ланцу спасавања".

Учење прве помоћи и редовна провера знања, помаже у јачању првих три "карика ланца спасавања".

1. Хитне мере за спасавање живота

Прва је и најбитнија карика у поступку спасавања живота, а укључује:

- проверу сигурности приступа месту несреће;
- обележавање и осигуравање места несреће и заштиту повређених особа од могућег новог повређивања;
- примену неодложних поступака прве помоћи:
  - постављање особе без свести у стабилан бочни положај;
  - предузимање мера оживљавања особе без свести која не показује знакове живота (особа не дише, срце не куца);
  - заустављање крварења.

2. Позивање помоћи

Одмах обавестите службу Хитне помоћи 94. Ако је Хитну помоћ позвала друга особа, затражите од ње да Вам потврди је ли позив примљен и да ли стиже помоћ убрзо.

Приликом позивања Хитне помоћи потребно је:

- представити се и разговетно, рећи своје име и презиме, те напоменути да сте особа која пружа прву помоћ на месту несреће;
- дати број телефона или мобилног апарата с којег зовете, то је важно за случај потребе поновне успоставе везе;
- рећи оператеру с којим разговарате:
  - где се несрећа догодила? (навести адресу, описати околину, дати што тачније и детаљније податке о месту догађаја);
  - што се стварно догодило? (описати врсту и тежину несреће, могућу опасност од ватре, воде, гаса, отровних материја, посебних временских услова);
  - број, пол и приближну старост повређених;
  - о каквим се повредама ради? (просудите сами о врсти повреда, природи болести и стању повређених).

Чекајте даља питања или упутства, разговор завршава особа у Хитној служби. Потврдите да сте упутства разумели.

3. Пружање прве помоћи

Док чекате Хитну помоћ, осим поступака неопходне прве помоћи, примените и све остале поступке прве помоћи који су потребни.

Придржавајте се правила:

- "Пре свега не штетити"
- "Не чините више него што се од вас очекује"

Ако из неког разлога долазак Хитне помоћи није могућ, организујте одговарајући превоз до најближе здравствене установе.

Првом помоћи не збрињавају се само повреде, већ се помоћ пружа и особи која је због задобијених повреда знатно психички и емотивно потресена.

Такву особу охрабрујте!

4. Интервенција Хитне медицинске службе

5. Болничко збрињавање

Пожари

Пожар је реална опасност у којој поред материјалне имовине можете изгубити и живот, те стога немојте дозволити да вам се догоди, обезбедите се на време!

1. Већ колико сутра, уз помоћ стручног лица из најближе ватрогасне станице, направите план заштите од пожара за вашу зграду.
2. Из подрума, гаража, тавана итд. уклоните све ускладиштене запаљиве ствари, нпр. старе часописе, кутије од фарби, разређивача и сл., као и стари намештај, гардеробу итд.
3. Противпожарна степеништа и пролазе редовно чистите и ОБАВЕЗНО одржавајте проходним, јер

то вам је најчешће и ЈЕДИНИ безбедни пут да сачувате свој живот и живот ваше породице.

4. Преконтролишите вашу ватрогасну опрему: апарате, црева, хидранте и одржавајте их у исправном стању.

5. Научите да правилно активирате противпожарни апарат и подучите своје укућане у томе, јер у случају пожара нећете имати времена да прочитате упутство за употребу на налепници апарата.

6. Научите своју децу да у случају пожара позову ватрогасце на број 93.

7. Уколико приметите пожар или осетите мирис дима у вашем стану или згради, позовите ватрогасну службу и НИКАДА немојте предпостављати да је неко то већ учинио.

8. Ако у току ноћи приметите пожар, а немате аларм за случај опасности, изађите на прозор или у ходник и вичите " ПОЖАР", тако да пробудите укућане и комшије, па позовите 93, дајући конкретне податке о месту пожара: адреса, спрат и број стана.

9. Уколико је пожар у некој просторији вашег стана, затворите врата те просторије и искључите ел. енергију. Позовите ватрогасце и евакуишите укућане, те ако је пожар мањег обима, покушајте гашење. Ако је пожар већег обима, напустите стан затварајући сва врата за собом, у супротном ће се, због дотока свежег ваздуха пожар брзо проширити на цео стан.

10. Приликом евакуације ВАЖНО ЈЕ да се сви укућани окупе у истој просторији, јер деца због страха могу негде да се сакрију. Тек када су сви на броју, крените ка излазу.

11. При евакуацији, спремите се за сусрет са густим димом и врелином, па ако имате времена, обујте ципеле са дебљим ђоном, обуците капут и обавезно вежите крпе и пешкире натопљене водом преко носа и уста.

12. Приликом евакуације НИКАДА НЕ КОРИСТИТЕ ЛИФТ зато што се у току пожара ослобађа густ дим који садржи многа отровна испарења која брзо испуне окно лифта и саму лифт кабину, што проузрокује сигурну смрт од гушења за све који се у лифту налазе.

13. Уколико нисте непосредно угрожени пожаром, најбоље је да останете иза затворених врата свог стана. У случају да дим почне да продире око врата, натопите пешкире и крпе водом, ставите их око штокова и испред врата да спречите продор дима у стан. Ако је спољашњи ваздух чист, идите на терасу затварајући балконска врата за собом и сачекајте да ватрогасци заврше гашење пожара, јер у свом стану сте најбезбеднији.

14. Неугашени опушак цигарете НИКАДА немојте бацати кроз прозор или са терасе, јер ће у већини случајева завршити у соби, или тераси у неком од станова испод вашег и изазвати пожар.

15. Неугашена цигарета је најчешћи узрочник катастрофалних шумских пожара и никада је не избацујте из возила у покрету.

ШТА РАДИТИ ПРЕ ГРМЉАВИНСКОГ НЕВРЕМЕНА

За припрему урадити:

- Уклоните трула стабла и гране које би могле проузроковати повређивање или штете док олуја траје.
- Присетите се правила сигурности за те случајеве:

Када је грмљавинско невреме у току - урадити:

Уђите у затворени простор ако, након што видите бљесак муње, прије него што чујете грмљавину прође мање времена него што вам треба да набројите до тридесет.

Останите у затвореном простору тридесет минута након што грмљавина престане.

Када невреме погоди ваше подручје држите се следећих савета:

Одложити све активности на отвореном простору.

Уђите у кућу, зграду или аутомобил (иако можете бити повређени због удара грома, пуно сте сигурнији у аутомобилу него на отвореном простору).

Подсетите се: ципеле с гуменим ђоновима и гумене чизме осигуравају одређену заштиту услед удара

грома. Међутим, метални рам возила обезбеђује већу заштиту ако нисте у контакту с металом. Осигурајте мање објекте (шупе, баракe и сл.) како их ветар не би срушио или однео и тако направио штету.

Затворите прозоре и спољна врата и по могућности додатно их осигурајте, Избегавајте туширање и купање (водоводне инсталације и уређаји су добри проводници електричне струје).

Жичане телефонске уређаје користите само у крајњој нужди, бежични и мобилни уређаји су сигурни за употребу.

Искључите све електричне уређаје извлачењем утикача из утичница, искључите клима уређаје. Удар грома може проузроковати озбиљне кварове и штете

Избегавајте следеће:

Склањање испод високих стабала на отвореном простору, Врхове брда, отворена поља – просторе, плаже и купање у води, Склањање у издвојеним мањим објектима, као што су шупе, на отвореном простору (где у близини нема виших објеката).

Све метално – тракторе и друге радне машине, моторе, бицикле и др

ШТА УРАДИТИ НАКОН ГРМЉАВИНСКОГ НЕВРЕМЕНА

- Ако вам је потребна помоћ што пре назовите 93.

Вода и лед

1. ОТВОРЕНА ВОДА (РЕКА ЈЕЗЕРО)

Вештина (умеће) пливања је основа сигурности када сте на/у води.

Када пловите и када се налазите на води неопходно је да знате следеће:

Потребно је да сте правилно опремљени за пловидбу,

Правилно установљене руте пута,

Обавезна употреба светала за ноћну навигацију,

Обавезно коришћење прслука за спасавање,

Ако пловило тоне користите пиштаљку или вичите.

Спасавање у случају тоњења или друге несреће:

Спасиоци ће доловити својим бродом или даском за спасавање до лица коме је неопходна помоћ,

Лице коме је потребна помоћ треба да следи инструкције спасилаца и да не паничи,

Лице које се спасава ће бити пренето до сигурности од стране спасилаца.

Ако не можете помоћи лицу које је у води и коме је потребна помоћ, пробајте да му добаците било какав предмет који би га одржао на површини, запамтите локацију на којој се налази да бисте били у могућности да покажете спасиоцима кад стигну.

Поплаве

Шта можете да очекијете од поплава?

Обавестите се у локалном штабу, да ли је подручје у коме живите подложно поплавама, Ако киша интензивно пада сатима или пада непрестано данима, будите спремни за поплаву, Слушајте локалне радио и телевизијске станице због информација о поплавама,

МИНИМИЗУЈТЕ ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ОД ПОПЛАВА:

Подигните намештај, бојлере, електричне кућне и остале уређаје на виши ниво ако се налазе у области куће који може бити поплавлjen.

ПОПЛАВА може да се развија од неколико минута, до неколико дана. Зависи од терена.

Припремите план за евакуацију у случају поплава.

Припремите:

залихе воде, хране, лекова, одеће и обуће, неопходну опрему за евакуацију као и план евакуације кућних љубимаца и/или домаћих животиња.

ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА

Ако можете безбедно, идите до главног прекидача или разводне табле са осигурачима и искључите струју.

Обратите пажњу на спојеве који нису фиксирани за време и у току земљотреса.

Апарати или електрични прикључци могу изазвати пожарну опасност.

Претпоставите да су сви постављени каблови под напоном, укључујући и кабл за ТВ.

Прегледајте и по потреби замените испуцале и напрсле продужне каблове, каблове од апарата, оштећене утикаче или прекидаче.

Апарати који емитују дим или варницу морају бити проверени или замењени

Незаштићени одушци и жаришта могу поспешити пожар и угрозити вашу безбедност

ГАС У КУЋИ

Помиришите и ослушните. Уколико сте сигурни да гас истиче, сместа напустите просторију и оставите отворена врата

Никада не палите шибице или упаљач. Било каква варница или пламен могу изазвати експлозију

Пре него поново пустите гас позовите стручно лице да провери целу инсталацију

АГРЕГАТИ

Пратите инструкције које су дате у упутству за употребу, кад користите агрегат

Користите агрегате или друге уређаје овог типа изван куће. Угљен моноксид (ЦО) је отрован гас и може врло брзо да испуни просторију

Користите поравилно димензинисан (одређеног пресека) кабл за прикључак. Преоптерећен кабл се греје и може изазвати пожар

Никада не провлачите кабл испод ћебета, покривача или тепиха јер ће свако оштећење кабла остати непримећено

Никада не повезујте генератор са другим изворима енергије као што је нпр. електрична енергија у кући, због повратног ефекта

ЗАГРЕВАЊЕ У СТАНУ

Не користите рерну од шпорета за загревање стана. Тиме повећавате пожарни ризик и могућност за појаву отровног дима

Алтернативно загревање (пећи и сл...) захтева слободан простор око себе. Запаљиве ствари држите најмање 1м удаљене од пећи

Уколико користите пећи са термостатом будите сигурни да су исправни. Они служе да аутоматски угасе пећ, односно да не дође до прегревања и паљења истог

Користите само гориво које је произвођач предвидео за ту врсту пећи

Никада не доливајте гориво уколико пећ гори или је још врућа

Будите сигурни да је пећ на дрва правилно постављена и најмање 1м далеко од запаљивих материјала. Обезбедите добар одушак и вентилацију.

Користите стакло или метал са предње стране пећи као превентиву, да искрице и пламен не би запалиле тепих, намештај или друге запаљиве ствари

И НЕ ЗАБОРАВИТЕ...

Будите опрезни када користите свеће. Држите пламен даље од запаљивих материјала и изван домашаја деце.

Димни јављачи би морали бити инсталирани на сваком спрату куће

Сви димни јављачи се морају проверавати једном месечно, а батерије замениити новим најмање једном годишње

Уколико се у близини вас налази хидрант, држите га чистим и исправним и омогућите лак прилаз ватрогасцима

Хемијска опасност

НЕСРЕЋЕ С ОПАСНИМ МАТЕРИЈАМА СУ несреће које настају неконтролисаним ослобађањем опасних материја са стационарних и мобилних објеката које негативно утичу на људе, материјална добра и околину.

Опасне материје су материје које за време производње, превоза, прераде, складиштења или коришћења у технолошком процесу испуштају или стварају заразне, надражујуће, запаљиве, експлозивне, корозивне, загушљиве, токсичне или друге опасне прашине, димове, гасове, магле, паре или влакна као и штетна зрачења у количинама које могу угрозити живот и здравље људи, материјална добра и околину на мањој или већој удаљености од објеката у којима се налазе.

Најчешћи могући узроци несрећа с опасним материјама у миру су људска грешка или пропусти у раду, нестручно руковање опасним материјама, неуважавање статичког електрицитета у технолошком процесу, квар на опреми и постројењу, неодговарајући превоз опасне материје, саобраћајна несрећа или терористички напад на објекте. Најчешћи могући узроци несрећа с опасним материјама у рату су удари с нуклеарним, биолошким и хемијским оружјем.

Несреће са опасним материјама карактеришу брза појава здравствених симптома (од једне минуте до сата) и лако приметни знаци у околини (обојени талози, увело лишће, продорни мирис, угинули инсекти и животиње).

Показатељи несрећа с опасним материјама су појава већег броја мртвих дивљих и домаћих животиња, птица, риба и инсеката (уз и на површини воде) на истом подручју, неочекивани мириси (на лук, бадем), неуобичајено велики број људи са здравственим проблемима (мучнина, повраћање, анксиозност, тешкоће с дисањем, грчеви, упала очију, црвенило коже и осип, пликови) и умрлих, неуобичајене течне масне капљице које чине масни филм по површинама и води, нижи облаци налик на маглу који нису у складу с околином или неуобичајене металне крхотине (материјал налик на муницију, посебно уколико садржи течност).

Систем узбуњивања У случају изненадне несреће с опасним материјама правовремено се оглашавају сирене за јавно узбуњивање. С обзиром да несреће с опасним материјама могу бити разноврсне, након звучног сигнала опасности, објављују се додатна упутства – важно саопштења на радију или телевизији.

Запамти: Опасност од несреће траје све док се не огласи ЗВУЧНИ СИГНАЛ ЗА ПРЕСТАНАК ОПАСНОСТИ!

Поступци након узбуњивања

Затекнете ли се након знака сирене за опасност, у отвореном простору одмах, брзо и без панике, уђите у затворени простор или склониште,

Затекнете ли се након знака сирене за опасност у затвореном простору удаљите се од прозора или врата и ту останите до даљег.

Укључите радио или ТВ пријемник због добијања информација о месту и природи несреће (испуштање, експлозија, изливање, пожар), називу материје, у чему се налази (ауто- цистерна, вагон-цистерна, цевовод, спремиште), тренутном агрегатном стању, својствима (боја, мирис, физички учинци..), количини опасне материје која је изазвала несрећу или мерама заштите и спасавања које треба предузети.

Посебно се побрините за децу, труднице, старе, немоћне и болесне особе и инвалиде, како укућане тако и комшије.

Предузмите мере заштите и спасавања према упутствима које дају надлежне службе или телевизија.

Мере заштите и спасавања

Заштита од несрећа с опасним материјама спроводи се путем евакуације људи и добара с угроженог подручја или склањања (у кући, склоништу или другим местима).

Мере заштите и спасавања на угроженом подручју:

На знак узбуне остати присебан.

Укључити радио или ТВ пријемник.

Искључити апарате на струју и гас, затворити воду.

Употребити специјална или приручна заштитна средства.

Применити поступке за личну заштиту и употребити: специјална заштитна средства за заштиту органа за дисање, очију и тела (заштитна маске, рукавице, чизме, одела, огртач и лични прибор за деконтаминацију), приручна заштитна средства за заштиту органа за дисање (тампон маска, индустријска маска, респиратор, влажне марамнице, крпе, наквашени завоји), очију (наочаре сличне онима за заштиту на раду), тела (кишни огртачи, ветровке и отпорнија одећа од синтетичког и

непромочивог материјала), руку и ногу (рукавице, чизме или високе ципеле).

Посматрати кретање опасне материје (нпр. облака) у односу на место где се налазите и донети одлуку за заштиту и спасавање путем:

- евакуације (уколико има времена),
- заклањања (кућа, склониште).

ЕВАКУАЦИЈА

Евакуација је поступак организованог премештања становништва из угроженог подручја како би се избегло штетно деловање опасне материје. Информације о евакуацији, евакуацијским путевима и местима, мерама заштите и спасавања, даје надлежна служба путем радија и телевизије.

Смирено, брзим ходом, не трчећи напустити кућу.

Погледом пратити кретање опасне материје.

Крећите се усправно на смер дувања ветра и најкраћим путем изађите из угрожене зоне до прихватилишта за евакуисане.

Због очекиване гужве на улицама или природе опасне материје, за евакуацију користите сопствено возило само уколико су дата таква упутства - у супротном га склоните са улице (боље је ићи пешке или бициклом).

Обданишта, школе, домови пензионера, социјалне и сличне установе евакуисаће се складно својим плановима за евакуацију.

Приликом евакуације са собом треба понети најнужније ствари (личне документе, здравствену књижицу, лекове, новац и картице за подизање новца, хигијенски прибор, прикладну одећу, трајну (конзервисану) храну, воду у пластичним боцама, преносни радио, ручну батеријску лампу).

Важно: Оставите храну и пиће за домаће животиње, затворите воду, искључите ел. уређаје, струју и гас, врата, прозоре, отворе димњака и друге отворе затворите и облепите лепљивим тракама да мање пропуштају опасну материју, затим закључајте врата куће.

Топлотни удар

Топлотни удар је једна од најтежих компликација термичког стреса. До овог стања долази у условима повишене спољне температуре и високог процента релативне влажности ваздуха, као и код прегрејаности и дуготрајног мишићног рада. Услед интензивног излагања организма топлоти долази до отказивања терморегулаторних механизма, и у таквим случајевима телесна температура може нагло порастати и у размаку 10-15 минута достићи и преко 41°C. То је праћено неуролошким и општом телесном дисфункцијом. Претерана топлота денатурише протеине, дестабилизује фосфолипиде и липопротеине, што доводи до колапса кардиоваскуларног система, отказивања мишића и органа, конвулзија, коме и у најтежем случају до смрти.

Унос довољне количине течности основни је вид превенције топлотног удара.

Топлотни удар се може појавити изненада, без претходних симптома исцрпљености врућином.

Симптоми топлотног удара су: висока телесна температура (изнад 40°C), сува и врућа кожа, отежано дисање, тахикардија (160-180 откуцаја срца у минути), низак крвни притисак, вртоглавица, главобоља, умор, мучнина и повраћање, грчеви, несигуран ход, губитак свести, крв у урину или столица, одсуство знојења и сл.

Постоје две форме топлотног удара: извршни и класични. Извршни се чешће јавља код млађих особа, које се дужи временски период излажу физичким активностима при високим температурама ваздуха.

То је и један од најчешћих узрока смрти младих спортиста. Класични топлотни удар се јавља код старијих особа (поготово хроничних болесника) и деце. Обично се јавља лети, услед наглог пораста температуре, јер је овим особама потребно више времена да се аклиматизују.

Лечење се састоји у што бржем снижавању телесне температуре (уклањање сувишне одеће, дислоцирање оболелог у хлад или расхлађене просторије, квашење коже, излагање тела ваздушној струји, унос течности итд). Потребно је и хитно пружање лекарске помоћи, јер ово стање може узроковати трајни инвалидитет или смрт.

Топлотни удар је врло сличан сунчаници, с том разликом да не мора настати као последица директног излагања сунцу. Као основни вид превенције се препоручује избор одеће примерен климатским условима, редовна рехидратација, расхлађивање итд.

Епидемија болести

Епидемија заразне болести је пораст обољења од заразне болести неуобичајен по броју случајева, времену, месту и захваћеном становништву, такође, неуобичајено повећање броја обољења с компликацијама или смртним исходом, као и појава две или више међусобно повезаних обољења од заразне болести, која се никада или више година нису појављивала на једном подручју, као и појава већег броја обољења чији је узрок непознат, а прати их фебрилно стање.

Заражено подручје је оно на којем постоји један извор или више извора заразе и на којем постоје услови за ширење заразе међу становништвом.

Угрожено подручје је подручје на које се може пренети заразна болест са зараженог подручја и на којем постоје услови за ширење заразе.

Поступци након проглашења појаве епидемије заразне болести:

- обавезно слушајте службена упутства о предузимању и спровођењу мера заштите које проглашавају надлежне службе. Упутства се дају средставима јавног информирања (радио, ТВ, новине),
- дозволите обављање прописаних здравствених прегледа особа, објеката, производа, узимање потребног материјала за прегледе те предузимање других прописаних мера за заштиту становништва од заразних болести,
- избегавајте места, посебно она затворена, где се окупља већи број људи, боравите у затвореном простору своје куће, уколико сте болесни, да болест не ширите, уколико сте здрави да је не добијете,
- спречите додир деце свих узраста, мајки уз малу децу, трудница, оних који се опорављају од других болести, болесних од других болести с болеснима или сумњивима да су болесни у епидемији,
- избегавајте ближи контакт са животињама чије се заразне болести могу пренети на људе, посебно водите рачуна о хигијени простора, личној хигијени и хигијени животиња с којима сте у додиру,
- новооболелог или сумњивог да је болестан изолујте из здраве средине, пружите му негу и затражите мишљење стручне службе.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА СТАНОВНИШТВА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Опште мере: осигурајте здравствено исправне намирнице и предмете опште употребе, санитарно-техничке и хигијенске услове производње и промета истих, користите здравствено исправну воду за пиће, брините о санитарно-техничким и хигијенским условима у кући, брините о хигијенском нешкодљивом уклањању фекалија и других отпадних вода, проведите, зависно о могућности, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију у простору где производите или продајете намирнице опште употребе и храну, где се снабдевате водом за личне потребе и у простору за храњење и напајање домаћих животиња, спроведите дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију у превозним средствима намењеним за превоз намирница и предмета опште употребе или сировина за њихову производњу.

Посебне мере: слушајте (радио, ТВ) и читајте и следите упутства надлежних служби како би могли спровести неке посебне мере:

- рано открити извор заразе и пут преношења заразе,
- превести, изоловати и збринути оболеле од места становања до здравствене установе,
- пријавити заразе одговарајућој служби.

Остале мере: редовито узимајте прописане лекове и саветујте се са лекарима, темељно и често перите руке и одећу и простор у коме боравите, не користите намирнице којима не знате порекло и које нису у затвореној амбалажи, намирнице пре употребе добро оперите и термички обрадите, опште и посебне мере за спречавање и сузбијање заразних болести престаните примењивати тек онда када то дозволе надлежне службе које су прогласиле појаву епидемије.

Животна средина и здравље становништва:

•**06. јануар 2023. године** - „Комуналац“: Санирана депонија у Куцури, путари уређују јарке /www.vrbas.net/

Јавно комунално предузеће "Комуналац" са почетком 2023. године уклонило је и санирало депонију грађевинског материјала у Куцури, саопштено је из ЈКП. Из овог предузећа стиже и обавештење да су екипе Зимске службе ЈКП ископали упојне јарке у улици Арчибалда Рајса у Врбасу.

•**20. фебруар 2023. године** - Заливање садница и чишћење Лазиног парка у Врбасу /Еколошки покрет Врбаса /

Мала група ентузијаста из удружења Лазин парк и ЕПВ уложила је део свог викенда да би велики број посетиоца парка уживао у чистом амбијенту. Чека нас велики посао и ове године у овој врбашкој зеленој оази. Саднице треба редовно заливати, много прераслог и болесног дрвећа заменити, канте за смеће окрпити, поломљене штафле на клупама заменити и "бескрајно чистити и чистити".Најважнији задатак нам је заправо допрети до младих људи, "исчупати их" барем мало са друштвених мрежа, виртуелног дружења и васпитања, потом их окрпити природом, отворити им поглед у стварни свет препун изазова, где могу пробудити своје потенцијале, пронаћи своју сврху и место у заједници.

•**20. фебруар 2023. године** - У суботу акција одношења ПЕТ отпада /www.vrbas.net/

Врбашани који врше примарну селекцију амбалажног ПЕТ отпада, провидну пластику упаковану у типизирание џакове треба да изнесу испред својих кућа у суботу, 25. фебруара, најкасније до 07.00 часова. У то време почеће друга овогодишња акција одношења ПЕТ-а коју спроводе екипе ПЈ "Чистоћа", саопштено је из ЈКП "Комуналац".

Свака последња субота у месецу резервисана је за одношење амбалажног ПЕТ отпада из домаћинства у Врбасу. За сваки пун џак ове врсте амбалаже, суграђани ће добити исто толико празних врећа како би се благовремено припремили за наредну акцију, стоји у саопштењу.

•04. март 2023. године - Петиција у центру Врбаса за више шума у Војводини! /Еколошки покрет Врбаса/

Партнери у данашњој акцији били су Удружење пчелара Општине Врбас и Спортско удружење "Лазин парк" из Врбаса. Захваљујемо се грађанима који су несебично дали свој потпис за ову активност мреже еколошких организација "Пошумимо Војводину", чији је члан Еколошки покрет Врбаса.

Претходних дана велики број грађана Црвенке и Куле потписало је исту петицију нашој младој, еколошкој екипи из Црвенке. Акција још увек траје а своју подршку грађани могу дати и нашим локалним партнерима, који су се придружили прикупљању потписа: удружење пчелара општине Врбас, ловачко удружење "Фазан" из Врбаса, кафе "Кинг" и кафе "Бранч", такође из Врбаса.

•08. март 2023. године - Обавештење - системска дератизација

ОБАВЕШТЕЊЕ

На основу Уговора о дезинсекцији и дератизацији на територији општине Врбас број: 06-3-932/2022-П/02 закљученог дана 26.12.2022. године између Општинске управе Врбас и Циклонизације АД Нови Сад и Циклонизација Логистика ДОО Нови Сад:

Обавештавамо грађане да ће се од дана 09.03.2023. године спроводити систематска дератизација домаћинства у насељеним местима Врбас, Змајево, Равно Село и Куцура. Оперативци ће обилазити домаћинства по улицама у непосредној близини Јегричке и Великог Бачког канала у којима су утврђена жаришта глодара.

Након обиласка наведених жаришта дератизациони мамак ће бити достављен и у све месне заједнице на територији општине Врбас. Мамак у месним заједницама могу да преузму сви грађани којима је дератизациони мамак потребан.

Дератизација је за све грађане бесплатна, потребно је само да омогуће стручним оперативцима да уруче или поставе биоцид, као и да се придржавају добијених упутстава. У оквиру акције користиће се савремени биоцидни препарат II генерације, одложеног деловања у фабричком паковању од 1 килограм, а грађани ће сва упутства за употребу и мере опреза добити одштампано на паковању.

•22. март 2023. године -. У Врбасу одржан дан шума -/Еколошки покрет Врбаса/

Јуче су чланови спортског удружења "Лазин парк", Удружења пчелара општине Врбас, и Еколошког покрета Врбаса, залили јесенас посађене саднице, очистили парк и заштитили стабљике од тримера,

обрађеним ПЕТ боцама. А остало је времена и за дружење и планирање заједничких активности. ЕПВ настоји у свакој прилици да подржи и окупи особе са енергијом за допринос локалној заједници. Таквих је на жалост мало, јер све више људи нема осећај потребе за лични допринос лепшем јавном простору. А потреба је велика, јер локалне службе не успевају да постигну жељени ниво чистоће и уређености изван централних делова града а нарочито по селима.

•23. март 2023. године - Светски дан вода
/www.vrbas.net/

Јавно комунално предузеће "Комуналац" расписало је ликовни конкурс за предшколце и ученике основних школа са територије општине Врбас, фото конкурс за ученике старијих разреда основних школа, као и литерарни конкурс за ученике основних школа на тему "КАДА БИ ПЛАНЕТА УМЕЛА ДА ГОВОРИ".

Комуналац Врбас
Јавно комунално предузеће

ЛИКОВНИ, ЛИТЕРАРНИ И ФОТО КОНКУРС

Позивамо сву децу из вртића и основних школа с подручја општине Врбас која воле да цртају, пишу или фотографишу да учествују у наградном конкурсима на тему **КАДА БИ ПЛАНЕТА УМЕЛА ДА ГОВОРИ**

За информације о условима конкурса посетите www.komunalacvrbas.rs

Тема конкурса: "Када би планета умела да говори" - Јавно комунално предузеће "Комуналац" расписује традиционални дечији фото, ликовни и литерарни конкурс поводом 22. марта, Светског дана вода. Циљ конкурса је подстаћи најмлађе да размишљају о животу на планети Земљи. Стручњаци упозоравају да у будућности снабдевање пијаћом водом може бити велики проблем. Зато код деце треба пробудити свест да воду треба чувати и штедети. Такође, проблем је загађење. Неконтролисано се баца смеће, тамо где му није место, и у опасност доводи сав живи свет на планети земљи. Сви заједно се морамо старати да не дође до загађења животне средине. Јавно комунално предузеће "Комуналац" бави се водоснабдевањем као и одржавањем јавне комуналне хигијене па је један од задатка предузећа управо едукација јавности о значају водног ресурса и заштити животне средине.

•**25. март 2023. године** - Апел пчелара: Не прскајте воће у цветању /www.vrbas.net/

Удружење пчелара Врбас упутило је апел пољопривредницима да не прскају воће у цвету. Пчелари су упозорили да се на овај начин прави двострука штета, јер је доказано да прскање воћа у цвету не само да не даје никакве резултате, већ да се на овај начин уништавају пчеле који су главни опрашивачи воћа.

"Насупрот томе, воће опрашено пчелама има за 30 до 80 одсто већу родност: јабуке за 38 одсто, јагоде за 55, вишње за 40, шљиве за 72, а малине за чак 80 одсто. Поред тога, Закон о средствима за заштиту биља апсолутно забрањује прскање биља током цветања средствима отровним за пчеле. Пољопривредник је сада одговоран уколико отрује пчеле прскањем отровним средствима у цветању и за то плаћа накнаду тоталне штете пчелару и до 30.000 динара по кошници. Према Закону, казна за третирање инсектицидима у цветању, за физичко лице износи од 35.000 до 50.000 динара, за предузетнике од 300.000 до 500.000, а за правна лица од 500.000 до 1.000.000 динара. Право решење није ни кажњавање ни накнада штете, већ разумевање пољопривредника и пчелара", наводи се у саопштењу Удружења пчелара Врбас.

•**30. март 2023. године** - Обележен Дан шума /Бачка Пресс бр. 153./

Чланови спортског удружења "Лазин парк", Удружења пчелара општине Врбас и Еколошког покрета Врбаса обележили су 21. марта у Лазином парку у Врбасу Дан шума.

•**09. април 2023. године** - Нови сет пријава нелегалног одлагања отпада у Врбасу /Еколошки покрет Врбаса/

По дојавама и објавама савесних грађана, ЕПВ је претходних дана обишао терен, па поднео пријаве комуналној инспекцији Општине Врбас, за пет крајње запрљаних јавних локалитета. Приколица кабастог отпада изручена је у шумарку, крај старе суботичке пруге у насељу Виногради. Истоимено дечије игралиште и рекреативни терени, некада понос Врбаса, по губитку старања од вредне и временске екипе грађана, прекривено је смећем, високом травом а бројне справе и објекти лагано

пропадају.

•**11. април 2023. године** - Акција фарбања у ОШ „Братство-јединство“ у Врбасу /Еколошки покрет Врбаса/

На позив руководства школе "Братство-јединство" у Врбасу, лепо време и распуст волонтери ЕПВ су искористили да санирају салетлу у њиховом дворишту. а при томе га и очистили.

•**12. април 2023. године** - Апел пчелара: Поново санирана грађевинска депонија у Врбасу /www.vrbas.net/

Јавно комунално предузеће "Комуналац" поново је уредило грађевинску депонију смештену на ободу улице Миливоја Чобанског у Врбасу. "Уклоњено је близу 3.000 кубика смећа. Уређење овог простора „Комуналац“ је обавио на основу решења Одељења за инспекцијске послове Општинске управе Врбас. Машине су се затим преселиле на депонију грађевинског материјала у Куцури, а након васкршњих празника уређено је сметлиште у Мађарској улици у Змајеву", саопштено је из предузећа.

•**24. април 2023. године** - Лазин парк једна од 150 локација кампање „Заврни рукаве“ /www.vrbas.net/

У партнерству са удружењима "Лазин парк 2012" и "Јасике 2003", као и бројним грађанима, Еколошки покрет Врбаса спровео је у парку у улици Лазе Костића акцију чишћења животног простора, укључивши се на тај начин у велику националну кампању "Заврни рукаве". Кампањом "Заврни рукаве" тежи се скретању пажње јавности и подизању свести грађана о проблемима одлагања отпада у нашој земљи. Акција "Заврни рукаве" одржана је по десети пут на више од 150 локација у Србији.

•**25. април 2023. године** - Радна акција чишћења у Лазином парку -Еколошки покрет Врбаса

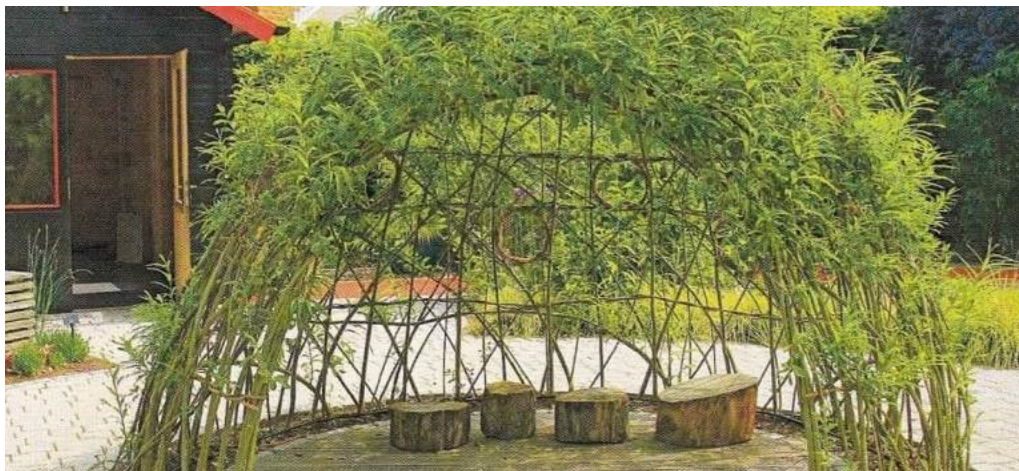
<https://ekovrbas.net> › vesti › 2023_04_22_vrbas_lazin_p...

Опет се напунило пуно џакова. У акцији су посебно издвајане пет боце. Користан рад и дивно дружење по лепом пролећном дану. Сусрет акцијаша искоришћен је и за малу анимацију за даље ангажовање на очувању и уређењу јавног простора. Наиме, ниска еколошка свест грађана, нарочито великог броја младих, генерише онечишћење, које комуналне службе не могу у потпуности санирати. Када је заједница под притиском и сталном претњом мноштва несавесних особа, грађански активизам је највиши вид локалног патриотизма. Стога су учесници акције, посебно они први пут ангажовани, радо пристали да буду благовремено информисани о свакој наредној акцији, како би уклопили свој лични допринос заједничким настојањима за лепшу и здравију животну средину.

•27. април 2023. године - У мају акција одношења кабастог отпада из свих села /www.vrbas.net/
Акција одношења кабастог отпада из насељених места врбаске општине је организована у периоду од 08. до 12. маја. Одношење непотребних ствари из сеоских домаћинстава обављено је уз редовно одношење смећа, саопштено је из ЈКП "Комуналац".

•03. маја 2023. године - Од уторка подела БТИ таблета против ларви комараца /www.vrbas.net/
У оквиру овогодишње систематске акције заштите здравља грађана од комараца, коју у сарадњи са локалним самоуправама спроводи новосадска "Циклонизација", домаћинствима на територији општине Врбас су дистрибуиране и БТИ таблете за сузбијање ларви урбаних или кућних комараца. Подела таблета грађанима почела 09. маја и трајала до краја месеца.

•17. маја 2023. године - У Змајеву посађено 500 врба /www.vrbas.net/
Хуманитарно удружење „Сањалице“ из Змајева већ дуже време спроводи хуманитарне акције, а пажњу су жене овог удружења скренуле од почетка маја акцијом озелењавања Змајева.

Акцију "Засади и ти своје дрво доброте" спровеле су у сарадњи са Еколошким покретом из Врбаса, који је донирао 500 садница кошарасте врбе. "Сањалице" су поделиле саднице суграђанима и фирмама.

•23. маја 2023. године - ЈКП „Комуналац“ – „Кад би планета умела да говори“ /www.vrbas.net/

Традиционални ликовно-литерарни конкурс Јавног комуналног предузећа "Комуналац", који је од ове године проширен и на фото конкурс, на тему "Када би планета умела да говори", затворен је 03. маја, након чега је жири донео одлуку о награђеним радовима, саопштено је из ЈКП.

На конкурс је приспело 286 ликовних радова предшколаца, млађих и старијих основаца, као и седам групних радова предшколаца. На тему је одговорено са 18 фотографија. Када су литерарни радови у питању, пристигло је 75 радова, односно, песама и прозних дела.

Јавно комунално предузеће "Комуналац" уручило је награде победницима традиционалног ликовно-литерарног и фото конкурса.

05. јун 2023. године СВЕТСКИ ДАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
https://www.facebook.com/sss4juli.vrbas?__tn__=-UC*F

5. јуна су ученици 1-4 и 1-6 разреда, са проф. Бојаном Поповић, обележили Светски дан заштите животне средине засадивши цвеће у школској баштици.

•08. јун 2023. године - Ускоро тртман комараца у општини Врбас /www.vrbas.net/

Третмани против комараца са земље и из ваздуха на подручју општине Врбас изведени у периоду од 09. до 23. јуна, у првом термину са повољним метео условима, саопштено је из новосадске "Циклонизације".

Како се наводи, третмани се изводе препаратима на бази ламбда-цихалотрина и делтаметрина. Благовремено су упозорени пчелари да је препарат токсичан за пчеле, те да кошнице затворе или уклоне најмање пет километара од наведених места третирања, те да дејство препарата траје један дан.

•15. јун 2023. године - Уређена грађевинска депонија у Куцури /www.vrbas.net/

Екипа Пословне јединице "Чистоћа" Јавног комуналног предузећа "Комуналац", након два дана рада, завршила је чишћење депоније за одлагање грађевинског отпада у Куцури, на углу улица Маршала Тита и Мученика Папуге, саопштено је из ЈКП.

•16. јун 2023. године /www.vrbas.net/

Третмани сузбијања комараца из ваздуха и са земље, на подручју општине Врбас изведени 19. јуна, у складу са повољним метеоролошким условима и оптималном температуром за извођење ефективног третмана, третмани сузбијања одраслих форми комараца целе територије општине

Врбас, из ваздуха изведени 19. 06. 2023. године у периоду од 18:30 до 19:30 часова, док је са земље третман изведен упоредо са третманом из ваздуха од 19:30 до 22:00 часа.

•**20. јун 2023. године** - /www.vrbas.net/

Улаз на летњи базен Центра за физичку културу "Драго Јововић" током сезоне био бесплатан, како су одлучили заједно руководство ове установе и општина Врбас. Радно време базена од 09.00 до 18.00 часова, а данима викенда базен је радио до 19.00 сати.

•**22. јун 2023. године** - Санирана дивља депонија крај БДП /www.vrbas.net/

Радници Јавног комуналног предузећа "Комуналац" тешком механизацијом санирали су дивљу депонију у Бачком Добром Пољу, саопштено је из предузећа.

"Са површине од 5.000 м² уклоњено је близу 4.000 кубних метара отпада. Сметлиште је очишћено по налогу Одељења за инспекцијске послове општинске управе Врбас. Депонију, насталу у атару села, уз ауто пут поред мотела 'Мандић', комуналци су уз помоћ булдозера чистили два дана. Отпад је одложен у оближњу депресију а затим је терен нивелисали. Апелујемо на мештане села, односно, на све оне који су смеће депоновали на ову површину да то не раде. Иначе, на терену је затечено највише грађевинског отпада", стоји у саопштењу.

•**01. јул 2023. године** - Лагано разгибавање уз фарбу и четку /Еколошки покрет Врбас/

Акција је део пројекта "Сачувајмо Лазин парк", који је подржан од стране „Trag фондација“, уз финансијску подршку Владе Уједињеног Краљевства. Подршку добили и од компанија: Шећерана Црвенка, „Суноко“, „Витал“ и „Карнекс“.

- Нови пинкник столпови у Лазином парку

Током година ове компаније препознале су велики број иницијатива организација и појединаца које су значајне за јавни интерес а које су саставни део одговорне корпоративне политике којом обезбеђују одрживи развој. Захвални смо им што нас виде као поузданог партнера и на поверењу које нам већ годинама указују.

•**12. јул 2023. године** - Третмани сузбијања комараца 14. и 15. јула /www.vrbas.net/

Третмани сузбијања комараца из ваздуха и са земље, на подручју општине Врбас изведени 14. и 15. јула, саопштила је Циклонизација АД.

У складу са повољним метеоролошким условима и оптималном температуром за извођење ефективног третмана, третмани сузбијања одраслих форми комараца целе територије општине Врбас, из ваздуха изведени 15. јула у периоду од 05.00 до 06.30 часова преподне, док је са земље третман изведен 14. јула у периоду од 20.30 до 22.30 часа.

•**17. јул 2023. године** - У току санација последица великог невремена /www.vrbas.net/

Радници Пословне јединице "Чистоћа" ЈКП "Комуналац" већину активности усмерили на санацију штете настале услед олујног невремена које је задесило општину Врбас.

•**05. август 2023. године** - Ради себе и ради природе ! / Еколошки покрет Врбас/

Шест Волонтера ЕПВ из Врбаса и Црвенке, учествовало на волонтерско-едукативном кампу за

младе, од 3. до 6. августа 2023. године у Сремским Карловцима.

Циљ је да се млади са подручја Војводине, упознају са значајем и улогом шума у очувању биодиверзитета, као и да заједно открију на које начине шуме ублажавају последице климатских промена.

•22. август 2023. године - Стоп пропадању Лазиног парка ! /Еколошки покрет Врбас/

У оквиру четвородневне, спортско-туристичке манифестације коју су организовали наши партнери спортско удружење "Лазин парк 2012", претходних дана започели смо уз њих, петицију за редовно одржавање парка, коју су потписали готово сви учесници и посетиоци овог догађаја и то, први дан паб-квиз, потом турнир у стоном тенису, па дводневни бич-волеј турнир, уз ревијалну изложбу олд-стар аутомобила. Наредних недеља наставићемо са прикупљањем потписа подршке.

•29. август 2023. године - Санација депоније у Змајеву /www.vrbas.net/

Екипа ПЈ "Чистоћа" Јавног комуналног предузећа "Комуналац" санирала је дивљу депонију у Змајеву, у Мађарској улици, саопштено је из предузећа.

**ЈКП "Комуналац" део планетарне кампање "Очистимо свет"
петак, 15. септембар 2023.**

Еколошком радионицом о рециклажи за предшколце у вртићу "Бубица" Предшколске установе "Бошко Буха", Јавно комунално предузеће "Комуналац" придружило се једној од највећих еколошких кампања на планети - "Очистимо свет". Прва кампања покренута је 1993. године и има за циљ да подстакне и подржи групе, али и појединце да кроз заједничку акцију покажу бригу за животну средину, саопштено је из ЈКП.

У Врбасу се већ годинама организују еколошке радионице за најмлађе генерације кроз које се деца едукују да брину о својој околини. „Комуналац“, осим што води рачуна о чистоћи општине, брине и о свести грађана да се околина чува. Кроз еколошку радионицу, деца на брз и лак начин усвајају

поступке који воде у еколошки пожељно понашање и развој еколошке свести. Данас је акценат био на рециклажи пластике, а малишани су се упознали и са новим термином 'апциклажа', што подразумева давање старим стварима нове намене. Кроз игру будућим првацима показали смо процес рециклаже, односно, пут од пластичне флаше до плишане играчке, јер рециклажом пластике све се може", рекла је након радионице руководилац Сектора маркетинга у ЈКП "Комуналац", Весна Рогановић.

Главна идеја кампање "Очистимо свет" је да свако у својој средини може да учини мали корак, чија је величина у томе што ће инспирисати још неког из своје околине да учини исто то. То је боље решење него да се одговорност пребацује на неког другог, чуло се на радионици.

РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЉЕ

Редовна делатност Службе за поливалентну патронажу

Локација: Дом Здравља "Вељко Влаховић" Врбас, Палих Бораца 20;

Телефон: 021/7954424;

Телефон: 062/8014640 (од 7:00 до 14:00 часова);

Електронска адреса: polivalentnapatronazavrbas@gmail.com

РАДНО ВРЕМЕ

Радним даном: 07 - 20 часова;

Суботом: 08 - 12 часова;

Недељом: нерадни дан;

Празницима: 08 – 12 часова;

Савети телефоном: радним даном 07 - 09 часова и 13 - 15 часова.

Школе за труднице:

Од јануара до краја новембра одржано је 6 школица за труднице. Обухваћено је 48 трудница.

Школица се одржава 2 пута недељно, по 2 школска часа. Укупно 20 часова, тј. око пет недеља.

Поливалентна патронажна служба је посебна организациона јединица, софистицирана кадровски и технолошки оспособљена да координише и имплементира промоцију здравља кроз индивидуални и групни здравствено- васпитни рад.

Извршене активности Службе поливалентне патронаже везане за Популациону политику у току

2023. године

- Прве посете породиљи у новорођенчету: 320
- Поновне посете породиљи у новорођенчету :1215
- Посете породицама са децом :206
- Посете трудницама: 79
- Посете одојчету (од 2 до 11 месеци): 291
- Посете малом детету (1-2 год.):153
- Посете малом и предшколском детету (4 год.): 157
- Путем телефона (индивидуално здр. Васпити рад) дато је 270 савета младим мајкама и трудницама

Поливалентна Патронажа се осећа благословено.

2. септембар 2023. ·

Одлична сарадња Породилишта ОБ Врбас и Поливалентне патронаже се наставља.

Рад патронажне сестре у породици спроводи се по садржају и обиму превентивних мера у области примарне здравствене заштите ("Службени гласник РС", број 12/12 и број 7/19) и обухвата:

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	САДРЖАЈ	ОБИМ
ТРУДНИЦА	Упознавање са здравственим стањем жене, здравствено - васпитни рад уз давање савета у вези са негом, личном хигијеном и правилном исхраном	96
ТРУДНИЦА - ВИСОКОРИЗИЧНА ТРУДНОЋА	Упознавање са факторима ризика, давање савета у вези са	Према индикацијама

ПОПУЛАЦИОНА ГРУПА	САДРЖАЈ	ОБИМ
ТРУДНИЦА	Упознавање са здравственим стањем жене, здравствено - васпитни рад уз давање савета у вези са негом, личном хигијеном и правилном исхраном	96
ТРУДНИЦА-ВИСОКОРИЗИЧНА ТРУДНОЋА	Упознавање са факторима ризика, давање савета у вези са	Према индикацијама

Здравствена едукација:

Све основне школе на територији Општине Врбас су биле обухваћене следећим предавањима:

1. разред- „Хигијена“-15 разреда
2. разред- „Правилна исхрана и физичка активност“-16 разреда
3. разред- „Опасности по здравље и како помоћи себи“-11 разреда
4. разред- „Пубетет“-17 разреда
7. разред-„Контрацепција“ и „ХПВ инфекција“-16 разреда + 16разреда (7.разреди су имали два предавања у школској 2023/24. години
8. разред- „Полно преносиве болести“ -13 разреда

Предаваља у средњим школама:

- „Контрацепција“- 3 разреда у СМШ „Козма и Дамјан“
 „ХПВ инфекција“- 3 разреда у СМШ „Козма и Дамјан“

„Превенција рака грлића материце-5 разреда у ССШ “4 јули“ и Црвеном крсту Врбас

„Национални дан борбе против дуванског дима“ -3 разреда у ССШ “4 јули“
Предавања у основним школама: одржан је 151 час у циљу здравствене едукације младих.

ПУ “Бошко Буха“ - „Правилна исхрана и физичка активност“ -2 групе деце
„Бебе не доносе роде“- На иницијативу запослених у ЈПУ „Бошко Буха“, у току Дечије недеље, деца су одржана 2 предавања на ову тему
„Светски дан борбе против гојазности“-3 групе деце.

„Дојење је храна, лек и љубав“

Поводом обележавања Светске недеље дојења, у августу, патронажне сестре су одржале једну радионице на тему „Дојење је храна, лек и љубав“. Обухваћено је 11 трудница. Поливалентна патронажа је активна на свом Фејбук профили и дели стручне савете везане за промоцију здравља и превенцију болести. Велики је значај телефонског саветовалишта, путем којег су патронажене сестре до сада пружиле преко 270 стручних савета.

Пројекат „Разиграно родитељство“

Патронажне сестре су се укључиле у пројекат“ Разиграно родитељство“ и отворена је „Школа родитељства кроз игру“. До сада је одржана једна група кроз 24 часа а учешће је узело укупно 10 родитеља. Омогућено је и телевидео саветовалиште, бољи квалитет рада у кућним посетама, као и боља сарадња и повезаност институција из здравственог, социјалног и образовног сектора на нивоу Општине.

„Светски дан борбе против рака“- Предавање женама у МЗ Куцура.

„Здрави стилови живота и здравствени радници“

1. предавање у Општој болници Врбас, присутно 12 здравствених радика.

„Здрави стилови живота и хроничне болести“

2. предавања којима је присутвовало 24 учесника (у ДЗ Врбас)

„Здрави стилови живота и трудноћа“

1. предавање на којима је присутвовало 10 трудница (у ДЗ Врбас)

Извештај се односи на школску годину 23/24, а за осталу популацију-жене, хроничне болеснике и здравствене радике за календарску 2023.г. Тачан број присутне деце на предавањима немамо.

Страх од прегледа је главни разлог зашто се затајило у превенцији рака дојке

Пројекат "Буди храбра-прегледај се" реализује Удружење "Жена уз жену". Циљ пројекта је превенција малигних болести репродуктивних органа код жене и унапређење и очување репродуктивног здравља. У удружење кажу да је страх од прегледа главни разлог зашто се затајило у превенцији рака дојке.

Караван "Буди храбра, прегледај се" Удружења "Жена уз жену", који припадницама лепшег пола до 50 година старости нуди бесплатне, превентивне УЗ прегледе на карцином дојке, посетио је Врбас и Змајево. За само неколико сати у дворишту Месне заједнице Змајево и на Тргу Николе Пашића прегледано је више десетина жена, чиме је на најбољи начин обележен Међународни месец борбе против рака дојке. (<https://www.vrbas.net/info/8730-budi-hrabra-zena-uz-zenu>)

- Путем анкета, које врши караван "Буди храбра-прегледај се" показало да жене не знају када треба да раде ултразвук, а када мамограф, зашто ултразвук треба да се ради од 45 године, а мамограф након четрдесетпете.
- "Превенција је у редовним прегледима. Где постоји генетска предиспозиција за канцер треба да се ради на шест месеци или уколико жена има неки проблем, а здраве жене треба да раде једном годишње.
- То мора да им буде нека рутина и обавеза, да саме себи наметну да тих 10 минута одвоје за себе. То је минимално што могу да ураде за себе, а од великог је значаја.
- „Увек кажемо када крене Караван, један пронађен канцер је један спасен живот" истакла је Ана Дрник, оснивач удружења "Жена уз жену" .
- Болест рака дојке се и даље сматра табу темом у друштву.
- Оснивач удружења "Жена уз жену" и онколошки пацијент, Ана Дрник изјавила је данас да је превенција рака дојке подбацила, јер се та болест и даље у друштву сматра табу темом.

- Сматра да када почне да се прича о карциному дојке у афирмативном контексту, односно, осврне се на хероине које су преживеле, прошле кроз ову борбу и донеле добре одлуке током своје борбе, онда ће се засигурно подићи стање свести.
- "Живимо још увек у неком зимском сну што се тиче ове, а и генерално свих малигних болести, јер нико не воли да прича о ономе што може да га задеси. То је први степен да идемо ка бољој статистици, да гласно и јасно разговарамо о томе, да подсетимо једна другу када смо последњи пут биле, или нисмо биле, на прегледу", рекла је она.
- Према речима Дрник, други степен је да удружења за подршку пацијената, кроз разне активности организује пројекте у којима се жене позивају да буду храбре.
- "Такав један пројекат јесте и наш Караван „Буди храбра-прегледај се“ који следи у марту месецу", објаснила је Дрник.
- Напомиње да жене не иду на превентивне прегледе из страха да ће нешто открити, и додаје да се мора порадити на томе да рана дијагноза значи дефинитивно бољу прогнозу.

Како да се повашам уколико се открије присуство ХПВ вируса у брису или крви?

Присуство ХПВ вируса одређена ризик за наредном гриња материце, кондиломе и гривне инфекције на сексуалне партнере, а сама инфекција не мора бити видљива током целог живота, што се односи и на више других микробоглобалних оних: подпуца (варичел, мазербо, микоплазма, уреаплазма, хламидија).

ХПВ инфекција се може повратити и повратити у организму неколико пута у току живота, а да последњи буду не-предаваци, што зависи од више фактора (попа, наслеђа, отпорности организма, узимања лекова, старости, обима и учестости редовног сексуалног повашања итд).

Према важним ставовима у гинекологији и вирусологији, не препоручује се рутинско употреба антивирусних лекова против ХПВ инфекције.

Препоручује се контрола Папа-бриса код гинеколога једномут годишње, лечење (Словиди?) вирусне брадавице, од високог сексуалног и репродуктивног повашања и повашања по саветима уролога (за мушкарце) и гинеколога (за жене и оба пола у случајевима када то изгледа јасно).

Шта је то одговорно сексуално и репродуктивно повашање?

(мера за смањење ризика за инфекцију ХПВ-ом и друге сексуално преносиве инфекције)

- избегавати раног старуња у сексуалне односе (пре 14 година и пре психолошког зрелости);
- избегавати често мењања партнера и истовременог постојања више сексуалних партнера;
- коришћење контрацепције, а нарочито кондома, када не постоји стални сексуални партнер и до одлуке о детету;
- познавање употребе кондома;
- избегавати информалне методе контрацепције (као што је метода плавоца и непланираног дана и тренинговог одмора);
- не припремати личну контрацепцију (филипа за „дупо посто“) као првенственог метода контроле непланираног старуња;
- непланирано старуња као метода контроле старуња;
- за жене – преглед код гинеколога једномут годишње и по савету;
- за мушкарце – преглед код уролога;
- настојање у сексуалне односе под дејством алкохола или дрога;
- настојање на непланирано и непланирано секс;
- информације тражити од гинеколога, саветодавника за младе, вршњачких водача и стручно рецензираног издана (на интернету, научном интернету);
- саветодавник и историја на ХПВ у ДЦС саветодавника (дијагноза, повашање, анонимно и бесплатно), при званичним и институционалним за здравље и Заводу за здравствено заштиту општине Нови Сад;
- пратила лична историја (као што је историја планирања, као и упознавања (најбоље познати) који се налази више пута током дана, након старуња), детаљна и потпуна дијагноза сексуалне историје на прегледу са као два зупина (заг од историје од инфекције и алергије);
- настојање и непланирано старуња, правилно извршавање;
- избегавати старуња и подпуца пре 18 година;
- планирање да рачуна између парова буду најмање два године;
- планирање и мењање старуња својег детета;

ИНФЕКЦИЈА ХУМАНИМ ПАПИЛОМА ВИРУСОМ (ХПВ) КОД ДЕВОЈАКА И ЖЕНА

Како спречити и надзирати инфекцију хуманим папилома вирусом?

Шта је ХПВ?

ХПВ (хумани папилома вирус) је вирус који се најчешће преноси сексуалним односом. Преко климатично, ХПВ данас представља најчешћу сексуално-преносиву инфекцију (СИ) и инфекцију коју се може спречити и лековати.

И док је хламидија најчешће микробоглобална уролошким стањима, ХПВ вирус је најчешће микробоглобална уролошка стања гриња материце и планира брадавице (кондиломе).

Како се утврђује присуство ХПВ инфекције код жена?

1. Из бриса гриња материце – РСВ метод (гинеколошки узма брис за анализу микроболога), овај преглед се може извршити и у исто време када се узима Папа-брис, који се утврђује степена ризика за рак гриња материце.
2. Из чрпа – серолошки имунохемијски реакцијом за доказивање специфичних антитела (ELISA метод).

ХПВ подпуца вирус и повезаност са ризицима

Постоје високо- и нискоризични типови ХПВ вируса за настанак рака гриња материце.

Све подпуца ХПВ могу имати жене и мушкарци.

Нискоризични типови ХПВ су значајно пророчковани планира брадавице (кондиломе).

Нискоризични ХПВ подпуца: 6, 11, 40, 42, 44, 54, 61, 70, 72, 81

Високоризични ХПВ подпуца: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 56, 58, 59, 68, 73, 82

Зашто су ХПВ инфекције и њихове последице честе?

Најважнији разлог зашто се у нашој земљи чешић него у другим земљама дејављују највише последице ХПВ инфекције (најчешће гриња материце код жена) јесте у томе што:

- жене и мушкарци немају знања о ризицима сексуалног повашања;
- жене и мушкарци не поштују вештаче или не примењују здраве сексуалне повашања;
- жене се не пратидују редовно код гинеколога а мушкарци редовно траже помоћ уролога;
- не примењују се специфичне мере спречавања ХПВ инфекције пре почетка сексуалне активности – вакцине (виноне европске земље користе вакцине против ХПВ инфекције за девојке, а неке за оба пола, у узрасту од 12 година);

Редовним прегледом код гинеколога (за жене) и уролога (за мушкарце) онекоје би се првенствено узгату на ХПВ инфекцију, а код жена и првенствено прекоже напредну гриња материце (дисплазија) и малто би се рутинском медицинском изадањем спречиле првенствено инфекције или дакле развој ових грехова у већу ризика гриња материце код жена.

Мере за спречавање ХПВ инфекције

За младоће и девојке и пре старуња у сексуалне односе:

- Не старуњајте сексуалне односе (својом је рано пре 14 година, а уколико је пре 18 година, значајно је да имате што мање партнера/чи);
- Уколико се са коришћењем кондома;
- Планирајте да први сексуални однос буде миљан и заштитан, без употребе алкохола и других психоемоционалних супстанци;
- Добро је да девојка посети гинеколога пре првог сексуалног односа ради саветовања (мождај је) жене првенствено поштуру);
- Информације се могу добити и у саветодавнику за младе дома здравља или од вршњачких адунатора; не пратидују научно интернет, јер информације могу бити нетачне, или непотпуне;
- вакцине против ХПВ постоје и могу се дати девојцима (чаи и девама), најбоље у доби од 12 година (код нас ису у напреду обавезне вакцинације);

За сексуално активне младоће/мушкарце и девојке/жене:

- Сваки сексуално активна девојка и жена треба да посетује гинеколога једномут годишње а први Папа брис треба да обави најчешће 3 године од почетка сексуалне активности, партнеру првенствено и саветује;
- Младоће/мушкарци и девојке/жене брине о сопственом сексуалном здрављу тако што се до одлуке а значај у договору са партнером/ном, има мењање и безбедне сексуалне односе и планирање и правилно користе контрацепцију;
- Информационе одлуке а весте контрацепција доноси се у договору са партнером/ном, најбоље уз консултацију са гинекологом и урологом;
- Кондом једино у исто време штити од ХПВ и других СИИ и непланираног старуња, како неки 100% заштите, да би шансе у заштити биле највеће, кондом се купује у апотеци, чева на заштитном месту и користи при сваком сексуалном односу, од најчешће почетка до краја, на правилан начин;
- Избегавање сва друге ризичне повашања (као што је сексуални партнер, често промена или истовремено постојање више сексуалних партнера, секс под дејством алкохола и дрога, пушење, недовољна лична заштита итд);

СОЦИЈАЛНО ЗДРАВЉЕ

Сваки човек је истовремено биолошко, психолошко, али и социјално биће јер се већи део наших живота одвија у заједници односно у социјалној средини, у групама које могу бити различите величине и различитих карактеристика, какве су наше породице, школе које похађамо, радна места на којима радимо и зарађујемо, спортски клубови, религијске заједнице, све до општина, градова, држава или читавих регија, које повезују људе из биолошких, етничких, историјских, културних, социјалних, економских, политичких и других разлога.

Особине социјалне средине односно свих социјалних група које смо горе навели могу да буду такве да она омогућава људима добро здравље. Неки од тих предуслова за добро здравље сваког од нас су мир, равноправност, слобода, економска и политичка стабилност, развој, правда, друштвена подршка сваком појединцу или групи којима је подршка потребна, могућност да се свако од нас образује и лечи и слично

Истовремено карактеристике заједнице могу и да представљају склоп негативних чинилаца који озбиљно угрожавају здравље, као што су сиромаштво, економске и политичке кризе, неписменост, незапосленост, немогућност да се људи лече, неравноправност полова, етнички сукоби, ратови, избеглиштво, маргинализација или изолација појединаца или група људи, због тога што се разликују од осталих и многи други догађаји од којих неки могу да се препознају и у нашем друштву.

Социјална компонента здравља подразумева способност да се успешно делује и ради са људима уз присност, поштовање и толеранцију за оне особе које имају другачије ставове, веровања и системе вредности. У складу са напред наведеним је и дефиниција СЗО из 1984. године, која сагледава здравље као могућност до које појединац или група може да са једне стране оствари тежње и задовољи сопствене потребе, а са друге стране да се суочи са проблемима из окружења и да их решава у складу са присутним могућностима.

Квалитет здравља сваког од нас јесте условљен нашим понашањем и нашим избором да избегавамо ризике по здравље и останемо што дуже "власници" сопственог доброг здравља или пак да их несвесно или свесно узимамо излажући се опасности да оболимо од неке болести. Наше понашање у односу на здравље изграђујемо од рођења и то под утицајем прво породице, а касније под утицајем свих горе наведених група којима као јединке током живота припадамо (школе, спортске организације, цркве, радне организације у којима радимо, локалне заједнице и друго) тако да приказана повезаност сваког човека са степеном целокупне развијености друштва потврђује колико велики утицај на здравље у позитивном или пак негативном смислу има све оно што се догађа у друштву, као месту где се одигравају наши животи.

Социјално насиље

Чувам те

<https://cuvamte.gov.rs> > sta-je-nasilje

Шта је социјално насиље

Социјално насиље, социјално понашање, социјално насиље у школи и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Социјално насиље у школи

Облици социјалног насиља у школи, односно понашања и злостављања деле се по нивоима, од првог до трећег нивоа и могу бити следећи:

Први ниво социјалног понашања, односно социјалног насиља у школи и злостављања може бити - добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Други ниво социјалног понашања, социјалног насиља у школи и злостављања може бити - ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Трећи ниво социјалног понашања, социјалног насиља у школи и злостављања може бити - претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Дакле, социјално насиље у школи међу вршњацима се дешава када се неко искључује из групних активности, оговара, када се причају лажи о некој особи, или се наговарају други да се с том особом не друже.

Жртве социјалног насиља су ученици који су изоловани из друштва, игнорисани од стране другова, трпе шиканирање, оговарање, те се о њима измишљају разне приче које обично немају истинит садржај.

Шта ако сте претрпели или трпите социјално насиље?

Немојте се са иницијатором трача расправљати или свађати у јавности. Изазивање сцене или заузимање одбрамбеног става само ће им потврдити да су били у праву кад су покренули трач. Најбоље је избегавати их и не говорити ништа.

Уколико трач дође до вас, можете рећи нешто попут: "А то се прича о мени?" Оваква реакције је мач са две оштрице - то што се не браните показује другима да немате шта да кријете, а уз то одговорност за трач пребацујете на онога ко трачари.

Ако вас питају да ли је трач тачан, можете одговорити "Наравно да није, али бих волео/ла да знам зашто је неко то измислио".

Искажите своја осећања пред родитељима или неким блиским особама. На тај начин ћете се лакше суочити са вршњацима и нећете реаговати љутњом, која би могла довести и до других облика насиља.

Немојте да враћате истом мером, јер на тај начин и ви бисте вређали и наносили штету неком другом, а насиље се не би прекинуло.

Запамтите да без обзира шта кажете или учините, неки људи ће и даље веровати трачу. Циљ је да последице сведете на најмању могућу меру, али је немогуће да свакога уверити у вашу страну приче.

Током 2023. године у Центру за социјални рад у Врбасу је евидентирано 130 лица која су трпиле насиља и исти предмети су процесуирани по Породичном или Кривичном закону. Поред тога евидентиран је повећан број особа код којих је процењено постојање партнерског или другог породичног конфликта. Сви наведени случајеви прошли су комплетну стручну процедуру у ЦСР Врбас и разматрани су понаособ на састанцима радне групе са представницима ПС Врбас и ОЈТ Врбас. По налогу ресорног министарства, учешће Тима у раду са жртвама, представља тешкоћу, због повећаног обима посла и ангажмана, недостатак барем још једног стручног радника уз водитеља случаја. Рад на предмету се не завршава достављањем извештаја надлежним институцијама, већ захтева континуирану подршку жртви и породици, у складу са сачињеним Планом услуга. Најновији Налог МИНРЗС упућује Центре да се баве безбедношћу жртве путем активне сарадње са управама за извршење кривичних санкција и полицијским управама и станицама током лишења слободе извршиоца насиља, са циљем процена потреба жртве и планирање њене заштите. Комплексност рада у превенцији и заштити особа које су преживеле насиље захтева додатни ангажман стручних радника, како би се доследно примењивали закони, правилници, уредбе и други акти.

У мају месецу 2015. године, ЦСР Врбас је потписао „*Споразум о сарадњи на локалном нивоу у ситуацијама насиља у породици*“ међу институцијама на локалу. Такође је председник општине Врбас формирао *Кординационо тело за спречавање и сузбијање насиља у породици*, 20.04.2015. године. У складу са инструкцијама истог протокола, формиран је **Интерни тим за сузбијање насиља у породици и партнерским односима**. Тим чине сви запослени стручни радници Центра. Начин рада смо ускладили са истим протоколом, тако да се: провери валидност поднеска, задужи радник, размењују информације, по потреби са: Полицијском станицом, СХМП, ОЈТ-ом, Прекршајним судом, Одељењем психијатрије, образовним институцијама, а потом врши почетна процена, планира услуге, те прати реализација плана. Полицијска станица осигурава безбедност, а ЦСР се ангажује на обезбеђењу минимума егзистенционалних услова, пружању породично-правне помоћи, пружању саветодавно терапијских услуга, упозорава насилника, покреће поступке у име лица под стартељством, учествује у поступцима, спроводи психосоцијалне третмане, прати ефекте рада.

У сарадњи са ПС и СХМП, Центар за социјални рад спроводи и услуге 24. часовне неодложне интервенције.

Ступањем на снагу Закона о спречавању насиља у породици, повећала се ефикасност у заштити особа које трпе или су у ризику да претрпе насиље.

ПРЕПОРУКЕ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНОГ ЗДРАВЉА

Већ је познато да је здрав начин живота главни фактор дугог живота, али нова истраживања показала су да су и хобији и социјална интеракција једнако важни за здравље, 8 разлога зашто би требало да имамо хоби:

- Бићемо активни – Људско тело није предвиђено да мирује. Оно би требало да се креће, расте и развија се. Одређени хобији вам могу помоћи да пружите свом телу оно што му је заиста треба.
- Ослободићемо се стреса – Када су вам мозак и тело ангажовани нечим што волите, немате времена, али ни потребе да размишљате о послу, свакодневним обавезама, нити да се оптерећујете било чиме. Након бављења омиљеним хобијем бићете опуштени и спремни за нове изазове.
- Научићете да будете стрпљиви – Ако почињете да се бавите неким хобијем од нуле, мораћете да научите да радите нешто сасвим ново и непознато. Самим тим, научићете и да будете стрпљиви јер ништа се не може научити преко ноћи.
- Нема досадне – Када вам је досадно, обично посежете за даљинским или мобилним телефоном, али ако имате хоби или више њих, никада вам неће бити досадно. А ако вам није досадно, нећете ни трошити своје време на лоше навике.
- Нова перспектива и поглед на свет – Који год хоби да изаберете, бићете изложени новим изазовима. На нове изазове је потребно одговорити новим и свежим идејама, а то је једино могуће ако све гледате из другачије перспективе.
- Ширимо своје знање – Поред нових вештина, што се више будете бавили хобијем, тако ће се развијати и ваше знање о њему. Ваш мозак ће бити захвалан на томе.
- Веће самопоуздање – Ако вас нешто заиста занима и радите то из љубави, велика је вероватноћа да ћете у томе бити успешни. А успех са собом доноси и веће самопоуздање, али и самопоштовање.
- Излазимо из своје зоне комфора – Излазак из зоне комфора некада делује непријатно, али оно што се налази ван зоне комфора увек је вредно тог изласка.

Традиција чувања раскошне технике ткања од заборава

Некада је готово свака кућа у Врбасу имала разбој, а вештина ткања преносила се са колена на колена. Данас су разбоји ван музеја реткост, а умешне ткаље су још ређе. Инструкторка ткања Анка Лалић и ткаље Геронтлошког центра Врбаса већ петнаест година од заборава чувају најраскошнију технику ткања - клечање. Ткање у техници клечање веома је мукотрпно. Треба уложити доста радних сати и стрпљења да би се откало јако мало. Основ клечане тканине је од памука, кудеље или од вуне, а тканине се раде на хоризонталним разбојима са 2 ните - у Војводини, или на вертикалним разбојима, како се ткају пиротски ћилими.

Поред тканих шалова, прекривки за кревете, ћилима и торби, ткаље Геронтолошког центра израђују и делове народних ношњи које им наручују фолкорна друштва из свих делова Србије и региона.

Чланице Актива жена Прве Месне заједнице Стари Врбас се баве израдом уникатних ткачких предмета, плетива и домаћих рукотворина... Израђујемо ешарпе, крпаре, чарапе, шалеве, плетиво, женске одевне предмете и др. Врбас, Светозара Марковића 29.

ПРОЈЕКТИ

22. мај 2023. Пројекат „Мој први смеч“ и у општини Врбас /www.vrbas.net/

Одбојкашки савез Србије потписао је уговор са тројицом професора физичког васпитања из општине Врбас - Милошем Бјелицом, Велимиром Миличковићем и Миланом Иванићем из основних школа "Бранко Радичевић" из Равног и Савиног Села и "Јован Јовановић Змај" из Змајева, према којем кроз пројекат "Мој први смеч" одбојку бесплатно тренира око 80 дечака из општине Врбас.

26. јун 2023. Врбас и Мала школа поново потврдили хуманост /www.vrbas.net/

Врбашки тренинг центар, Хумани Врбас и Удружење Осмех организовали су првих дана јуна у на теренима Мале школе једну од највећих хуманитарних акција у Србији - II хуманитарни турнир у баскету 3x3. Како је саопштено после детаљног обрачуна разних параметара, укупно је учествовало 150 баскеташа у 30 екипа, подршка је стигла од 60 спонзора, прикупљено је 1,1 милион динара за лечење деце из општине Врбас, док је 60.000 динара усмерено у сређивање дворишта вртића "Полетарац". Упоредо, на фудбалском терену је организована забава за децу, томбола и разни други садржаји. Турнир је био под генералним покровитељством општине Врбас.

Пилот пројекат „Свако дете има право да одраста здраво“

У оквиру реализације пилот пројекта „Свако дете има право да одраста здраво“, у циљу јачања развојног система физичког и здравственог васпитања и спорта у Републици Србији, а у коме учествују Министарство просвете, Министарство здравља и Министарство спорта, у Новом Саду је одржан први јавни родитељски састанак.

Министарка здравља Даница Грујичић истакла је да ће се пројекат спроводити првенствено код ученика основних и средњих школа, али га је потребно пренети и на вртиће, како би се и код најмлађе деце појачала свест о важности здравља и развоја физичких способности.

"Када у једном одређеном узрасту дете стекне свест да два пута недељно има два сата за неку врсту физичке активности то постаје навика. То је вероватно следећа фаза пројекта, а ово су за сада

специјални прегледи посебно за децу која се баве спортом", рекла је Грујичић.

У оквиру пројекта биће прегледано 3420 деце на територији целе Србије. Укључено је 76 домова здравља који организују систематске/спортско медицинске прегледе, а које ће обављати педијатари у школама. Циљ ових прегледа је, поред утврђивања здравственог стања, и провера здравствених способности деце за учешће у школском спорту.

У оквиру Меморандума о сарадњи, планирани су јавни родитељски састанци на којима ће се кроз излагања стручњака на разноврсне теме и из различитих улога говорити о организацији предмета "Физичко и здравствено васпитање" у образовним установама у Републици Србији, као и о спортским прегледима, здравственим аспектима и могућностима бављења спортом.

"Свако дете има право да одраста здраво" у Савином Селу

четвртак, 05. октобар 2023.

Основна школа "Бранко Радичевић" у Савином Селу једна је од 73 основне школе у Србији укључене у велики пројекат "Свако дете има право да одраста здраво". На овом пројекту сарађују Министарство просвете, Министарство здравља и Министарство спорта, свако у домену своје надлежности, а практичне активности на терену реализује још један партнер - Покрајински завод за спорт и медицину спорта. Овим поводом у школи су данас вршени спортско - медицински прегледи и моторичка тестирања ђака, а резултати који се добију након обиласка свих школа требало би да допринесу стварању јачег система физичког и здравственог васпитања од најранијег узраста, као и подизање свести о важности неговања здравих стилова живота.

"Развој психофизичких способности и неговање здравих стилова живота уз активно укључивање ученика, треба да допринесу развоју позитивних људских вредности код ученика, унапређивању односа заснованих на међусобном поштовању и сарадњи, као и солидарности уз уважавање различитости. Концепција физичког и здравственог васпитања не заснива се само на физичком васпитању као обавезном предмету, већ на јединству часовних, ванчасовних и ваншколских активности. Зато школе, поред редовне наставе, слободних наставних активности и изборног програма, односно обавезних делова школских програма, реализују и друге програме у намери да одговоре на специфична интересовања својих ученика", неке су од главних смерница при реализацији пројекта "Свако дете има право да одраста здраво".

Прегледима и тестирању у ОШ "Бранко Радичевић" присуствовали су Татјана Медвед и Дејана Васић, народне посланице и чланице Пододбора за спорт, и др Данијел Жупић, директор Покрајинског завода за спорт и медицину спорта.

"Циљ пројекта је изнедрити најбоља решења за унапређење наставе физичког васпитања. Свако од нас је одговоран да да свој максимум и допринос да физичко васпитање вратимо на најузвишеније место у друштву, јер ту се утемељује и развија здравље деце, деца су стубови на којим ће лежати наша нација и друштво сутра. Физичко васпитање мора бити део сваког дана у школи, препорука Светске здравствене организације је да то буде сат времена свакога дана, код нас 45 минута код основаца, а у средњој школи, уместо два, четири часа недељно. Лекарски прегледи које вршимо обезбедиће нам континуитет у увиду у њихово здравствено стање, осим редовних систематских прегледа, али уз укључивање обавезног ЕКГ прегледа и увида у крвну слику, како би утврдили право здравствено стање наше деце и поправили га. Неки извештаји, као извештај Института за јавно здравље, били су упозоравајући и морали смо нешто учинити. Зато и пројекат „Свако дете има право да одраста здраво“, рекла је Медвед.

Др Данијел Жупић, директор Покрајинског завода за спорт и медицину спорта, захвалио је Министарству просвете, Министарству здравља и Министарству спорта на указаном поверењу Покрајинском заводу за спорт и медицину спорта Војводине да на територији Покрајине изврши контроле и тестирања.

"Радује ме када дођемо у мања места као што је Савино Село и добијемо прилику да видимо како се развијају деца у руралним срединама, посебно у односу на децу из градова. Покрајински заводи за спорт и медицину спорта добиће кроз ове активности мноштво информација које ћемо моћи поредити са нашом базом тестова и да дођемо до најоптималнијих решења за развој наставе физичког васпитања и сам развој деце. Можемо видети да се и они радују што имају прилику да прођу кроз тестове и мерења, а ово је добра прилика и за размену искустава са колегама, професорима физичке културе, за саветовање и отклањање могућих грешака", рекао је др Жупић.

Посланице Татјану Медвед и Дејану Васић у Савином Селу дочекао је Милан Глушац, посланик Народне Скупштине РС, из општине Врбас, изражавајући задовољство што су при одабиру школа за реализацију пројекта издвојиле и две школе у општини Врбас, основну у Савином Селу, и Средњу стручну школу "4. јули", у којој ће се, такође, вршити контроле и тестирања.

"Добро је да будемо део пројекта који се односе на децу и бригу о њиховом здравом одрастању. Ради се у синергији три министарста - Министарство просвете, Министарство здравља и Министарство спорта, а управо смо на овим пољима, уз подршку Владе Србије и председника Александра Вучића, као и уз подршку Покрајинске владе, учинили значајна унапређења. Када је у питању здравство реконструисали смо у великом делу Општу болницу и опремили је савременим апаратима, затим уредили амбуланту у Равном Селу, а исто се планира и за амбуланту у Савином Селу. Када говоримо о спорту, локална самоуправа успешно подржава рад више од 40 клубова, којима су сви садржаји у Центру за физичку културу бесплатно на располагању, затим реконструисамо и уређујемо спортске сале и спортска игралишта, као што је фудбалски стадион, а када говоримо о просвети реконструисане су многе школе и вртићи", рекао је Глушац.

УНИЦЕФОВ ПРОЈЕКАТ „Подстицајно родитељство кроз игру“

Месец родитељства за подршку сигурном одрастању

петак, 09. јун 2023.

Општина Врбас, заједно са партнерима – Јавном предшколском установом "Бошко Буха," Домом здравља "Вељко Влаховић", Центром за социјни рад, Јавном библиотеком "Данило Киш" и Туристичком организацијом општине Врбас, обележилла током јуна низом програма "Месец родитељства".

У уторак, 20. јун у 17.30 часова, у ЈБ "Данило Киш", оджана је радионица за децу и родитеље "Игра ми је храна", на којој су говорили психолог Бојана Јоцовић Делић и васпитачи Слађана Татарски и Јелена Митровић.

У понедељак, 26. јуна од 09.00 до 12.00 часова, одржана је радионица и продајни базар колача и дечијих рукотворина "Сваки тренутак је важан"; учествовала деца, родитељи и васпитачи вртића "Вила", "Звезда" и "Бубица"; игралиште код храма у центру Врбаса.

од 09.00 до 12.00, на игралишти код храма одржан је продајни и хуманитарни базар "Наше огњиште среће", организације Хумани Врбас и Друштва за помоћ МНРО

уторак, 27. јун 2023. "Месец родитељства" за јачу и бољу породицу

У оквиру програма "Месец родитељства", у Врбасу се ових дана спроводе бројне активности - радионице, предавања, промоције, играонице, базари, све у циљу јачања породице. Програме спроводе јавне установе и организације укључене у организацију програма "Месец родитељства" - ПУ "Бошко Буха," ДЗ "Вељко Влаховић", Центар за социјални рад, ЈБ "Данило Киш", Туристичка организација општине Врбас и удружења грађана.

"Центар за социјални рад промовише услугу „Породични сарадник“, чија је сврха унапређење капацитета породице на пољу безбедности деце и стварања услова за њихов квалитетан развој у породичном окружењу. Ова услуга може да подразумева практичну подршку, саветодавне и едукативне активности, као и услуге заступања и посредовања у друштвеној заједници. Предшколска установа промовише своје програме „Разиграно родитељство“ и „Подстицајно родитељство кроз игру“, који су усмерени на веће учешће очева у одгајању деце, затим промоцију и истицање важности игре у одрастању, промоцију читања и сличних садржаја, док Поливалентна патронажа Дома здравља промовише Школицу за родитељство и унапређење способности за негу и бригу о бебама. Како би све ове услуге и садржаји родитељима били лако доступни и како би се обезбедила координација у пружању услуга, општина Врбас формирала је Радно тело за подршку подстицајном родитељству и развоју деце, у којој су представници установа из области образовања, здравства и социјалне заштите", рекла је поводом "Месеца родитељства" Тијана Алексић, заменица

председника општине Врбас.

ЈУН - МЕСЕЦ РОДИТЕЉСТВА

ПОДСТИЦАЈНО РОДИТЕЉСТВО КРОЗ ИГРУ

20. јун 17:30 часова
„Игра ми је храна“
радионица за децу и родитеље -
психолог Бојана Јоцковић Делић и
васпитачи Слађана Татарски и
Јелена Митровић
Библиотека „Данило Киш“

26. јун 9-12 часова
„Сваки тренутак је важан“
радионица и продајни бazar
колача и дечијих рукотворина -
деца, родитељи и васпитачи вртића
„Вила“, „Звездица“ и „Бубица“
игралиште код Храма

28. јун 9-12 часова
„Сви смо ми различити, али једнако
вредни“ радионица за децу из
маргинализованих група и децу из
Предшколске установе -
волонтери Црвеног крста Врбас
Сликање лица за децу „Вила четкица“
игралиште код Храма

27. јун 9-12 часова
Продајни и
хуманитарни бazar
Удружење „Наше огњиште среће“,
Хумани Врбас и МНРО „Кућица“
игралиште код Храма

29. јун 17:30 часова
„Од читања се расте“
радионица за децу и родитеље -
психолог Бојана Јоцковић Делић и
васпитачи Слађана Татарски и
Јелена Митровић
Библиотека „Данило Киш“

У ТОКУ МЕСЕЦА РОДИТЕЉСТВА ПОЛИВАЛЕНТНЕ ПАТРОНАЖНЕ СЕСТРЕ ЋЕ ОРГАНИЗОВАТИ КУЋНЕ ПОСЕТЕ ОДОЈЧЕТУ И МАЛОМ ДЕТЕТУ КРОЗ АКТИВНОСТ "ЧИТАЊЕ КЊИГЕ СА БЕБОМ И ДЕТЕТОМ" И ТАКО ДАТИ ПОДРШКУ РОДИТЕЉИМА И ЊИХОВОЈ ДЕЦИ У РАНОМ РАСТУ И РАЗВОЈУ

У ТОКУ МЕСЕЦА РОДИТЕЉСТВА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ВРБАСА ЋЕ РЕАЛИЗОВАТИ УСЛУГУ "ПОРОДИЧНИ САРАДНИК". СВРХА УСЛУГЕ ЈЕ УНАПРЕЂЕЊЕ КАПАЦИТЕТА ПОРОДИЦЕ ДА ОМОГУЋИ БЕЗБЕДНОСТ ДЕТЕТА И УСЛОВЕ ЗА ЊЕГОВ КВАЛИТЕТАН РАЗВОЈ У ПОРОДИЧНОМ ОКРУЖЕЊУ

У ТОКУ МЕСЕЦА РОДИТЕЉСТВА БИБЛИОТЕКА "ДАНИЛО КИШ" РАСПИСУЈЕ ЛИКОВНИ КОНКУРС ЗА ДЕЦУ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА НА ТЕМУ "ТАТА, МАМА, ИГРАЈТЕ СЕ СА НАМА" ОД 10. ДО 23. ЈУНА. РАДОВИ ЋЕ БИТИ ИЗЛОЖЕНИ НА ДЕЧИЈЕМ ОДЕЉЕЊУ БИБЛИОТЕКЕ У ПОСЛЕДЊОЈ НЕДЕЉИ ЈУНА

ОПШТИНА
ВРБАС

ЈАВНА
ПРЕДШКОЛСКА
УСТАНОВА
БОШКО БУХА

ДОМ ЗДРАВЉА
ВЕЉКО
ВЛАХОВИЋ

ЦЕНТАР ЗА
СОЦИЈАЛНИ
РАД

ЈАВНА
БИБЛИОТЕКА
ДАНИЛО
КИШ

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
ОПШТИНЕ ВРБАС

"Разиграно родитељство" за лепше и здравије одрастање

понедељак, 04. децембар 2023.

У завршном кораку реализације пројекта "Подршка локалним самоуправама за ширење добрих политика и пракси подршке родитељству" - "Разиграно родитељство", учесницима у програму - Предшколској установи "Бошко Буха", Дому здравља "Вељко Влаховић" и Центру за социјални рад, уручене вредне донације за лакше спровођење новоусвојених пракси. Овај програм и пројекат заједно координирају УНИЦЕФ и ЛЕГО Фондација, а општина Врбас постала је његов део уз подршку Сталне конференције градова и општина - СКГО.

"Циљ програма „Подршка подстицајном родитељству кроз игру“, је да се унапреди квалитет услуга за децу раног узраста и њихове родитеље, кроз подршку родитељима у стварању сигурног окружења, доброг здравља, одгајања у складу са потребама детета и раног учења кроз игру. Програмом су покренуте промене на четири нивоа: родитељске праксе, институционалних и професионалних капацитета здравства, образовања, социјалне заштите и локалних услуга намењених пружању доступне, квалитетне и одрживе подршке родитељима, затим јавних политика и прописа, као и уравнотеженог учешћа оба родитеља у подизању деце и развоју односа родитеља и детета од рођења", истакла је приликом уручивања донација Тијана Алексић, заменица председника општине Врбас. Као посебну вредност пројекта, Алексић је истакла да су из њега "израсле" три нове услуге у општини Врбас - услуга породичног сарадника у Центру за социјални рад, Школица раног развоја у Предшколској установи, и Школица родитељства у Дому здравља.

Све установе које су добиле донацију - лаптоп рачунаре, мултифункционалне колор штампаче, пројекторе, интерактивне табле, танграме и другу опрему, већ раде на реализацији пројекта и остварују значајне помаке у оспособљавању запослених. Татјана Радовић Тадић, патронажна сестра и координаторка у УНИЦЕФ-овом пројекту "Разиграно родитељство", покушаће да усвојене

вештине и знања имплементира у Дом здравља "Вељко Влаховић".

"Наша установа, Дом здравља, организоваће ускоро Школу родитељства. У Школи за труднице до сада нисмо имали очеве, а сада их мотивишемо и ангажујемо за Школу родитељства. Прилагодили смо теме које обрађујемо у Школи за труднице, новом програму под називом Подстицајно родитељство, и увели у рад нове стручњаке попут психолога, педагога, педијатра и педијатријске сестре. Очеви ће сада имати прилику да боље и активније учествују у раду и пронађу своје место у бризи и нези беба, осетиће се корисније, а бебе и деца ће бити задовољнији, имаће бољу повезаност са радотелјима, за добробит целе заједнице", рекла је Радовић Тадић.

Теме "Разиграног родитељства" обрађиване су и у ПУ "Бошко Буха" и чак 18 практичара установе прошло је кроз обуку коју предвиђа овај пројекат.

"Неке сегменте програма већ примењујемо у нашем свакодневном раду са родитељима. Планирамо веће учешће очева у разним активностима, организујемо радионице за тате, које су биле лепо посећене, а организовали смо и трибину поводом Месеца менталног здравља - Поддршка психолошкој отпорности деце. У наредном периоду очекује нас Школица раног развоја, која би требала да кроз трибине, предавања и радионице обједини бројне појединачне теме, важне за здрав развој деце", рекла је Бојана Јоцовић Делић, психолог.

Највише активности спроведено је током јуна - Месеца родитељства, када су биле организоване радионица за децу и родитеље "Игра ми је храна", радионица и продајни базар колача и дечијих рукотворина "Сваки тренутак је важан", па затим хуманитарни базар Удружења "Наше огњиште среће", радионица за децу из маргинализованих група и децу из ПУ "Бошко Буха" под називом "Сви смо ми различити, али једнако вредни", и, на крају, радионица за децу и родитеље "Од читања се расте". Такође, у Месецу родитељства поливалентне патронажне сестре посећивале су одојчад и малу децу у акцији "Читање књиге са бебом и дететом", док је Центар за социјални рад реализовао услугу "Породични сарадник", како би се унапредио капацитете сваке породице за добар и безбрижан развој деце у породичном окружењу.

Врбас део манифестације "Дани породице"

Са жељом да додатно и новом енергијом да допринос заједничкој промоцији најважнијих

вредности – породице, родитељства и деце, општина Врбас, била је и ове године део манифестације "Дани породице", коју су у Перлезу заједнички организовали Министарство за бригу о породици и демографију и Град Зрењанин.

Тијана Алексић, заменица председника општине Врбас, истакла је овом приликом да је локална самоуправа искористила прилику да свим посетиоцима врбаског штанда представи разне мере које локална самоуправа реализује како би подржала породицу и помогла подизање и одрастање деце. "Општина Врбас спроводи и реализује скуп активних мера популационе политике, како би наше породице лакше учврстиле своје темеље и успешније се развијале. Подршка новорођеним бебама и родитељима, подршка за децу у вртићима, разне подршке за ученике свих узраста, затим подршка социјално угроженим, само су неки од видова подстицаја које општина Врбас обезбеђује и нуди својим грађанима. Када се ове локалне мере споје са системским, пронаталитетним мерама Републике Србије и АП Војводине, уверена сам да породице у Врбасу и Србији из године у годину јачају, јесу стуб друштва и у сигурнијем окружењу подижу своје потомство. Борба за породицу је борба за будућност Србије. Подршку за оно што чинимо добили смо и од потпредседника Владе, Милоша Вучевића, и министара Дарије Кисић, Данице Грујичић и Зорана Гајића, који су посетили наш штанд", рекла је Алексић.

Скуп у Перлезу отворио је изасланик председника Републике Србије Александра Вучића, потпредседник Владе Републике Србије и министар одбране Милош Вучевић. "Верујемо да људи који воле своје породице, који воле своје родитеље, који воле своју децу и туђу децу, само ти људи могу да разумеју, воле и поштују друге људе. Да људи који не воле своју породицу или не воле свој град и своју државу, не могу да воле ни друге градове, ни друге државе, ни друге народе", рекао је Вучевић. Присутнима се обратила и министарка за бригу о породици, Дарија Кисић Тепавчевић, а свечаном отварању присуствовали су и министарка здравља Даница Грујичић и министар омладине и спорта Зоран Гајић, као и представници Покрајинске владе.

У оквиру манифестације четрдесетак локалних самоуправа представило је своје мере пронаталитетне политике, организоване су бројне активности и радионице за децу, као и "Базар здравља" и бесплатни прегледи за све посетиоце. У уметничком делу програма учествовали су хор "Чаролија", оперска певачица Милица Досковић и певачица Леонтина.

ПРОЈЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ИЗ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ВРБАС

Удружење медицинских сестара и здравствених техничара Дома здравља „Вељко Влаховић“ Врбас

Учешће на XIV Конгресу Савеза здравствених радника Војводине: „Делимо знање и искуство“

Удружење медицинских сестара и здравствених техничара Дома здравља „Вељко Влаховић“, из Врбаса, који има 124 члана, написали су пројекат: Учешће на XIV Конгресу Савеза здравствених радника Војводине: „Делимо знање и искуство“. Припрема за Конгрес почела је 01.02.2024. године, а Конгрес траје од 27.05.-30.05.2024. године. Област пројекта је: континуирана медицинска едукација средњег, вишег и високог кадра у здравству.

Период реализације пројекта је од 01.02.2024. године, припрема стручних радова, у мају 2024. Године, Конгрес СЗРВ на Копаонику. У јуну сумирање резултата Конгреса.

Опис активности је:

1. Фаза: од 01.02.-14.02.2024. године- анкетирање чланства о жељи за активним учешћем на Конгресу;
2. Фаза: 28.02.2024. године -састанак ИО Удружења ради доношења одлуке о укупном броју пасивних учесника Конгреса у односу на број активних;
3. Фаза: од 01.03.2024. године- пријава стручних радова за Конгрес;
4. Фаза: присуство на Конгресу у мају 2024. године;
5. Фаза: 15.06.2024. године- састанак ИО Удружења-Евалуација Конгреса и припреме за трансфер иновација осталим члановима Удружења.

Циљеви:

1. Стицање нових знања и вештина из области здравствене неге са циљем да се имплементирају у примарну здравствену заштиту у Дому здравља у Врбасу. Тако би подигли на виши ниво све облике превенције и очување здравља становништва општине Врбас, као и квалитет њиховог живота;
2. Размена искуства и иновација са учесницима Конгреса из целе Војводине;
3. Добијање 6 бодова неопходних за обнављање лиценце чланова Удружења;
4. Преношење новостеченог знања са Конгреса осталим члановима Удружења (124), а то су све медицинске сестре и здравствени техничари запослени у Дому здравља и Геронтолошком центру у Врбасу.

„МултиС“ удружење оболелих од мултиплексклерозе ЈБО

редовно контактира своје чланове, ажурира базу података, организује предавања психо-социјалне помоћи за оболеле од МС-а, и чланове породице. Обезбеђујемо хуманитарну помоћ и обављамо кућне посете за непокретне чланове, као и обележавање значајних датума:

- Дан особа са инвалидитетом;
- Скупштина удружења;
- Нова година и сличне манифестације.

Одржавамо трибине на разне теме, када се окупе сви наши чланови на скромном ручку и пригодном културно-уметничком програму. За наших 10 чланова који живе на територији општине Врбас. Дужи низ година обезбеђујемо финансијску помоћ. Добијена средства од општине Врбас, Удружење преумерава нашим члановима као помоћ за плаћање (рачуна за струју, куповину огрева, хране и лекова).

Међуопштинска организација слепих и слабовидих Кула, Врбас, Оцаци

НАЗИВ ПРОЈЕКТА: Развој и унапређење здравствене, социјалне и инвалидске заштите слепих и слабовидих општине Врбас

• ПЕРИОД РЕАЛИЗАЦИЈЕ: 01.01./31.31.12.2024.

• ОПИС АКТИВНОСТИ: Организација слепих помаже слепим и слабовидим лицима у пословима за остваривање законских права и других бенефиција и у седишту организације и на територијама општина њених чланова. Организује радно окупационе радионице, културне и спортске активности у циљу оспособљавања за радно ангажовање и равноправно укључивање у заједницу. Издаје чланске карте, књижице, снадбева домове здравља и болнице са картонима за учлањење, сарађује са офтамологима у општинама које покрива. Радимо патронажни обилазак у свим насељеним местима, набављамо учила за слепу и слабовиду децу и старамо се о набавци помагала преко Фонда ПИО или Фонда за здравство.

ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА: Циљеви пројекта су решавање специфичних потреба слепих и слабовидних општине Врбас у областима социјалне и инвалидске заштите, културе, информисања, школовања, запошљавања, оспособљавања, спорта и др, као и рад на њиховом потпуном укључивању у све сфере живота.

Радионице: „Могу и ја“, „Певај и кажи али лепо“

Удружење за борбу против дијабетеса града Врбаса „Плави Врбас“

Редовним пројектним активностима Плавог Врбаса вишеструко смо успели у реализацији циљева као што су **отривање новооболелих људи, оснажавање и мотивација особа оболелих од дијабетеса, као и породица чији су чланови оболели од дијабетеса.** Такође, пројектним активностима успели смо да подигнемо свест о појму шећерне болести, као и шта све ово стање носи, као што су слепило, ампутације екстремитета, срчана обољења.

Акције су вршене од месеца априла до месеца децембра 2023. године, уз велику подршку *Општине Врбас, Савета за здравље Општине Врбас, Дијабетолошког савеза Србије, Апотеке Врбас, Црвеног Крста из Врбаса, као и других волонтера и пријатеља Удружења и донатора,* који су омогућили реализацију пројекта. Због ограничених финансијских средстава, „Плави Врбас“ је морао да прилагоди предавања на онлине начин рада, где су презентована предавања Дијабетолошког Савеза Србије (са линкова у прилогу пуштана су предавања лекара), док су мерења шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу и крвног притиска и подела едукативних флајера, вршена једном месечно у просторијама Удружења.

Датуми и реализације састанака су:

-09.04.2023. Тема састанка је: „**Акутне и хроничне компликације дијабетеса**“, предавачи су били: ендокринолог доц. Др Ђорђе Поповић УКЦ Војводине, нефролог асс. Др Ана Булатовић, КБЦ Звездара.

09.04.2023. у интервалу од 09-11 у просторијама „Плавог Врбаса“ вршено је мерење шећера у крви, телесне тежине и висине, процента масноће у телу, крвног притиска и подела флајера. <https://www.youtube.com/watch?v=OUM8oPzkW4M>

-Светски дан здравља 07.04.2023. Светска здравствена организација посветила је особама оболелим од дијабетеса, стога је *Савет за здравље општине Врбас,* организовао предавање на тему дијабетеса и здраве исхране, чији су предавачи били др Бојана Копривица, специјалиста ендокринолог и др Гордана Балаћ, нутрициониста са Института за јавно здравље Војводине. Већ сутрадан

08.04.2023. Удружење „Плави Врбас“ је организовало проверу нивоа шећера у крви у просторијама Апотеке Врбас уз поделу едукативних флајера.

Програм одмора и опоравка за лица са инвалидитетом

Учесници Заједничког програма за инклузију Црвеног крста Врбаса били су део програма одмора и опоравка од 01. до 08.09. 2023.године у Добрим водама у Црној Гори.

Удружење „Мултиарт“

Назив пројекта – Инклузија није илузија-помоћ и подршка деци и младима са развојним тешкоћама и свим облицима инвалидитета и њиховим родитељима

Трајање пројекта – 01.01.2023. – 31.12.2023.

Пројекат се примарно односи на подршку деци са тешкоћама у развоју, и њиховим родитељима, и у потпуности је прилагођен њиховим потребама. Све активности и сви програми у оквиру пројекта су за све кориснике потпуно бесплатни. Већи број деце има 100% инвалидитет, мањи број 70%. За програме које спроводимо награђивани смо Сребрном плакетом Вечерњих новости за најплеменитији подвиг године, признањем Новосадског сајма, Сајма образовања „Путокази“ за посебан допринос у социјалној инклузији, признањем Витез осмеха и низом других признања. На стручним семинарима „Мултиарт“ је три пута презентовао своје програме као успешне примере из праксе.

Удружење је активно сваког дана у години. Сви родитељи имају кључеве од просторија и долазе када год ко пожели (форма стално отвореног клуба). То је од великог значаја, јер родитељи и сарадници могу причувати међусобно једни другима децу у познатом и безбедном простору.

Просторије се свакодневно чисте, потрошња хигијенских и козметичких средстава је велика. Увек имамо нешто од намирница и готово по правилу, деца воле да обедују у просторијама удружења. Трошкови су велики и делимично успевамо да их умањимо уз помоћ донација у роби и производима. Треба истаћи да просторије удружења не пружају могућност припремања хране, већ само сервирања, па се могу користити искључиво готови-припремљени производи (намирнице у конзервама, теглама, МАП паковањима и сл.), кексеви, слаткиши, готова пецива,...

Већини деце је удружење, поред школе, једини простор где могу одлазити и практично други дом, место дружења и забаве, а што је важније када је потребно, место мира.

Радионице се одржавају искључиво викендом, материјал се углавном купује.

Удружење поседује хипербаричну комору притиска до 1,3 АТА са концентратом кисеоника, у коју улазе, на лични захтев, родитељи са децом. Потребно је обезбедити сервис уређаја и високу хигијену простора путем пречишћавања ваздуха и јонизатора.

У оквиру пројекта планирано је да 30 породица из удружења борави у планинској кући, крај Сирогојна, на Златибору. За породице је неопходно обезбедити превоз у више група и оброке. Сам објекат и даље прилагођавамо и додатно опремамо, како би га породице из општине Врбас

користиле трајно. Боравак за циљ има терапеутско дејство, али је истовремено и камп животних вештина. Неке породице бораве више пута у току године, и то, у случајевима где се боравак на планини показао посебно благотворним за здравље и понашање деце.

Поред превоза и оброка, потребно је платити комуналне трошкове и рачуне за струју у објекту боравка.

Од 02.-07.04.2023. у оквиру пројекта деца и родитељи (15 породица) боравило је на поклоничком путовању по Румунији, поклониле се Светој Петки у граду Јаши. Ово ће бити прва организована група деце са развојним тешкоћама, из Србије, која ће посетити Јаши и манастир Свете Петке. Спавање у коначима и хотелима, дуготрајно путовање, посећивање десетина светиња, требају да буду на укрељење и оснажење деце и родитеља, како би наставили даље своје тешке животне борбе.

У оквиру пројекта у току целе године се користи возило удружења, Форд Мондео караван, добијен решењем Владе Републике Србије, 2018. године. Возило је неопходно регистровати, урадити минимално 1-2 сервиса и обезбедити довољну количину горива за превоз деце и остале активности. У оквиру пројекта постоји сарадња са Банком хране Војводине из Ирига, преко које се обезбеђује већа количина намирница пред истеком рока трајања. Намирнице се деле најпре члановима удружења, како би се уштедело на кућном буџету, а све преостало се дели социјално угроженим породицама из општине Врбас. Ове намирнице не могу да послуже за наше дуге програме и путовања, али су велика подршка породицама.

Нико од корисника ништа не плаћа, све у удружењу износи 200 динара на годишњем нивоу.

Подсећамо да наша организација даје подршку и социјално угроженим грађанима из општине Врбас, у ситуацијама када нам преостане гардероба и намирнице пред истеком рока трајања које спорадично добијамо као донацију.

Оснажен родитељ и срећно и испуњено дете су предуслови да дете усваја нова знања и вештине, да се што боље социјализује, а породица у бар неком облику потраје и функционише на адекватан начин. Наши програми су годинама усмерени у том правцу и резултати су нам из године у годину све бољи.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Почела са радом реконструисана амбуланта у Равном Селу

Редакција ТВ Бачка • 13. март 2023. •

Амбуланта у Равном Селу у којој услуге примарне здравствене заштите оставрује око 3.000 житеља, поново је у свом матичном простору. Завршена је свеобухватна реконструкција објекта, како спољашности, односно фасаде, тако и унутрашњости зграде која је сада опремљена савременим медицинским апаратима. Објекат су посетили представници општине Врбас и Дома здравља “Вељко Влаховић”. Реч је о озбиљним улагањима у здравствени систем.

Грађани ће убудуће имати све основне медицинске услуге на једном месту. Реконструкција много значи и запосленима који ће пружати здравствену заштиту у далеко бољим условима. Зграда амбуланта у Равном Селу је подигнута 1938. године а ходници, чекаонице и ординације више деценија су чекали на неопходну реконструкцију.

Општој болници Врбас 82 милиона динара за опрему

Редакција ТВ Бачка • 6. април 2023. • 14:29 •

Покрајинска влада издвојила је готово две милијарде динара за финансирање и суфинансирање изградње, одржавања и опремања 70 здравствених установа у АП Војводини.

Општој болници Врбас, према уговору који је у Влади Војводине примила др Цвета Рогановић, директорка ОБВ, припала су средства за набавку: апарата за ултразвук високе класе са 2 сонде намењене за васкуларне прегледе и за ТЦД прегледе на Одељењу неурологије у износу од 10.224.000 динара; дигиталног мамографа са дигиталном мамотомосинтезом у износу од 29.608.800 динара; ендоскопског стуба са наставцима за гастро и колоно ендоскопију и пратећом ресекционом јединицом у износу од 15.573.702 динара; затим аутоматске ротационе лепилице за Службу операционог блока са стерилизацијом – 2 комада у износу од 857.638 динара; вакум инфилтрационог процесора за инпрегнацију и обраду ткива хисто-тек за Одсек за патологију са цитологијом у износу од 4.560.000 динара; лампе за фототерапију новорођенчади у износу од 618.240 динара; коштаног дензитометра за преглед целог тела у износу од 7.536.000 динара; инфузионих комплексних пумпи у укупном износу од 11.245.600 динара (волуметријска пумпа обична – 5 комада, инфузиона шприц пумпа – 18 комада, инфузиона шприц пумпа за ТСИ – 2 комада, грејач крви и инфузионих раствора – 2 комада, сталак за инфузионе пумпе од прохрома – 23 комада, волуметријска пумпа – 18 комада и ентерална пумпа – 4 комада); и за надоградњу постојећег ултразвучног апарата Affiniti 50 са сондом и додатним кардиолошким софтвером (контраст опција) у износу од 2.088.000 динара. Укупно за

Општу болницу Врбас издвојено је 82.311.980 динара.

За обнову амбуланте у Савином Селу обезбеђено 48,6 милиона

среда, 12. јул 2023.

Покрајинска влада је издвојила 48,6 милиона динара за обнову амбуланте у Савином Селу, у општини Врбас, а новац је усмерен Дому здравља „Вељко Влаховић”, саопштено је данас након седнице Покрајинске владе.

"Амбуланта у Савином Селу смештена је у Вили Торжа, која је саграђена крајем 19. века. У 20. веку почиње да се користи за потребе амбуланте и спада у једну од најлепших зграда у АП Војводини где се пружа примарна здравствена заштита.

Поред ординације лекара опште праксе, у згради се налазе зубна амбуланта, лабораторија и апотека. Ка тој амбуланти гравитира око 2.500 становника, а на дневном нивоу просечан број пацијената је око 85. Како Савино Село не би остало без примарне здравствене заштите, а хитна медицинска помоћ је удаљена 15 километара, већ неколико година амбуланта и апотека су пресељене у изнајмљени простор.

Обновом амбуланте становници Савиног Села имаће у свом месту адекватне услове за лечење, наводи се у саопштењу.

"Реч је о изузетно значајној инвестицији за општину Врбас, а пре свега за Савино Село и његових 2.500 становника. Очекујемо да ће сви радови и опремање бити готови до краја године да би житељи Савиног Села могли да обаве све неопходне лекарске прегледе у савременом и модерно опремљеном медицинском објекту. Реконструкција домова здравља, домова културе, школа, вртића и инфраструктуре један је од кључних задатака наше општинске управе. Током последњих неколико година уложили смо више од милијарду динара у те намене. Велики број радова извели смо уз подршку Покрајинске и Републичке владе", рекао је Предраг Ројевић, председник општине Врбас.

У претходном периоду, према његовим речима, за реконструкцију и опремање Опште болнице издвојено је више од 120 милиона динара, реконструисана је амбуланта у Равном Селу и набављена вредна опрема за Дом здравља и више амбуланти у насељеним местима.

"Захваљујући расту локалног буџета и уз велику подршку Републичке и Покрајинске владе успели смо да урадимо много тога. Приводимо крају радове на изградњи новог дома културе у Равном Селу, реконструисали смо и енергетски унапредили два вртића и ОШ „Светозар Милетић“, школу и вртић у Равном Селу, школу у Куцури, школу у Бачком Добром Пољу, ЦФК 'Драго Јововић', изградили километре водовodne и канализационе мреже. До краја године нас очекују велике инвестиције у инфраструктуру у готово свим насељима општине", рекао је Ројевић.

ПОПУЛАЦИОНА ПОЛИТИКА – ПРОМОЦИЈА СОЦИЈАЛНОГ ЗДРАВЉА

Врбасу подршка од Министарства за бригу о породици

четвртак, 22. јун 2023.

Министарка за бригу о породици и демографију проф. др Дарија Кисић уручила је представницима 52 локалне самоуправе уговоре о суфинансирању мера популационе политике и подршке породицама и деци. Један од уговора потписала је и Тијана Алексић, заменица председника општине Врбас. Према овом уговору, Врбасу је на име унапређења мера популационе политике и подршке породицама припало 759.852 динара.

Обезбеђен новац за три нова пројекта у општини Врбас

четвртак, 21. септембар 2023.

Општину Врбас до краја године очекују три велике инвестиције. Реконструкција Дома културе у Змајеву, партерно уређење и опремање новосаграђеног Дома културе и реконструкција спортског терена у Равном Селу, као и реконструкција и санација градског стадиона у Врбасу. Средства у укупном износу од 193,8 милиона динара, за реализацију све три инвестиције обезбеђене су одлуком Покрајинске владе.

За реконструкцију Дома културе у Змајеву одобрено је 48,8 милиона динара, за радове на партерном уређењу и опремању Дома културе, као и за реконструкцију спортског терена у Равном Селу, укупно 105,1, а за реконструкцију и санацију градског стадиона 38,9 милиона динара.

Зграда у којој је смештен Дом културе у Змајеву није у употреби од 2009. године, а последњих 20 годна ништа није рађено на њој. Изграђена је 1955 -1956. године. До 1973. припадала је Пољопривредном комбинату. Након тога постаје Дом културе са 370 седећих места.

"После 14 година грађани Змајева ће поново имати Дом културе. Уз велику помоћ Покрајинске владе, успећемо да културу ставимо у срце наших локалних заједница. Да обезбедимо боље услове живота за све наше грађане, тако што ћемо им омогућити организацију, реализацију и размену културних програма и садржаја. У току су радови на завршетку Дома културе и позоришне дворане у Врбасу, вредни 600 милиона динара, који треба да буду готови у наредне две године. Дом културе у Врбасу на задовољство свих Врбашана, биће завршен после 30 година, а након реконструкције Дома културе у Змајеву, који није у функцији 14 година, сви домови културе у општини Врбас биће стављени у службу грађана. Домови културе су есенција друштвеног и културног живота, и изузетно смо захвални Покрајинској влади што је препознала потребе становника наше општине", рекао је поводом одлуке Покрајинске владе Предраг Ројевић, председник општине Врбас.

Ројевић је истакао да је општина Врбас, "упркос чињеници да мора да отплаћује велике дугове из периода претходне власти, уз помоћ Покрајинске владе и Владе Републике Србије, успела да релизује велики број инвестиција у свим деловима општине". "Реконструишемо и градимо водоводну и канализациону мрежу, уређујемо атарске путеве. Реконструишу се сви значајни путни правци и улице у Врбасу и насељеним местима у дужини од 22 километра. Реконструисана је Општа болница, домови здравља, школе, вртићи, дечија игралишта и спортски терени. У току су радови на реконструкцији амбуланте у Савином Селу и Дома културе у Бачком Добром Пољу. Уз 193,2 милиона динара, које смо данас добили од Покрајинске владе, крајем јула смо добили и 1,1 милиона евра од Владе Србије за унапређење саобраћајне инфраструктуре. Општина Врбас се интензивно развија", рекао је Ројевић.

Др Цвета Рогановић, вршилац дужности директора Опште болнице Врбас, говори за Бачка Прес

28. децембар 2023

“Др Цвета Рогановић, директорка Опште болнице је у обраћању јавности истакла да је од значајније опреме за Општу болницу Врбас током протеклих месеци обезбеђено:

- ендоскопски стуб са наставцима за гастро и колоно ендоскопију и пратећом ресекционом јединицом,
- коштани денситометар за преглед густине костију целог тела,
- дигитални мамограф са дигиталном мамотомосинтезом,
- вакуум инфилтрациони процесор за инпрегнацију и обраду ткива...

Од посебног значаја су ултразвучни апарат за преглед крвних судова врата, два апарата за физикалну медицину и савремене инфузионе пумпе за Службу неурологије, интерне медицине, онкологије и ЈИЛ-а. Када је реч о капиталним поправкама, средства су опредељена: за систем за бушење и сечење великих костију за Службу операционог блока са стерилизацијом, за поправку сета инструмената за лапароскопију, поправку два мазутна горионика, поправку два парна стерилизатора, поправку РТГ апарата као и за адаптацију простора за постављање и инсталацију новог дигиталног мамографа и постојећег ултразвучног апарата Деха.

Поред подршке Покрајинске владе и секретаријата за здравство, постоје још увек друштвено одговорне компаније које значајним донацијама подржавају Општу болницу Врбас. Недавно је МК група за Општу болницу Врбас издвојила око 3 милиона динара.

Вршилац дужности директора, др Цвета Рогановић, у договору са председницима појединих општина, чији пацијенти гравитирају ка болници у Врбасу, успела је да обезбеди значајна средства, која су углавном употребљена за медицинску опрему и основна средства. Општина Врбас током ове године за ОБВ је издвојила 2,6 милиона динара, општина Србобран око милион, док је општина Мали Иђош издвојила 612 хиљада динара. Иако је 2023. година била изузетно добра за ОБВ, у смислу набавке опреме и инвестиционих улагања, планови за наредну годину такође су амбициозни. “За наредну

годину осим додатне набавке медицинске опреме, у плану су реконструкције вешераја, кухиње, архива, а посебно реконструкција зграде „старе хирургије“. Након реконструкције, у зграду „старе хирургије“ биће смештена Служба за продужену негу и лечење, а пулмологију и психијатрију смо већ преселили у ОБВ. Пулмологија је на другом спрату, а психијатрија је у сутерену поред апотеке. Коначно се сада пулмологија налази где јој је и место, претходно је била 4,5 километра удаљена од рендгена, од лабораторије и ЦТ апарата, дијагностике неопходне за плућне болести”, рекла је др Рогановић. У Општој болници Врбас запослено је 650 радника, од којих су 150 лекари. Др Цвета Рогановић је посебно напоменула да је током ове године Одлуком Владе Републике Србије у Општу болницу Врбас, примљено на неодређено време 111 здравствених, техничких и административних радника, а који су радили за време КОВИД 19.

Наставак унапређења, следи набавка додатне опреме и бројне реконструкције • Др Цвета Рогановић од 3. фебруара 2023. године је вршилац дужности директора Опште болнице Врбас, и за 10 месеци, од када је на челу установе, урађено је много. Заправо за то време у ОБВ инвестирано је 128 милиона динара. Реч је о набавци савремене медицинске опреме и капиталним поправкама.

“Захваљујем Игору Мирковићу, председнику Покрајинске владе, а посебно проф. др Зорану Гојковићу, покрајинском секретару за здравство, који су препознали значај и потребе Опште болнице Врбас и обезбедили нам значајна средства за набавку медицинске опреме и капиталних поправки”, истакла је др Цвета Рогановић, в.д директора ОБВ

Бајкерима кациге за безбеднију вожњу

недеља, 04. јун 2023.

Савет за безбедност саобраћаја на путевима општине Врбас, у сарадњи са Полицијском станицом Врбас, организовао је нову акцију у оквиру реализације програма унапређења сигурности на путевима и едукације учесника у саобраћају. Овога пута у фокусу су били моторциклисти и мопедисти, популарни бајкери, који су се окупили на мото сусрету у Куцури, у организацији Мото клуба "Pegasus".

"Савет за безбедност саобраћаја пружа подршку активностима Мото клуба 'Pegasus' и свим другим бајкерима на мото сусрету у Куцури. „Желимо да им упутимо поруку да заједно можемо да унапредимо безбедност на путевима, те да их подсетимо колико је важно да користе сву прописану опрему, поштују законске одредбе и правила и тако на најбољи начин сачувају себе и друге. Све ово постаје још важније када знамо да моторциклисти и мопедисти припадају најрањивијој групи учесника у саобраћају", рекла је Тијана Алексић, председница Савета за безбедност саобраћаја општине Врбас.

Савет је за ову прилику поделио бајкерима неколико кацига, док их је на многа правила подсетио Страхинија Ђурачић, заменик председника Савета за безбедност саобраћаја.

"Ова акција је традиционална и организује се приликом сваког мото скупа у Куцури. Разговарали смо, пре свега, о безбедности моторциклиста, о неопходности ношења заштитне кациге и друге опреме приликом вожње, о неопходности потпуне техничке исправности мотора, као и о поштовању саобраћајних правила, јер статистички подаци су стварно упозоравајући. Све ове акције имају своју вредност и надам се да ће млади бајкери, којих је и данас било, усвојити све оно о чему смо разговарали", рекао је Ђурачић.

Врбасу подршка од Министарства за бригу о породици

четвртак, 22. јун 2023.

Министарка за бригу о породици и демографију проф. др Дарија Кисић уручила је представницима 52 локалне самоуправе уговоре о суфинансирању мера популационе политике и подршке породицама и деци. Један од уговора потписала је и Тијана Алексић, заменица председника општине Врбас. Према овом уговору, Врбасу је на име унапређења мера популационе политике и подршке породицама припало 759.852 динара.

„Брига о породици и нашој деци и борба за бољу демографску слику један је од приоритета Владе Србије, а основни приоритет рада и свих активности Министарства за бригу о породици и демографију. Држава је издвојила 400 милиона динара за мере и активности локалних самоуправа које за циљ имају подршку породицама и стварање боље демографске слике у нашој земљи“, поручила је министарка Кисић.

Средства су добиле 52 локалне самоуправе, које ће заједнички са државом реализовати широк спектар подршке породицама и деци. Проф. др Кисић је рекла да ће средствима које је определило Министарство за бригу о породици и демографију бити суфинансирани бројни пројекти, међу којима су адаптације и опремање вртића, изградња игралишта за децу, набавка опреме за очување репродуктивног здравља жена, психофизичка припрема трудница, санација спортских терена у школама, куповина санитетских возила, која су специјализована за транспорт новорођенчади која захтевају збрињавање на одељењима неонатологије. "У наредном периоду посетићемо сваку од локалних самоуправа, да покажемо шта смо урадили и да се види да локалне самоуправе и наша држава брину о породицама и деци", поручила је Кисић.

Од 2016. Врбасу две милијарде динара од Покрајинске владе

субота, 11. новембар 2023.

"Покрајинска влада континуирано улаже средства у свих 45 локалних самоуправа како би омогућила постизање циља равномерног регионалног развоја на територији целокупне Војводине. Приоритет су свакако неразвијене и мање развијене општине, али нису изостале ни развијене општине као што је на пример општина Врбас у коју је, од јуна 2016. године, уложено близу 2 милијарде динара", рекао је за портал vojvodinauzivo Александар Софић, покрајински секретар за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу.

"Новац је стратешки улаган у складу са потребама сваке општине или града, а све са циљем остварења вишег животног стандарда грађана. Покрајинска влада је у општину Врбас уложила чак 421 милион динара у пољопривредни сектор. Највише средстава уложено је у изградњу објеката канализације, за заштиту од временских непогода, заштиту биљака, те подршку младима у руралним подручјима.

У здравство је уложено 408 милиона динара, највећим делом за изградњу, одржавање и опремање објеката, а набављена су и два радиографска апарата за Општу болницу Врбас.

У области образовања, Покрајинска влада је Општини Врбас определила готово 78

милиона динара, где су приоритетни били реконструкција и санација објеката и установа образовања. Непуна 34 милиона динара уложено је у реконструкцију школских објеката. У ОШ 'Вук Караџић' у Бачком Добром Пољу завршен је пројекат реконструкције грејања и прикључења на гасну мрежу, а обновљена је и кровна конструкција ОШ 'Братство-јединство' у Куцури, која је претрпела штету у олујним непогодама које су у јулу месецу посебно погодиле општину Врбас.

Да су битни сви аспекти развоја једне општине показује и чињеница да су значајна средства издвојена за област културе, чак 21 милион динара, при чему су обновљени домови културе у Равном Селу и Куцури. За област спорта и омладине издвојено је преко 36 милиона динара за реконструкцију и обнову спортских објеката и омладинску политику на територији општине Врбас.

Покрајинска влада наставиће и у будуће да улаже финансијска средства у све општине Војводине како би унапредила живот свих грађана који у њој живе и раде", изјавио је покрајински секретар Александар Софић.

Геронтолошком центру 9. милиона динара за развој установе 30. мај 2023.

[/www.vrbas.net/](http://www.vrbas.net/)

Покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова Предраг Вулетић уручио је уговоре за унапређење установа социјалне заштите на територији АП Војводине. По конкурс за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у 2023. години, средства у висини од 240 милиона динара расподељена су на 112 пројеката које ће реализовати установе за смештај корисника и центри за социјални рад. Четири пројекта биће реализована у Геронтолошком центру Врбас.

Према одлуци Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, за унапређење постојећих модула ЛИСУСЗ - финансијско пословање у ГЦ Врбас биће утрошено 1.180.000 динара, за санацију санитарних чворова 3.300.000 динара, за санацију зидане ограде 3.500.000 динара, и за унапређење услуге смештаја у Геронтолошком центру 1.000.000 динара.

ЗДРАВСТВО У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

28. фебруар /Више од 70% ретких болести има генетско порекло

/Бачка Пресс бр. 151, фебруар 2023./

Међународни дан ретких болести обележава се шеснаесту годину за редом, последњег дана фебруара, на иницијативу Европске асоцијације удружења оболелих од ретких болести. Тим поводом интензивирају се активности у циљу упознавања јавности са проблемима и изазовима са којима се срећу оболели од ретких болести и њихове породице. Тога дана се окупљамо да дамо подршку оболелима од ретких болести и да укажемо да се уз адекватну здравствену и социјалну подршку може омогућити бољи квалитет живота особама са овим болестима. Пажња је усмерена на значење речи „ретко”, која укључује групу преко 6.000 различитих обољења, стања и синдрома којима је основна заједничка карактеристика ниска преваленција. Република Србија прихватила је дефиницију Европске комисије, према којој су ретке болести оне које се јављају код мање од пет особа на 10.000 становника. Процењује се да у свету око 300 милиона људи живи са неком ретком болешћу. Ову хетерогену групу обољења карактерише прогресиван ток и често рани смртни исход. Процењује се да сваки трећи оболели од ретке болести не дочека свој пети рођендан и сваки осми оболели од ове болести умире у узрасту до 15. године живота. Више од 70% ретких болести има генетско порекло, док су остале резултат инфекција, дејства алергена, имунолошких поремећаја или утицаја фактора животне средине. Оболели од ретких болести и чланови њихових породица срећу се са низом заједничких тешкоћа које ове болести носе. Природни ток многих ретких болести је непознат, многе се касно дијагностикују или остају недијагностиковане, што додатно отежава њихову идентификацију и евиденцију. Често се ради о мултисистемским болестима за које је потребан мултидисциплинаран приступ у дијагностици, лечењу и нези пацијената. С обзиром да за већину ретких болести није позната етиологија и патогенеза, до сада је развијен мали број лекова. Према подацима Европске агенције за лекове, за свега 5% ретких болести постоји регистрована терапија. Ови лекови су углавном веома скупи, а самим тим и теже доступни. Када не постоји регистрована терапија, оболелима је неопходан неки од других видова лечења (симптоматска терапија, витамини, суплементи, лечење терапијама ван индикационог подручја, физикална терапија, медицинско-техничка помагала, палијативно збрињавање и друго). Завод за јавно здравље

Пратећи препоруке Европске комисије за процену учесталости ретких болести (6–8% укупне популације), процењује се да у Србији око 400.000 особа живи са дијагнозом неког ретког обољења или стања. Програм за ретке болести у Србији, за период 2020–2022. године, усвојен је децембра 2019. године. Решењем министра здравља, у октобру 2020. године, формирана је Радна група за праћење и координисање имплементације наведеног Програма. Према препорукама Европске комисије о заједничком минималном сету података, током 2020. године иновирани је образац Пријаве лица оболелог од ретке болести. Иновирани образац пријаве поред шифара ретких болести према МКБ-10 класификацији, прати и Орпха кодове и кодове према Међународној класификацији мутација. Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства препознаје Институт за јавно здравље Србије као установу која води Регистар за ретке болести. Кроз информациони систем „Сервис јавног здравља”, Институт за јавно здравље Србије омогућио је унос података о пацијентима са ретким болестима, од септембра 2021. године. Пацијенти се региструју у референтним универзитетским центр има одмах по постављању дијагнозе./

Светски дан бубрега ове године обележава се 9. марта Хронична болест бубрега озбиљно обољење /Бачка Пресс бр. 152, март 2023./

• Светски дан бубрега обележава се на иницијативу Међународног друштва за нефрологију и Интернационалног удружења Фондације за бубрег у више од 100 земаља широм света. Од 2006. године обележава се сваког другог четвртка у марту месецу. Болести бубрега чине велику групу обољења различитог узрока, тока, клиничке слике и прогнозе. Ова обољења најчешће су изазвана инфекцијама, метаболичким поремећајима, токсинима и другим узроцима, а манифестују се као упале бубрега (гломерулонефритис, пијелонефритис, нефротски синдром) и акутна, односно хронична смањена функција бубрега (бубрежна инсуфицијенција). Хронична бубрежна инсуфицијенција неколико пута повећава ризик за настанак болести срца и крвних судова, шећерне болести, повишеног притиска, завршног стадијума бубрежне болести (уремије) и преране смрти (пре 65. године живота). Хронична болест бубрега је озбиљно обољење које због значајних трошкова лечења, лошијег квалитета живота, скраћеног радног и животног века оболелих представља значајан јавно здравствени проблем. Хронична болест бубрега је честа и штетна: 1 од 10 одраслих људи широм света је погођено овом болешћу и ако се не лече може им бити смртоносна. Особе код којих су дијагностификоване болести бубрега, посебно у поодмаклој фази, суочавају се са свакодневним изазовима: смањењем способношћу да учествују у свакодневним активностима попут одласка на посао, путовања и дружења, а истовремено суочавају се и са бројним споредним ефектима ове болести, попут умора, бола, депресије, когнитивних оштећења, проблема са варењем и спавањем. Рано откривање болести бубрега омогућава бољу негу и лечење болести и смањује смртност од ових болести. Иако је важно постојање ефикасних мера за спречавање настанка и даљег напредовања болести бубрега, подједнако је битна подршка друштвене заједнице како пацијентима са болестима бубрега (укључујући оне који зависе од дијализе и трансплантације) тако и њиховим неговатељима./

О томе шта је фимоза и зашто обрезивање/циркумцизија, говори др Виолета Шкорић, уролог

Циркумцизија има заштитни ефекат

• Циркумцизија је поступак хируршког уклањања коже пениса која нормално прекрива гланс (главић) пениса. Ова кожа која је танка и веома нежна се још назива и препуцијум. Нема прецизних података од када се ради ова процедура, изгледа да је њена колевка Египат од пре 15.000 година одакле се пракса миграцијама становноштва пренела у све делове света. Након Колумбовог открића Новог континента примећено је да су поједини домороци обрезани. Многе културе кроз историју су користиле обрезивање из хигијенских разлога, друге спроводиле као обред преласка у адултно (одрасло) доба. У последње две деценије обрезивање новорођенчади изазива бројне полемике будући да обрезивање има одређене добити, али и даље нема доказа да би требало бити нужно и уведено у рутинску праксу. Поред културолошких, верских, хигијенских разлога медицински разлози за обрезивање су фимоза, парафимоза, баланитис (упала коже гланса) и поститис (упала коже препуциума). Новија научна истраживања подупиру мишљење да обрезивање има заштитни ефекат од уринарних инфекција, сексуално преносивих болести (укључујући ХИВ,) рака грлића материце и рака пениса. ФИМОЗА - је стање у којем се препуцијум не може превући преко главића пениса. Код дојенчади и мале деце ово је физиолошко стање, ова ситуације траје док не дође до промена површинских ћелија. Само 10 % дечака са 3 године не може у потпуности превући кожу. Ово стање није потребно лечити: неопходно је дете научити да води правилну хигијену интимних делова свог тела до краја живота и свакодневно. То подразумева дуготрајно благо и нежно повлачења кожице колико је могуће, док се у потпуности не превуче преко главића.

Посебно је опасно насилно повлачење коже у хигијенске сврхе. Ако се препуцијум не превлачи лако, не треба покушавати чистити испод њега. Објаснити дечаку да је то саставни део његовог тела, а не нешто због чега треба да осећа стид. Други облик је стечена фимоза, која се развија након периода када се кожа нормално могла превући преко главића. Развија се као последица појаве ожиљака на препуцијуму насталих услед лоше хигијене, хроничног баланитиса или понављајућег снажног повлачења препуцијума што на крају доводи до стварања фиброзног прстена који онемогућава повлачење коже преко главића, битна је повезаност шећерне болести и секундарне фимозе. Фимоза не узрокује опструкцију уринарног тракта. Код постојања фимозе спровођење адекватне хигијене је отежано и особе са овим стањем су под повећаним ризиком за развој карцинома пениса услед присуства хроничних инфекција. Велики проблем ових пацијената су болови током сексуалне активности. Повлачење коже може резултирати парафимозом тј. немогућност враћања превучене коже преко главића у њен природни положај. Ово стање је уролошка хитност и ако се не лечи ургентно, доводи до отока главића и препуцијума, а у најтежим случајевима може доћи до губитка делова или целог главића. Ово се може десити и код мале деце када родитељи нагло превуку кожу преко гланса и не могу да је врате у природни положај. У оба случаја неопходно је одмах потражити помоћ уролога. Др Виолета Шкорић, уролог, Ординација УРОхеалинг – Сомбор/

Хематурија - појава крви у мокраћи

/Бачка Пресс бр. 149./

Хематурија представља појаву крви у мокраћи, може бити видљива голим оком или само микроскопом. Крв у мокраћи без других симптома називамо безболна или асимптоматска хематурија, док праћена болом и нелагодом се назива симптоматска хематурија. Она је увек симптом, а не обољење.

Уролози Опште болнице Врбас о инфекцијама уринарног тракта

Урин може бити пребојен црвено након obroка током којег је конзумирана цвекла или неко црвено бобичасто воће, сокови са вестацким бојама и та пребојеност се брзо изгуби. Појава крви из мокраћне цеви(уретре), невезано за акт мокрења – није хематурија, а називамо је уретрорагија и повезана је углавном са повредама. Узрок појаве хематурије су тумори уrogenиталног тракта тј мокраћне бешике најчешће, тумора бубрежног паренхима, некада карцинома простате. Такође може биити и знак(симптом) бројних бенигну патолошких стања уринарног тракта као што је присуство камена мокраћних путева, упални процеси бубрега, мокраћне бешике и простате, бенигну увећања простате. Чест узрок појаве хематурије је и предозирани антикоагулантно/антиагрегационом терапијом. Према локализацији разликујемо тоталну хематурију (присутна током читавог акта мокрења), иницијалну хематурију (на почетку акта мокрења), терминалну хематурију (на крају акта мокрења, чији је узрок обично процес у уретри, простати). Хематурија праћена боловима и провоцирана потресима упућује на калкулозу (појава кађења у уринарном тракту). Спонтану безболну тоталну хематурију упућује на туморе уринарног тракта. Микроскопска хематурија са или без протеинурије означава се као асимптоматска може бити стална или повремена, обично се открива случајно и ови симптоми захтевају пажљиво и систематично испитивање и могу се јавити код обољења бубрега изазваних дејством за бубреге отровних супстанци (нефротоксичне материје, лекови) или аутоимуним болестима (када имуни систем организама сам напада своје целије, тј. ћелије бубрега). Посебан облик хематурије се јавља најчешће код младих мушкараца након напорног физичког рада. Крв у мокраћи се углавном у почетку јавља повремено, не тако често, тако

да пацијенти углавном не придају већи значај овом симптому и не јављају се лекару, везујући ово стање за присуство инфекције или камена уротракта, тако да се у неким случајевима и без даље дијагностике третира под овом сумњом. Хематурија у извесним ситуацијама може бити ургентно уролошко стање (анемија услед искрвављења, немогућност мокрења услед обиља угрушака у мокраћној бешици) и захтева болничко лечење. Иницијална испитивања обухватају ултразвучни преглед бубрега, лабораторијске анализе крвне слике, седимента урина, уринокултуре, анализе функције бубрега, те даље анализе након консултације изабраног лекара, нефролога и уролога, када ће се према протоколима за испитивање урадити допунско инвазивно уролошко испитивање као што је уретроцистоскопија или ЦТ урографија. Одељење за урологију ОБВ др Виолета Шкорић и начелник др Драган Роквић

Присуство крви у урину без других симптома (безболна хематурија), сматра се знаком постојања уролошког малигнитета (рак уринарних органа), док се другачије не докаже

Институт за јавно здравље Србије 'Др Милан Јовановић Батут'

Делатност у области јавног здравља у Србији, у ужем смислу, обавља Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, заједно са мрежом од три института (Нови Сад, Ниш и Крагујевац) и 20 завода за јавно здравље. Оснивач свих института и завода за јавно здравље је Влада Републике Србије која је својим оснивачким актом дефинисала њихове основне делатности.

Adresa: 11000 Београд Др Суботића 5

Телефон:+381 11 2684 566

Факс:+381 11 2685 735

Институт за јавно здравље Војводине

Футошка 121, 21102 Нови Сад, ПАК 403872

Централа	+381 (0)21 4897-800
Факс	+381 (0)21 661-3989
Директор	Проф. др Владимир Петровић +381 (0)21/4897-886 vladimir.petrovic@izjzv.org.rs direktor@izjzv.org.rs
Пословни секретар	+381 (0)21/4897-886 poslovni.sekretar@izjzv.org.rs
Центар за промоцију здравља	Начелник Центра - Доц. др мед. Оља Нићифоровић-Шурковић +381 (0) 4897-887 promocijazdravlja@izjzv.org.rs, olja.niciforovic@izjzv.org.rs
Центар за хигијену и хуману екологију	Начелник Центра - Проф. др Сања Бијеловић +381 (0) 4897-829 higijena@izjzv.org.rs, sanja.bjelovic@izjzv.org.rs
Центар за анализу, планирање и организацију здравствене заштите	Начелник центра - Помоћник директора за образовну и научно-истраживачку делатност - Проф. др Ержебет Ач - Николић +381 (0)21/4897-846 planiranje.zz@izjzv.org.rs, erzebet.ac@izjzv.org.rs
Центар за информатику и биостатистику у здравству	Начелник Центра - Др сц. мед. Миодраг Арсић +381 (0) 4897-864 biostatistika@izjzv.org.rs, miodrag@izjzv.org.rs
Центар за контролу и превенцију болести	Начелник Центра - Прим. др Младен Петровић +381 (0) 4897-889 epidemiologija@izjzv.org.rs
Центар за микробиологију	Начелник Центра - Др Биљана Милосављевић +381 (0) 4897-901 mikrobiologija@izjzv.org.rs
Центар за вирусологију	Начелник Центра - Проф. др Весна Милошевић +381 (0)21/4897-841 vesna.milosevic@izjzv.org.rs
Служба за правне и економско-финансијске послове	Начелник Службе - Милан Рацић, дипл. економиста +381 (0)21/4897-828 milan.racic@izjzv.org.rs
Служба за техничке и друге сличне послове	Начелник Службе - Зоран Топалов, дипл. инг. електротех. +381 (0)21/4897-862 tehnicka@izjzv.org.rs, zoran.topalov@izjzv.org.rs

p://www.izjzv.org.rs e-mail: izjzv@izjzv.org.rs

Важни телефони у Дому здравља 'Вељко Влаховић'

Телефони за информације у вези са здравственим стањем, отварањем боловања, исписивањем редовне терапије или неког другог питања за изабраног лекара

021-7954-436,
021-705-400

Телефони за информације у вези са здравственим стањем, отварањем боловања, исписивањем редовне терапије или неког другог питања за изабраног педијатра

021-7954-440,
021-7954-444

За пацијенте који су фебрилни и који имају респираторне здравствене тегобе контакт телефони у респираторној амбуланти

021-7954-434,
062-780-289,
064-846-81-05,
064-846-81-06

За све додатне информације можете се обратити и на следеће бројеве телефона сваког радног дана од 07. 00 до 15. 00 сати

021-7954-458,
021-7954-423

За све додатне информације можете се обратити и на следеће бројеве телефона сваког радног дана од 07.00 до 20.00 сати

063-860-70-34,
062-780-285,
062-780-259

Издавач: Општина Врбас, Савет за здравље општине Врбас

Уредник: Мира Недић

мејл: savetzazdravlje@vrbas.rs

Штампа: БИГ папир, Врбас

ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ ВОЈВОДИНЕ

Златна
ПЛАКЕТА

ДОДЕЉУЈЕ СЕ

**ЦРВЕНОМ КРСТУ
ВРБАС**

За показану солидарност и допринос у
стварању сигурних резерви крви.
Постали сте звезда нечијег живота!

Нови Сад, 2023.

Директор
Артур Јанковић

КАДА СУ РОДИТЕЉИ УДРУЖЕНИ У ПОДИЗАЊУ
ДЕТЕТА, РОДИТЕЉСТВО ЈЕ ЛЕПО ПОПУТ ИГРЕ!

РАЗИГРАН
РОДИТЕЉСТВО

unicef | za svako dete
уз подршку
The LEGO Foundation

Центар за социјални рад
Општине Врбас

ДОМ ЗДРАВЉА
"ВЕЉКО ВЛАХОВИЋ"
ВРБАС

ЈАВНА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
"БОШКО БУХА" ВРБАС